

Turinys

Kronika

<i>Kun. Artūras KAZLAUSKAS</i> Kunigiškasis birželis	2
Evangelija mažiesiems	4
<i>Eglė VENSLOVAITĖ ŠILIŪNIENĖ</i> Pasaka apie šviesą lange	6
<i>Dalia LUKĖNIENĖ</i> Geriausias pasaulyje tėtis	7
<i>Dr. Jonas MALINAUSKAS</i> <i>Dalė GUDŽINSKIENĖ</i> Bažnyčios pulsas	8
<i>Svetlana ADLER-MIKULĖNIENĖ</i> Misija Tėvynei ir Bažnyčiai	10
<i>Antanas GAILIUS</i> Kas kalba mūsų vardu?	12

Didelės ir mažos kryžkelės

<i>Antanas SAULAITIS SJ</i> Čiulbanti tarnystė	13
<i>Mons. Algirdas JUREVIČIUS</i> Linkiu, klebone, Jums sėkmės?	15
<i>Danguolė ir Donatas ZALEPŪGOS</i> Kunigas šeimai	16
<i>Kun. Danielius DIKEVIČIUS</i> Kunigystė Biblijoje	18
<i>Arkiavyskupas Luigi BONAZZI</i> Kunigas – bendrystės vyras	20
<i>Bryanas BRADLEY</i> Lašas vandens taurėje vyno	23
<i>Kun. Kęstutis K. BRILIUS MIC</i> Šeima – kunigystės lopšys	24
Man dar nieko nesigirdi	25

Akiračiai

Gyvybė – už tiesą. Kun. Jėzys Popieluško	26

Gero kino kampelis

<i>Ramūnas AUŠROTAS</i> Praktikuoti gailestingumą	29

Jaunimo iššūkis

<i>Sigita PURYTĖ</i> Kunigai – „normalūs“ žmonės?	30

Atokvėpio valandai

<i>Giovannino GUARESCHI</i> Kolūkis	32

Sveikata

Vitaminai B	34

Gyvenimas kaip senas vynas

<i>Vanda IBIANSKA</i> Kunigai	35

Šypsenos be raukšlių	36

Mielieji,

leiskite šį laiškėlį adresuoti kunigams. Ir atleiskite, žemiškieji tėvai-gimdytojai, kad šįsyk mažiau dėmesio skirsime Jums. Mat šį birželį Švč. Jėzaus Širdies iškilmė vainikuos Benedikto XVI paskelbtus Kunigų metus, o mes ta proga nutarėme skirti jį *kunigystės* temai... Kažkodėl įtariu, kad kunigai nėra didžioji „Artumos“ skaitytojų dalis, tačiau ar galiu prašyti Jūsų, ištikimieji skaitytojai, perduoti jiems jei ne visą laišką, tai bent pagrindinę mintį? Eilinį kartą – ačiū Jums, mielieji „Artumos“ bičiuliai!

Dabar labai madinga tapo visokeriopai kritikuoti, barti, koneveikti ne tik Bažnyčią, bet ir dvasininkus... O aš tenoriu... padėkoti kunigams!

Taip, mielieji dvasiški tėvai, iš Jūsų tikimės ir reikalaujame, kad būtumėte nepriekaištingi, tyri, protingi, išmintingi, atlaidūs, gailestingi, gražūs, kuklūs, neturtingi, stiprūs, kūrybingi, jūs turite suremontuoti bažnyčią, įrengt parapijos namus ir pastatyti gyvąją Bažnyčią – bendruomenę, gaivinti mus, parapijiečius, gyvais pamokslais ir nuoširdžiu dėmesiu kiekvienam asmeniškai, privalote pasirūpinti jaunimu, sužadėtiniais, vaikais, seneliais, ligoniais, įkvėpti mums vilties ir džiaugsmo, aplankyti mokyklas, kalėjimus, ligonines, savivaldybes, nes mus ir taip visi kankina, skriaudžia, o mes juk jus tam ir išlaikome – aukojame didžiulius pinigus... kad būtumėte pasiruošę mums tarnauti dieną naktį ir tuojau pat, nesvarbu, kad kreipiamės į jus dešimtkart per dieną, kartą per metus ar kas dešimtmetį. Jūs tiesiog privalote būti tobuli ir jau dabar šventi!

Argi mus įpareigoja bent koks dekalogas prisiminti, kad jūs – žmonės?! Kad jūs irgi iš to paties molio ir galit būt pavargę, vieniši, nusiminę, nebūtinai ir genijai vadybos, mokslų, iškalbos, bendravimo, organizavimo, komunikavimo, giedojimo – vienu metu iš karto! Argi avelės turi rūpintis ganytoju? Bet jeigu jūs suklysite – na, tada laikykitės, avelės taps vilkais ir sudraskys jus gabalais. Šitos avelės žino tik savo teisę, kad gali leisti sau paslyst, suklyst, nuklyst nuo kaimenės, ir turi būt išgelbėtos, susigrąžintos, parneštos ant švelnių ir nepalaužiamų ganytojo pečių!..

Už tai ir AČIŪ JUMS, MIELIEJI BROLIAI! Kad nepaisant visko – Jūs vis dar esat kunigai! Esat Jėzaus veidas, rankos ir tiesiog kūniška Jo artuma mums sakramentuose ir savo asmeniu! Ačiū, kad sykiu su Kristumi paaukojote ir kasdien tebeaukujete savo gyvenimus už mus! Kad nors ir Dievo pašaukti, tačiau laisvai ir sąmoningai patys išmainėte savos jaunystės polėkius, saugios senatvės poilsį anūkų būryje į tarnystę Kristui bei žmonėms. AČIŪ JUMS! Be Jūsų mes – apgailėtini našlaičiai. Be Jūsų mes – be Kristaus Kūno, be Jo gailestingumo ir palaimos... AČIŪ JUMS, kad vis dar esate! O Jūsų klaidos – taip, dėl jų mums skauda, bet kas įrodys, kad jeigu mes būtume tikrai mylėję Jus, labiau pasirūpinę Jumis – galbūt nebūtumėt tąsyk suklydę, galgi nebūt reikėję mesti kunigystės, o gal net ir nuo kilpos būtume apsaugoję?... Atleiskit mums už tikros meilės stygių... Beje, tik Jis, Vienintelis, iki galo atveria Tau savo Širdį. Tad būkite palaiminti tokie, kokie esate – paprasti, nuodėmingi ir šventi, vienintelės Kristaus kunigystės dalininkai ir artimiausi Jo bičiuliai!

Su meile ir dėkingumu, sūniškai ir broliškai,
Darius Chmieliauskas

Kunigiškasis birželis

Liturginis kalendorius

Kun. Artūras KAZLAUSKAS

Taip, kunigiškasis, nes užbaigiami Kunigų metai šitaip savitai nušviečia ir kiekvieną bent jau birželio šventę. Nes be kunigų paprasčiausiai neįmanoma jų atšvęsti. Katalikams. Kitiems, žinia, kunigai ne reiškia nieko. Na, turbūt kai ką reiškia. Kaip reliktas. Kaip kvailybė. Kaip įdomus atvejis. Kaip iššūkis. Kaip paslaptis. Katalikams kunigas yra dovana. Per jo veidą galima pamatyti Kristaus veidą. Vienintelio Mokytojo, Viešpaties, Tarpininko, Dievo ir Žmogaus veidą. Kunigystė yra sakramentas – nurodymas, parodymas, išgyvenimas Kito.

Popiežius Benediktas XVI pradėjo ir užbaigs Kunigų metus Švč. Jėzaus Širdies iškilmė, kai minima Maldos už kunigų šventėjamą dieną. Širdies, kaip egzistencijos centro, simboliškume matyti viso krikščioniškumo, tad ir kunigystės esmė. Kartodami: „Jėzau, padaryk mūsų širdį panašią į savo širdį“, geriausiai suvokiame, ką reiškia šventėjimas – mūsų visų ir mūsų kunigų.

Kadaise kunigai buvo vadinami *Alter Christus* – kitas Kristus. Šiandien žinome, kad Bažnyčios Tėvai šiuo įstabių vardu vadino kiekvieną pakrikštytąjį. Iš to paties Bažnyčios lobyno pasiėmėme ir supratimą apie visuotinę, bendrąją, karališkąją kunigystę, kuria apdovanojamas kiekvienas pakrikštytasis. Kiekvienas krikščionis yra kunigas. Įšventinimo sakramentu suteikiama kunigystė yra tarnystė kunigų tautai. Kaip Jums skamba kalambūras, kad kunigais gali būti tik kunigai? Tik per krikštą tapęs kunigu, vyras gali būti pakviestas tapti Kristaus sakramentu Bažnyčiai – kad visą Bažnyčią padarytų kunigiškąja tauta. Juk patepami per Krikštą ir Sutvirtini-

mą tampame *pateptaisiais*, graikiškai *christos*. Mes visi šiandien siunčiami į pasaulį skelbti Evangeliją. Mūsų kunigai tarnauja *taip*, kad mes žinotume, *kaip* tai daryti.

Devintąją Velykų savaitę švenčiama Devintinių – Švenčiausiojo Kristaus Kūno ir Kraujo iškilmė vėl primins, kad tas, kas valgo Viešpaties Kūną, tampa Kristaus Kūnu. Bažnyčia ir gyvu jos nariu. Šventojo Jono Krikštytojo gimtadienis skelbia, kad reikia žmonių, kurie būtų paprasčiausiai tam, kad balsu pasakytų

tiesą. Šventųjų apaštalų Petro ir Pauliaus iškilmė visiems pakrikštytiesiems ne leis užmiršti, kad mylėti Viešpatį reiškia būti pasiruošus numirti už jį (juk kai Jėzus sako, kad mane myli, tai jis skelbia mirtį už mane). *Gedulo ir vilties dieną* minimas Lietuvos žmonių genocidas tegul ne leis pamiršti, kad gali trukdyti ne vien tuo, ką darai, bet vien tuo, kad esi.

Kaip šitos birželio dienos, taip ir kunigystė. Visų mūsų ir tų, kurie pasirinko parodyti mums jos veidą. Sakramentinį, tad ir netobulą.

Gitano Česono nuotrauka

Kad kunigai spindėtų džiaugsmu

Aš jums tai kalbėjau, kad jumyse būtų manasis džiaugsmas ir kad jūsų džiaugsmui nieko netrūktų (Jn 15, 11).

Mano mama kažkaip netyčia yra prasitarusi apie žmonių požiūrį į kunigus. Niekaip nepamirštu: „kunigas turėtų būti aklas ir kurčias, suplyšusia sutana ir ant dviračio.“ Kadangi skaityti labiausiai mėgstu romanus, tad ir Kunigų metų proga buvau užsibrėžęs perskaityti abu lietuviškus G. Bernanoso „Kaimo klebono

dienoraštį“ ir „Po šėtono saule“. Pastarajame (veiksmas vyksta XX a. pr. Prancūzijoje) pasakojama apie kunigus, kuriems reiškia beveik visuotinė neapykanta. Dabar nesistebiu mamos mintimis.

Kokio norime tavęs, kunige?

Ar galėčiau pasidalyti su Jumis, kokio kunigo noriu aš?

Šie Kunigų metai man yra šešiolik-
ti. Dar priskaičiavus penkerius pasiren-
gimo metus, jau du dešimtmečiai kaip
nuolat stengiuosi tobulėti, naikindamas
savo ydas, įsigydamas dorybių. Svajo-
jau, kad bus pasiektas tobulumo laikas.
Galėsiu pailsėti. Pastebėjau, kad įveikęs
vieną savo ydą vis atrandu, jog jau seniai
nešiojuosi anksčiau nematytą, kurią rei-
kės nugalėti... Kai Velykų naktį giedojau
iškiliausią Bažnyčios šlovinimą „Tedžiū-
gauja“, vėl skambėjo: „laiminga kaltė,
kuri susilaukė tokio didžio Atpirkėjo.“
Laiminga kaltė!? Ar galiu savo ydas ir
nuodėmes vadinti laimingomis? O gal
net Dievo dovanomis? O gal save – Die-
vo gailėstingumo žinovu? Supratau, jog
mano tobulas netobulumas yra dovana –
kad niekada negalėčiau pasigirti, jog esu
stipresnis, galingesnis, pajėgesnis už kitus.
Šventesnis, tobulesnis. Ypač klausykoje.
Esu nusidėjęs, kuriam atleista. Todėl pri-
valau perduoti atleidimą, žinodamas, kas
jis yra. Noriu kunigo, kuris būtų atleidi-
mo ir gailėstingumo ekspertas.

Noriu kunigo, kuris būtų Dievo ir die-
viškumo ekspertas. Gražiausiame Jėzaus
palyginime apie gailėstingumo Tėvą kul-
minacija yra Tėvo ir Sūnaus susitikimas.
Mes čia lauktume, na, bent jau pabarimo
(vyskupai, kunigai, motinos, tėvai, moky-
tojai paprastai tokiu atveju moralizuotų).
O Tėvas tarnams įsako pradėti linksmy-
bes. Jam didžiausias džiaugsmas būti
drauge su sūnumi. Nesvarbu, kad sūnus
egoistas, mylintis vien save. Svarbu, kad
jis kartu. Dievas nemoralizuoja, o lau-
kia sugrįžtančių, kad galėtų švęsti bend-
rystės šventę. Nurengia suplyšusius dra-
bužius, dovanuoja geriausius, šventinius.
Susitikimas su Dievu visada yra šventė.
Kunigui yra pavesta suruošti Dievo ir jo
žmonių pokylį. Kažkada kunigas turė-
davo *laikyti* Mišias. Dabar įpareigojamas
švęsti. Žinau, nelengva. Kai kas mano, kad
neįmanoma. Matyt, kad be asmeninės
pažinties, bendrystės, bičiulystės, santy-
kio, bendravimo su Dievu per Jėzų ne-

įmanoma būti ir bendrystę švenčiančiu.
Taip ir išeiname iš šventųjų susirinkimų
atlikę sunkią prievolę. Kai kas iš mano
draugų pasakytų: neskoninę, prasto sko-
nio teatrą iškentę. „Jūs aš draugais vadinu“
(Jn 15, 15) – ar šitie Jėzaus žodžiai nėra
raktas į santykius su juo?

Man tie paslaptingi Dievo šnekėji-
mosi su savimi žodžiai Pradžios knygoje:
„Padarykime žmogų pagal mūsų paveiks-
lą ir panašumą“ (Pr 1, 26) geriausiai pasa-
ko, kas yra žmogus. Jei Dievas savyje yra
bendravimas, kaip sakome mes, krikščio-
nys – Tėvas ir Sūnus, ir Dvasia, tai ir žmo-
gus be kito žmogaus negali būti savimi.
Taigi, noriu kunigo, kuris būtų žmogaus ir
žmogiškumo ekspertas. Kadaise kūnas ir
kūniškumas buvo laikomi antraeilium, ne-
reikalingu, niekintinu ir kankintinu „bro-
liu asilu“. Būti žmogumi – būti dvasiniam
ir fiziniam. Man atrodo kvaila visais at-
žvilgiais vaikus, pvz., vadinti angelais. Be-
kūniais asmenimis(?). Kai kieno pykčiui
ir baimei nebuvau taip ugdytas, kad tai,
kas vadinama materialumu, man būtų
niekinga, nereikalinga, atmetina. Brangi-
nu draugystę kaip vieną didžiausių Dievo
dovanų. Nes tik per draugą, o ypač per
draugą kunigą geriausiai galiu pamatyti,
koks neturėčiau būti, suprasti, koks bū-
ti privalau. Žinau, kad kunigas turi būti
pasiaukojęs Dievui. Bet tai įmanoma tik
per jam patikėtus brolius ir seseris. Štai
kodėl be jų gilaus pažinimo neįmanoma
atlikti šios aukojimosi tarnybos.

Negali nespindėti džiaugsmu būda-
mas dėmesingas ir atidus, patyręs gailės-
tingumą ir gailėstingą, todėl ir šventiškai
puošnus ir svetingas, modernus ir šian-
dienos žmonių širdžių žinovas. „Šven-
tai sergintis savo širdyje Viešpatį Kristų,
visuomet pasirengęs įtikinamai atsakyti
kiekvienam klausiančiam apie jame gy-
venančią viltį“ (plg. 1 Pt 3, 15).

Noriu šitokio kunigo. Noriu toks bū-
ti. Kad mano kūnas spindėtų džiaugsmu.
Ir tie, kurie šalia manęs. Ir Dievas (plg.
Sk 6, 25).

- 1 A Šv. Justinas, kankinys (I sav.)
2Pt3, 12–15a. 17–18; Ps 90; Mk 12, 13–17
- 2 T Šv. *Marcelinas ir Petras, kankiniai*
2 Tim 1, 1–3. 6–12; Ps 123; Mk 12, 18–27
- 3 K Šv. Karolis Luanga ir jo draugai, kankiniai
2 Tim 2, 8–15; Ps 25; Mk 12, 28b–34
- 4 P 2 Tim 3, 10–17; Ps 119; Mk 12, 35–37
- 5 Š Šv. vysk. Bonifacas, kankinys
2 Tim 4, 1–8; Ps 71; Mk 12, 38–44
- 6 S ŠVČ. KRISTAUS KŪNAS
IR KRAUJAS (DEVINTINĖS)
Pr 14, 18–20; Ps 110; 1 Kor 11, 23–26;
Lk 9, 11b–17
- 7 P X eilinio laiko savaitė (II sav.)
1 Kar 17, 1–6; Ps 121; Mt 5, 1–12
- 8 A 1 Kar 17, 7–16; Ps 4; Mt 5, 13–16
- 9 T Šv. diak. Efremas, Bažnyčios mokytojas
1 Kar 18, 20–39; Ps 16; Mt 5, 17–19
- 10 K 1 Kar 18, 41–46; Ps 65; Mt 5, 20–26
- 11 P ŠVČ. JĖZAUS ŠIRDIS
Ez 34, 11–16; Ps 23; Rom 5, 5b–11;
Lk 15, 3–7
Maldų už kunigų šventumą diena
- 12 Š *Nekaltoji Švč. Mergelės Marijos Širdis*
Iz 61, 9–11; 1 Sam 2, 1. 4–8; Lk 2, 41–51
- 13 S XI EILINIS SEKMADIENIS (III sav.)
2 Sam 12, 7–10. 13; Ps 32; Gal 2, 16.
19–21; Lk 7, 36–8, 3
- 14 P 1 Kar 21, 1–16; Ps 5; Mt 5, 38–42
- 15 A 1 Kar 21, 17–29; Ps 51; Mt 5, 43–48
- 16 T 2 Kar 2, 1. 6–14; Ps 31; Mt 6, 1–6. 16–18
- 17 K Sir 48, 1–14; Ps 97; Mt 6, 7–15
- 18 P 2 Kar 11, 1–4. 9–18. 20; Ps 132;
Mt 6, 19–23
- 19 Š Šv. Romualdas, abatas
2 Kr 24, 17–25; Ps 89; Mt 6, 24–34
- 20 S XII EILINIS SEKMADIENIS (IV sav.)
Zch 12, 10–11; Ps 63; Gal 3, 26–29;
Lk 9, 18–24
- 21 P Šv. Aloyzas Gonzaga, vienuolis
2 Kar 17, 5–8. 13–15a. 18; Ps 60;
Mt 7, 1–5
- 22 A Šv. vysk. Paulinas Noliėtis; šv. vysk. Jonas
Fiseris ir šv. Tomas Morus, kankiniai
2 Kar 19, 9b–11. 14–21. 31–35a. 36;
Ps 48; Mt 7, 6. 12–14
- 23 T 2 Kar 22, 8–13; 23, 1–3; Ps 119;
Mt 7, 15–20
- 24 K ŠV. JONO KRIKŠTYTOJO
GIMIMAS
Vigilija: Jer 1, 4–10; Ps 71; 1 Pt 1, 8–12;
Lk 1, 5–17;
diena: Iz 49, 1–6; Ps 139; Apd 13, 22–26;
Lk 1, 57–66. 80
- 25 P 2 Kar 25, 1–12; Ps 137; Mt 8, 1–4
- 26 Š Rd 2, 2. 10–14. 18–19; Ps 74; Mt 8, 5–17
- 27 S XIII EILINIS SEKMADIENIS (I sav.)
1 Kar 19, 16b. 19–21; Ps 16;
Gal 5, 1. 13–18; Lk 9, 51–62
- 28 P Šv. vysk. Ireniejus, kankinys
Am 2, 6–10. 13–16; Ps 50; Mt 8, 18–22
- 29 A ŠV. PETRAS IR PAULIUS,
APAŠTALAI
Vigilija: Apd 3, 1–10; Ps 19; Gal 1, 11–20;
Jn 21, 15–19;
diena: Apd 12, 1–11; Ps 34; 2 Tim 4, 6–8.
17–18; Mt 16, 13–19
- 30 T Pirmieji šventieji Romos Bažnyčios
kankiniai
Am 5, 14–15. 21–24; Ps 50; Mt 8, 28–34

Birželį popiežius kviečia melstis šiomis intencijomis:

Bažnyčios – kad visos nacionalinės ir tarptautinės institucijos dėtų pastangas užtikrinti pagar-
bą žmogaus gyvybei nuo pat pradėjimo iki natūralios jos pabaigos;

misijų – kad Azijos Bažnyčia, kuri tarp nekrikščioniškųjų tautų yra „mažoji kaimenė“, mokė-
tų skleisti Evangeliją ir džiaugsmingai liudyti savo atsidavimą Kristui.

Evangelija mažiesiems

Švč. Kristaus Kūno ir Kraujo iškilmė – Devintinės (birželio 6 d).

– Tu tik pažiūrėk: Jėzus penkiais kepalukais duonos pasotino penkis tūkstančius vyrų! Ir dar pririnko dvylika pintinių likusių kšnelių, – stebisi Benedikta.

– Tai gal jis buvo vikrus kepėjas? Arba žinojo, kur netoli kepa šviežias bandeles, skirtas visiems žmonėms? – teiraujasi Dominykas.

– Gal ir mokėjo virti ar kepti. Bet Jėzus buvo Dievas ir galėjo daryti įvairius stebuklus: pasotinti minias keliais kšniukais, o kartais pagydyti sunkiai sergančius.

– Norėčiau tokiam stebukle dalyvauti, – svajoja broliukas. – Tikriausiai būna daug džiaugsmo.

– Toks stebuklas vyksta per kiekvienas šv. Mišias, – primena sesutė. – Jėzus pasilieka mažame duonos kšnelyje, kad savo artumu pasotintų ir paguostų minias didelių ir mažų.

Kas iš tiesų gailisi, tas nori būti geresnis (XI eilinis sekmadienis, birželio 13 d.)

– Tu sugadinai mano dviratį! Kaip aš dabar važinėsiuos? – pyksta Dominykas.

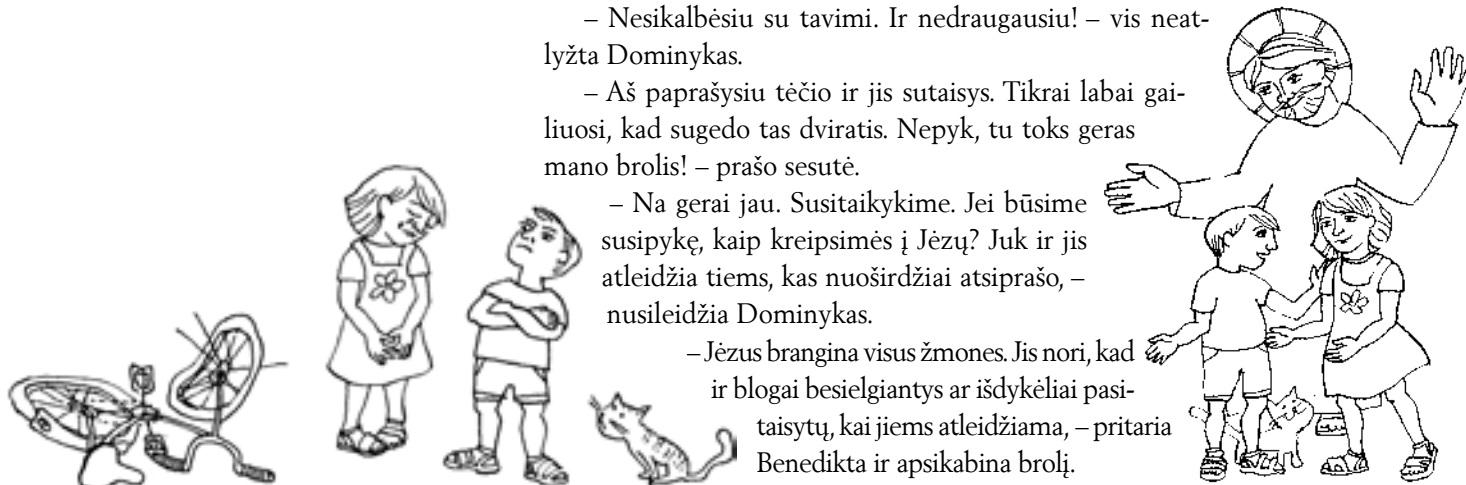
– Aš visai netyčia. Atleisk, labai prašau! – maldauja Benedikta.

– Nesikalbėsiu su tavimi. Ir nedraugausiu! – vis neatlyžta Dominykas.

– Aš paprašysiu tėčio ir jis sutaisys. Tikrai labai gailiuosi, kad sugedo tas dviratis. Nepyk, tu toks geras mano brolis! – prašo sesutė.

– Na gerai jau. Susitaukime. Jei būsimė susipykę, kaip kreipsimės į Jėzų? Juk ir jis atleidžia tiems, kas nuoširdžiai atsiprašo, – nusileidžia Dominykas.

– Jėzus brangina visus žmones. Jis nori, kad ir blogai besielgiantys ar išdykėliai pasitaisytų, kai jiems atleidžiama, – pritaria Benedikta ir apsikabina brolių.

Kuo laikau Jėzų? (XII eilinis sekmadienis, birželio 20 d.)

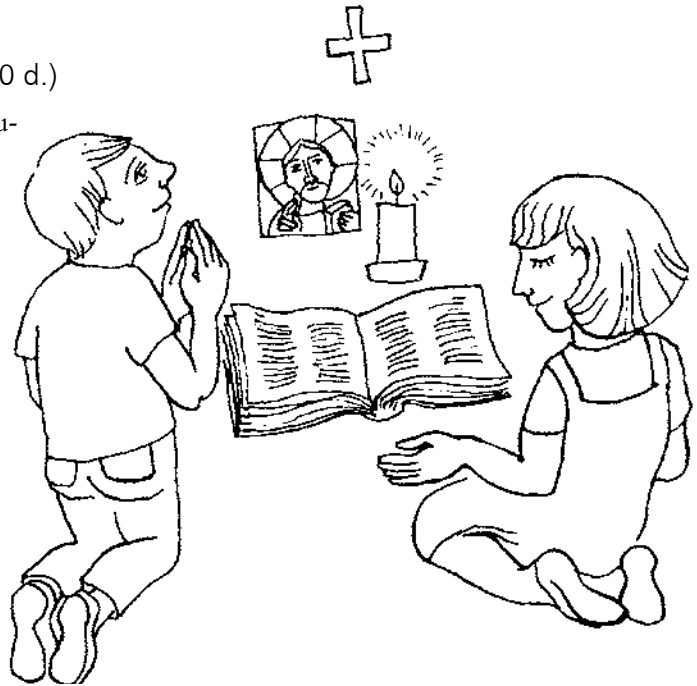
– Gal gali pasakyti, kaip savo maldose vadini Jėzų? – susidomėjo Benedikta.

– Tiesiog sakau: „Gerasis Jėzau“. Dar kartais pridedu „ir gailėstingas“, kad Jis nepamirštų atleisti, kai ką nors iškrečiu. O kodėl klausi? – sunerimsta Dominykas.

– Na, reikia žinoti, kam mes meldžiamės. Kai meldžiuosi, sakau: „Viešpatie Jėzau.“ Vadinasi, Jėzus – mano gyvenimo Dievas, kuris mane gelbėja, o ne šiaip koks griežtas tikybos mokytojas, – taria Benedikta.

– O iš kur tu žinai? – nustemba broliukas.

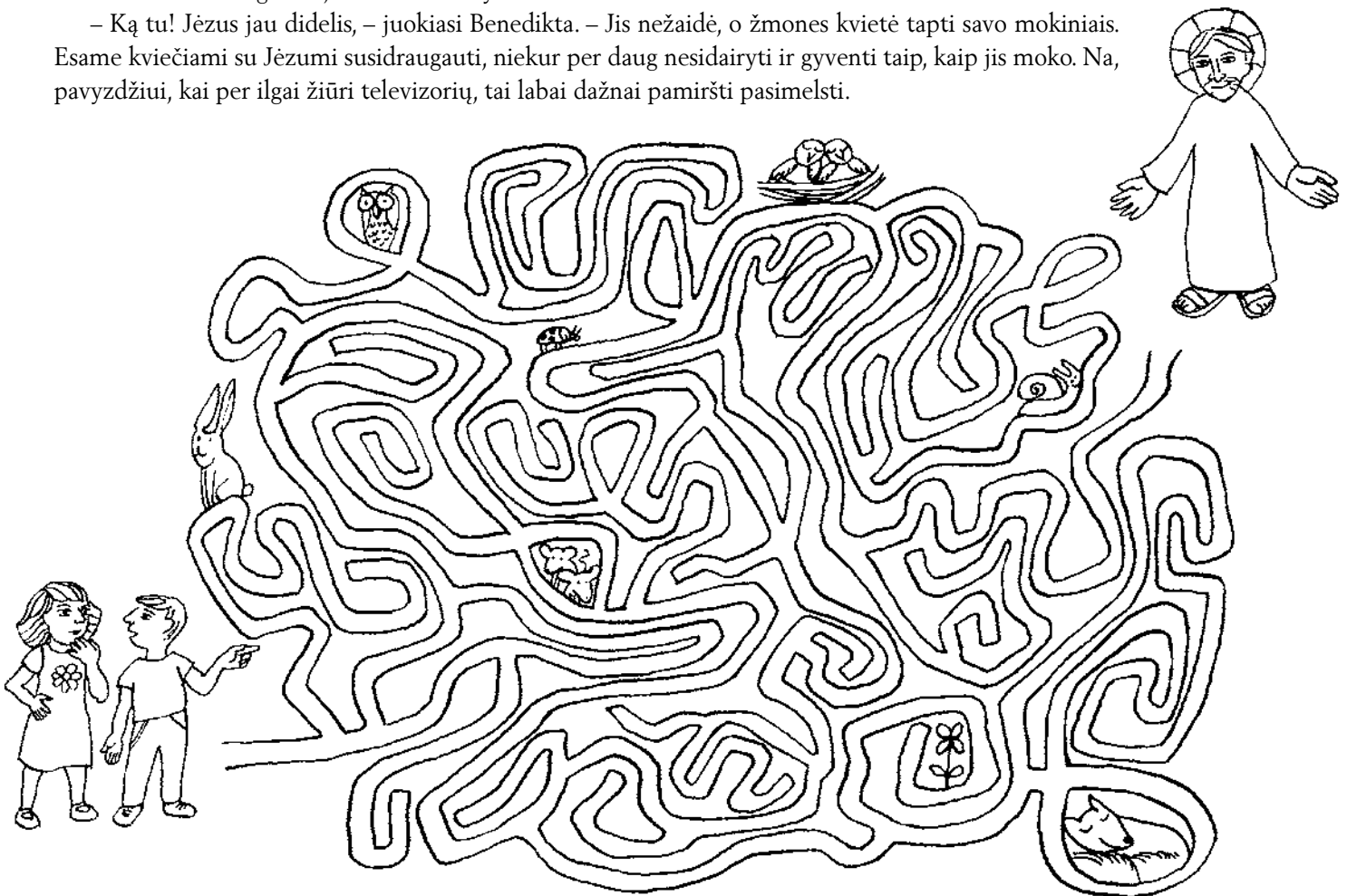
– Daug žmonių suprato, kad Jėzus pasaulio Gelbėtojas ir Dievas tik tada, kai jis numirė ir prisikėlė. Taip jis nugalėjo mirtį. Be to, dažnai prisimename, ką jis kalbėjo, kokius stebuklus padarė, o ir dabar padeda ir lydi.

Užvis labiau mylėti Jėzų (XIII eilinis sekmadienis, birželio 27 d.)

– Fu, kokie nedraugiški žmonės, jei nepriėmė Jėzaus į savo namus! – piktinasi Benedikta.

– Mes tai jau tikrai priimtume. Aš paskolinčiau ir savo meškiuką, gal jis norėtų pažaisti, padovančiau kramtomosios gumos, – žada Dominykas.

– Ką tu! Jėzus jau didelis, – juokiasi Benedikta. – Jis nežaidė, o žmones kvietė tapti savo mokiniais. Esame kviečiami su Jėzumi susidraugauti, niekur per daug nesidairyti ir gyventi taip, kaip jis moko. Na, pavyzdžiui, kai per ilgai žiūri televizorių, tai labai dažnai pamiršti pasimelsti.

Pasaka apie šviesą lange

Nuotrauka iš autorės archyvo

Gyveno sykį tėvelis ir mamytė. Ilgai triušęs, tėvelis surentė jiedviem gražų medinį namelį, panašų į tuos, kokie būna pasakose, mažą, bet jaukų. Dar ne visi darbai buvo baigti, kai šeimoje atsirado kūdikis. Vos tik jam gimus, tėvelis iškirto sienoje didelį langą, ir namus akimirksniu užliejo šviesa. Sklidini tos šviesos, jie gyveno ir rūpinosi vienas kitu.

Bėgant metams gimė antras vaikelis. Paskui – trečias, ketvirtas... Ir sulig kiekvieno vaiko gimimu tėvelis iškirsdavo vis po naują langą. Pro tuos langus į namus liejosi tokia skaidri šviesa, kad jos nutviektiems šeimynykščiams į galvą neateidavo jokia juoda mintis, joks baimės šešėlis, joks nerimas neaptemdydavo širdies. Mamytė ir tėvelis nė patys nepastebėjo, kad tarp daugybės darbų, ritualų ir įpročių atsirado dar vienas, nė kiek ne mažiau svarbus – kasryt susirinkti tos šviesos akivaizdoje ir nors kelioms akimirkoms pakelti galvas ir leisti užliejamiems spindulių, srūvančių pro langus sienoje. Kartais kuris nors neištvėrdavo ir atsidusdavo: „Vis dėlto koks šviesus yra gyvenimas!“

Matydami mamytę po širdimi nešiojančią dar vieną vaikelį, kaimynai murmedavo:

- Daugiau burnų – daugiau vargo...
- Daugiau šviesos, – atsakydavo ji.

Kaimynai tik gūžtelėdavo pečiais, dar labiau į savo kailines apykakles įtraukdavo galvas, nesumodami, ką atsakyti, ir kiek patrypčioję sprukdavo į tamsius ir šaltus savo urvelius. O mamytė nė kiek neskubėdama linguodavo namo, lėtai ir atsargiai, taip, tarsi neštųsi su savim visą pasaulį ir visas jo paslaptis.

Kai į namus užsukdavo koks svečias ar viešnia, stebėte stebėdavosi, kaip ten jauku ir gera, nors nei jie, nei namiškiai nemokėdavo paaiškinti kodėl: daiktai, baldeliai, knygos, netgi vaikų žaislai ar virtuvės rakandai buvo paprasti, kuklūs ar net, sakytumei, skurdūs. Bet gal

Eglė VENSLOVAITĖ ŠILIŪNIENĖ

tą jaukumą skleidavo ant paprastų daiktų pro langus krintanti šviesa? Jos liečiami ne tik žaislai, šaukštai ar kėdės, bet ir patys žmonės atrodė apgaubti stebuklingo auksinio švytėjimo.

Nepasakytum, kad dėl tos šviesos namus aplenkė vargas ar netektys, ligos ir nepritekliai. Sykį į vidų įskrido didelis tamsus paukštis, pasičiupo jų mažylį ir, apsukęs ratą virš galvų, išlėkė pro ką tik iškirstą naują langą... Šeima žiūrėjo jam įkandin, nė vienas nieko nepratarė, nes nebuvo tokių žodžių, kuriais būtų galėję apsaityti savo širdies skausmą ir meilę, ir ilgesį...

O šviesa tebesruvo, paversdama švytinčiais perlais jų ašaras.

Gyvenimas nė akimirksniui nesustojo: pražysdavo ir nuvydavo gėlės, grįžę iš šiltųjų kraštų paukščiai sukldavo gūžtas, perėdavo jauniklius ir mokydavo juos skraidyti, drugeliai išsisprausdavo iš ankštų kokonų ir skraidydami džiaugdavo savo nuostabiu vienos dienos gyvenimu, žiogai ir skruzdės, pamiršę, o gal ir visai neskaitę jokių pasakėčių, bičiuliavosi ir kasryt sveikino vienas kitą. Vaikai bėgdavo į mokyklą, skaitydavo ir rašydavo, pamedavo pirštines ir šalikus, išaugdavo megztukus ir batus, laukdavo atostogų ir iš darbo grįžtančių tėvų. Tėvelis ir mamytė rūpinosi namais, visais tais paprastais daiktais ir rakandais, vis surinkdami juos, išsibėgiokusius po įvairiausius kampelius ir užkaborius, – kad vaikams būtų daugiau vietos.

Gyvenimas tekėjo įprasta vaga, su savo darbais ir įpročiais. Kad bėga metai, tėvai suprasdavo ne iš kalendorių, o metę žvilgsnį į durų staktą, kur spalvotu pieštuku kasmet pažymėdavo, kiek kuris paaugo; arba pakėlę prie širdies vaiko pamirštą pliušinuką, išaugtą drabužėlį, pirmos klasės sąsiuvinį, pilnus vingių ir nevienodų brūkšnelių; arba tiesiog stebėdami, kaip kasmet ant torto užpučiama vis daugiau žvakučių. Tik vienas dalykas nesikeitė – šviesa, srūvanti pro langus. Su metais tų langų dar padaugėjo, tad ir šviesos buvo kupini visi namai. Kasryt, pradėdami naują dieną, jie sustodavo jos akivaizdon ir pakeldavo galvas. Stovėdavo užsimerkę, nes šviesa buvo per ryški jų akims. Bet jų širdžių durys bei langai likdavo atlapoti iki galo, o kažkas, didelis ir nematomas, liedavo savo auksinę šviesą, išsklaidančią visas sutemas, juodas mintis, baimės šešėlius. Ir kuris nors, sklindinas tos šviesos apstybės, neištvėręs atsidusdavo: „Vis dėlto koks šviesus gyvenimas...“

Geriausias pasaulyje tėtis

Kokį prisimenu savo tėtį...

Greitai bėga laikas. Jau penketas metų jis Anapily. Prisimenu, vaikystėje jis buvo kelionių, maudynių, iškylų pramanytojas ir organizatorius. Kartais, būdamas gerai nusiteikęs, siautėdavo po namus su mumis – vaikais. Mama vis perspėdavo, kad tai liūdnai baigsis. Paprastai tai baigdavosi mano ašaromis: arba galvą kur stuktelėdavau, ar koją nykstelėdavau, ar šiaip kur užkliūdavau...

Dar prisimenu, kaip vasarą tėtis, brolis ir aš garsiai skaitėme vieną vaikišką knygą. Ji, regis, vadinosi „Berniukas atžagariukas“. Nepamenu, kas joje buvo parašyta, bet pamenu, kad juokėmės po kiekvieno sakinio iki visiško nukritimo. Tai buvo ta žavinga akimirka, kurią norėčiau sustabdyti. Net kai šiandien prisimenu, norisi šypsotis...

Prisimenu, kad kartu su tėčiu ir broliu žvejiojome prie ežero. Aš buvau mažiausia žvejojanti, bet man puikiai sekėsi. Žuvis kibo viena po kitos. Tėtis vis priedavo manęs pagirti, manimi pasidžiaugti. Žveju mėgėju netapau, bet suprantu, kaip svarbu drauge su vaikais džiaugsmingai ką nors veikti.

Bet labiausiai esu dėkinga jam už žodžius: „Jei reikėtų, galėčiau už tave numirti.“ Tie žodžiai – sparnai gyvenimui, atrama, kai būna sunku, akstinas kūrybai, kelias meilei. Tai daugiau už bet kokią materialią paramą. Dėl jų visada jaučiausi mylima... ir galėjau mylėti...

Tačiau visada norisi daugiau. Norėjosi kasdienių pokalbių, pasidalijimų, žaidimų ir darbų drauge. Tėtis žadėjo pamokyti vokiečių kalbos, bet taip ir neprisiruošė. Prisiminimuose matau ir tėčio silpnybes, tačiau dėkoju jam už tai, kad namuose jaučiausi saugiai.

Kokio linkėjau savo vaikams...

Mano vyras dažnai sielvartaudavo, kad nėra geras tėtis, tačiau pasakė: „No-

rėčiau niekada nepasakyti savo vaikams, kad neturiu jiems laiko.“ Tuo metu vyras darbavosi namuose. Mažame kambarėlyje jis pradeda ką nors rašyti, o čia atsidaro durys ir aštuonmetis sūnelis prašo pataisyti dviratį, paduoti kokį įrankį, ko nors klausia ar nori. Vyras meta darbą ir eina dviračio taisyti, įrankio paduoti ar... Ir taip kasdien... Tai atrodė taip absurdiška. Kartais klausdavau vyro, ar jis tikrai nenori, kad sūnui paaškinčiau, jog tėtis užimtas, tačiau vyras visada dvejodavo ir viskas vyko po senovei.

Po poros metų dalyvavome šeimų rekolekcijose. Jų metu ir tėvai, ir vaikai turėjo parašyti laiškus, už ką vieni kitus myli. Sūnelis parašė vyrui: „Aš tėtį myliu už tai, kad jis visada man randa laiko, kai tik aš paprašau“... Labai susijaudino. Ir šiandien vyras tebeturi šį mažą laiškėlį ir žinutę mobiliajame telefone: „Tu esi geriausias pasaulyje tėtis.“

Tačiau visada norisi daugiau. Vis atrodė, kad per mažai randa laiko vaikams, per mažai su jais žaidžia. Bet, kai reikėjo mokyti jaunesnius brolių ir sesę vokiečių kalbos, nes metus buvo atsilikę pereinami mokytis į kitą mokyklą, kasdien rasdavo kada...

Kokio linkėjau kiekvienam...

Tėčiui norėtusi priskirti pačias geriausias savybes. Norėtume, kad jis būtų stiprus. Norėtume, kad už tėčio visada jaustumėmės saugiai, – kad jis nešauktų, turėtų daug kantrybės, o suklydęs galėtų atsiprašyti mažo vaiko. Kaip išaugtume patikimi, jei net už savo tėvo nesijautėme saugiai?

Dalia LUKĖNIENĖ

Norėtume, kad jis būtų atsakingas, – žinotume, jog jis mūsų niekada nepaliks, kad bėdoje visada galėsimė į jį atsiremti. Kaip kitaip patys užaugtume ištikimi ir atsakingi?

Norėtume, kad ir turėdamas atsakingų darbų ir visuomeninių įsipareigojimų tėtis visada mums rastų laiko, – su mumis dalytųsi savo išgyvenimais, žaistų mums patinkančius žaidimus, drauge iškylautų, žvejotų, važinėtų dviračiais, grybautų. Dar svarbiau, kad rastų laiko mus išklauti – žinotų, ką jaučiame vienoje ar kito-

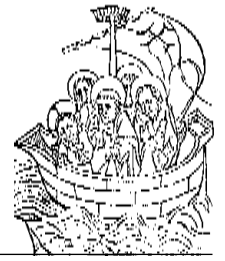

Romualdo Rokauskio nuotrauka

je situacijoje, o tai reiškia – mus pažintų. Kaip kitaip išsiugdytume savivertę?

Norėtume, kad tėtis aiškiai įvardytų, kas jam nepatinka ir su kuo jis nesutiktų jokiais būdais, tačiau, kad ir kiek patirties ir metų turėtų, vaikų akivaizdoje mokėtų pripažinti savo klaidas, kai jų pasitaiko. Kaip kitaip išsiugdytume orumą?

Kad ir kokį gerą savo tėtį turėtume, meilės mums visada pritrūks. Visada norėsis daugiau. Norėsis labai daug, kiek žmogus duoti negali. Beliks kreiptis į Dievą – Tėvą... Tačiau paprastai savo santykį su Dievu pradedame kurti pagal patirtį su savo tėčiu. Kokia didžiulė tėvų atsakomybė...

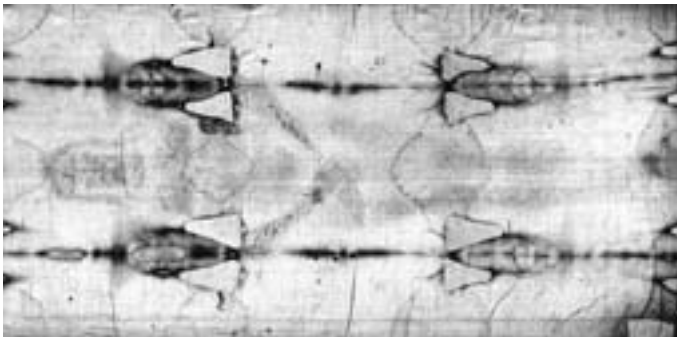

Bažnyčios pulsas

Popiežius ir Visuotinė Bažnyčia

Gegužės mėnesį Šventasis Tėvas buvo išsiruošęs į dvi keliones: vieną, trumpesnę, – į Turiną; kitą, ilgesnę, – į Fatimą.

Turine popiežius lankėsi tik vieną dieną – sekmadienį, gegužės 2-ąją. Kaip ir kiekvienos popiežiaus kelionės programoje, taip ir Turine svarbiausia dalis buvo Eucharistijos liturgija, švęsta kartu su vietos vyskupu, kunigais ir tikinčiųjų bendruomene. Popiežius taip pat susitiko su arkivyskupijos ir visos Šiaurės ir Rytų Italijos katalikų jaunimo atstovais, taip pat aplankė XIX a. pradžioje šventojo kunigo Juozapo Benedikto Kotolengos įkurtus slaugos namus. Vis dėlto pagrindinis šios kelionės tikslas buvo kaip tik pastarosiomis savaitėmis Turino katedroje viešai lankyti išstatyta garsioji Drobulė.

Šioje lino drobėje yra įspaustas palaidoto nukankinto ir nukryžiuoto vyro atvaizdas. Sunku ir greičiausiai net neįmanoma įrodyti, kad tai Kristaus įkapių drobė. 1988 metais atliktais tyrimais (naudojant radioaktyvų anglies izotopą C14) nustatyta, kad audeklo kilmė nesiekia anksčiau kaip XIV a. Prieš keliolika metų nemenko atgarsio tarp Drobulės autentiškumo tezės rėmėjų sulaukė rusų mokslininko Dmitrijaus Kuznecovo straipsniai apie datavimo radioaktyviąja anglimi paklaidas. Tačiau vėliau paaiškėjo, kad tai buvo tik hipo-

tezės, neparemtos laboratoriniais tyrimais, ir jų nepakako, kad būtų galima rimtai suabejoti anksčiau atlikto audeklo amžiaus nustatymo rezultatais.

Benediktas XVI, gegužės 2 d. suklupęs priešais Drobulę, pavadino ją „Didžiojo šeštadienio slėpinio ikona“. Ne relikvija, bet ikona. O kas gi yra ikona? Liturgine prasme – paveikslas, vaizduojantis tikėjimo slėpinį. Net ir nekeliant klausimo, „tikra“ ar „netikra“ ši ikona, pasak popiežiaus, ji padeda mums sklaidyti pamatines savo tikėjimo abejones: Kodėl yra blogis pasaulyje? Kodėl Dievas tylėjo lageriuose ir gulaguose? Tai ir yra „Didžiojo šeštadienio slėpinys“. Didysis šeštadienis yra „niekieno žemė“ tarp mirties ir prisikėlimo. Kristus ne tik dalijosi su mumis mūsų žmogiškuoju mirimu, bet ir buvimu mirusiais. Dievas, tapęs žmogumi, „nužengė į pragarus“, į tą radikalią

ir visišką vienatvę, kur nesugeba prasisiverbti nė vienas meilės spindulys, kur viešpatauja visiškas apleidimas ir kur nesigirdi nė vieno paguodos žodžio. Po Kristaus nužengimo į pragarus viskas radikaliai pasikeitė: žmogaus kančia ir mirtis tebėra neišvengiamos, bet dabar jau šviečia prisikėlimo viltis.

Gegužės 11–14 d. popiežius lankėsi Portugalijoje. Šią, jau penkioliktąją savo pontifikato apaštališkąją kelionę Benediktas XVI pradėjo oficialiais susitikimais Lisabonoje, o užbaigė Porte, tačiau patys svarbiausi kelionės renginiai vyko Fatimoje. Mergelės Marijos apsireiškimo vietoje Šventasis Tėvas lankėsi minint pirmojo apsireiškimo 93-ąsias metines ir lygiai po 10 metų

nuo tos dienos, kai jo pirmtakas garbingasis Dievo Tarnas Jonas Paulius II paskelbė palaimintaisiais du Dievo Motiną 1917 metais regėjusius vaikus – Jąciną ir Prancišką.

Tą pačią dieną, kai buvo skelbiami palaimintaisiais Fatimos piemenėliai, 2000 m. gegužės 13 d., Jonas Paulius II atskleidė vadinamąją Trečiąją Fatimos paslaptį. Piemenėliai regėjime matė persekiojamą Bažnyčią, žudomus kunigus ir visų luomų tikinčiuosius. Matė ir vyskupą baltais drabužiais, kopiantį į Golgotą ir taip pat nužudytą. Angelai rinko kankinių kraują ir stiklo indus ir visam pasauliui šaukė: „Atgaila, atgaila, atgaila!“

Jonas Paulius II šį regėjimą susiejo su pasikėsiniu į savo gyvybę 1981 m. gegužės 13 d. (Fatimos Dievo Motinos liturginės šventės dieną!). Tokiam aiškinimui pritarė ir tuometinis Tikėjimo mokymo kongregacijos prefektas kardinolas Josephas Ratzingeris, Fatimos paslapties atskleidimą palydėjęs gana ilgu doktrininu komentaru. Dabar, po dešimties metų jau kaip popiežius atvykęs į Fatimą, jis pasiūlė dar platesnę to nepaprasto vaikams prieš devynis dešimtmečius apreikšto reginio interpretaciją: Bažnyčia kenčia. Ir tai neišvengiama. Taip buvo praeityje. Taip yra dabar. Tai bus ir ateityje iki pat Viešpaties sugrįžimo. Herojiškais kankinių amžiais Bažnyčia kentėjo nuo išorės priešų persekiojimų. Šiandien, kaip liudija pastarųjų metų ir mėnesių sunkumai, Bažnyčiai dažnai tenka kentėti ir dėl savųjų neištikimybės. Tai nėra kokia nors ypatinga naujiena, nes nesame apsaugoti nuo piktojo puolimų. Juk ir tarp dvylikos paties Viešpaties pašauktųjų vienas buvo Judas. Svarbiausia – nesitapatinti su savo nuodėmingumu, bet nuolat lygiuotis į šventuosius, – priminė popiežius, lankydamasis Fatimoje.

Bažnyčia Lietuvoje

Pirmosios gegužės dienos į gatves išviliojo ne tik išsiilgta saule, bet ir pačiais savimi pasigėrėti norinčius. Šis laikas šiek tiek priminė sovietmetį, bent jau tragikomiškais *Tarptautinės* darbo žmonių šventės paradais tada besišliejusį prie *tarptautinės* bendrijos. Su šia bendrija dabar atrandama daug gražių ir kitokių sąsajų. Neregėtų, negirdėtų, tad, suprantama, ir norimo dėmesio sulaukiančių. Ir ne tik dėmesio – neadekvačių reakcijų su dūmais, barikadomis etc. Iš tiesų daugeliui iš pat pradžių buvo neaišku, kaip elgtis artėjant tajam *paradui* – tyliai ignoruoti, garsiai šaukti ar pro tvorą patylomis žvilgčiojant trinti rankas – štai jums ir laisva Lietuva!?

Gegužės 4–6 d. Vilniuje vykusiam LVK plenariniame posėdyje vyskupai aiškiai suformulavo krikščionišką atsakymą: *Ši ideologija yra nepriimtina tikintiesiems, nes prieštarauja šeimai, kaip vyro ir moters santuokos, sampratai. Taigi ji yra priešinga tiek Kūrėjo numatytai prigimčiai nei tvarkai, tiek ir LR Konstitucijai, kuri šeimą laiko valstybės pamatu.* Be to, pasakyta: nevalia žeminti homoseksualių asmenų, iš jų tyčiotis, smurtauti. Taip pat perspėta: *Lygus asmenų orumas nereiškia, kad lygiai vertingi ir jų moraliniai pasirinkimai.* Bažnyčios širdies skausmas dėl kunigų seksualinių nusikaltimų pasaulyje ir atėjęs apsilvimo metas, pasak posėdyje kalbėjusio nuncijaus arkivysk. L. Bonazzi *gali tapti malonės laiku vietei ir Visuotinei Bažnyčiai.*

Gintaro Česono nuotrauka

Juolab kad Bažnyčia, kaip parodė gegužės 11 d. Kaune surengtas metropolijos kunigų simpoziumas, nors ir kenčianti, ir stokojanti dvasinių pa-

šaukimų, vis dėlto turi kuo džiaugtis. Simpoziume dalyvavo beveik 300 Kauno arkivyskupijos, Šiaulių, Telšių, Vilkaviškio vyskupijų dvasininkų, o iš jų pasidalijimų matėsi, jog jaunesnieji ir jau išbėgę tarnystei tebedega ne menkesne nei Šventimų dienos ugnimi. Vyresnieji irgi nenuleidžia rankų, nors ir matydami jų akimis neregėtą visuomenės nuosmukį. Kunigai, kuriuos Viešpats po didesnio gyvenimo pažinimo atveda į šios tarnystės kelią, liudijo tik jame atrandą tikro, vargu ar pasauliui suprantamo džiaugsmo – be puikybės, nuolankiai tarnauti mažutėliams, pasakyti žmogui, kad jis yra... žmogus.

Kunigų metų proga gegužės 8 d. Vilniaus Šv. Juozapo kunigų seminarijoje vyko tarptautinė konferencija „Aš – gerasis ganytojas. Kunigystės fenomenas – istorija ir teologija“. Viena jos pranešime paminėta, kad kunigystės, Senojo Testamento laikais buvusios paveldimu amatu, judaizme nebeliko drauge su Jeruzalės šventyklos sugriovimu. Belieka džiaugtis, kad šiandien kunigai reikalingi žmonėms – ir ne tik išskirtinėmis gyvenimo akimirkomis. Kad, ačiū Dievui, nei žmonės, nei patys kunigai šios tarnystės neprilygina profesijai, nors ir kokiais praktiškais laikais gyventume, bet sieja ją su paties Kristaus asmeniškai dovanojamu pašaukimu.

Kad šis pašaukimas gali puikiai skleistis įvairiose sielovados srityse, liudija šių metų *Bažnyčios kronikos* fondo laureatų apaštalavimas: arkivyskupas S. Tamkevičius kasmet skiriamus apdovanojimus žurnalistams Pasaulinės komunikavimo dienos proga šiemet įteikė dviem kunigams – marijonui Vaclovui Aliuliui ir pranciškoniui Julijui Sasnauskui, nepavargstantiems ir nenuviliantiems Die-

vo žodžio skelbėjams pasaulyje, kai rimtomis sakyklų konkurentėmis ar bendradarbėmis vis labiau tampa moderniosios susižinojimo priemonės.

Daug kunigų dirbo Teologijos-filosofijos fakultete Kaune nuo Šventojo Sosto kanoninio patvirtinimo 1928-aisiais laikų; ne vien kunigų, bet daug jų, turinčių įvairius mokslinius laipsnius ir vardus, ir dabar dirba VDU Katalikų teologijos fakultete, kitose Lietuvos aukštosiose mokyklose. Šio fakulteto iniciatyva atkūrimo 20-mečiui paminėti gegužės 20 d. surengtoje konferencijoje mėginta atskleisti, kuo šiuolaikinė katalikų teologija yra reikšminga Lietuvos mokslui ir kultūrai.

Kitaip – vienuoline tarnystė – Dievui pašventusieji savo gyvenimą stengiasi, kad Jo Dvasios būtų daugiau ten, kur spauda ir neteisybės. Tam visą gyvenimą atidavė Kaune paminėta pagrindinio *Rūpintojėlio* redaktorė ses. Ada Benvenuta Urbonaitė FDCJ bei Šiaulių krašte, Voveriškėse, prisiminta pirmoji slapta 1947 m. įkurtos Eucharistinio Jėzaus seserų kongregacijos vyresnioji Joana Juozapaitytė. Kad Dvasios būtų daugiau ten, kur kančia ir skausmas, stengėsi broliai pranciškonai, trečiuoju „Vilties bėgimu“ ir telemaratonu gausindami Šv. Pranciškaus onkologijos centro Klaipėdoje statybos aukas. Kad Dvasios būtų ten, kur yra jos alkstantis jaunas žmogus, rūpinosi seserys asumpcionistės, savo vienuolyną Vilniuje atverdamos jaunimui ir pakviesdamos jį į Sekminių rekolekcijas; seserys eucharistietės, besirūpinusios vėl apsilankusio Bostono kolegijos prof. T. Groome seminarais Lietuvoje, kur jau 20 metų dėstomos tikybės specialistai buvo mokomi pasaulyje žinomos ugdymo metodikos: *tikėjimas – gyvenimas – naujas gyvenimas.*

Belieka ir visiems Bažnyčios nariams savo gyvenimus ir pašaukimų kelius atverti Dvasiai Gaivintojai. Juk ją, kaip sakė į Sekminės Vilniaus Kalvarijoje gegužės 20–23 d. kvietęs klebonas kun. V. Česnulevičius, atsiuntė Viešpats, *nepaliaujantis tekėti gyvenimo Šaltinis.*

Dr. Jonas MALINAUSKAS
Dalė GUDŽINSKIENĖ

Misija Tėvynei ir Bažnyčiai

Svetlana ADLER-MIKULĖNIENĖ

Kunigų metų fone verta prisiminti Lietuvos ryšius su Roma ir Vatikanu. O atsiskleidžia jie ne tik malda ar dvasininkų bei pasauliečių vizitais į Amžinąjį miestą. Ypatingas šių nuolatinių santykių simbolis – jau septintą dešimtmetį čia veikianti Popiežiškoji lietuvių Šv. Kazimiero kolegija. Jos vaidmuo labai svarbus ne tik palaikant ryšius su Visuotine Bažnyčia, bet ir Lietuvos Nepriklausomybei. Karo metais uždarius Lietuvos ambasadą, kolegija tapo mūsų atstovybe ir lietuviybės centru Romoje. Visą sovietmetį čia puoselėta lietuviška dvasia, ugdyti kunigai po pasaulį pasklidusioms lietuvių bendruomenėms. Ir šiandien prie kolegijos esantys svečių namai „Villa Lituania“ laukia ne tik kunigų, bet ir visų iš Lietuvo atvykstančių piligrimų. Tokiu būdu visi čia pasisvečiavę prisideda prie Kolegijos ir jos studentų išlaikymo.

Lietuvių kunigų kolegija Romoje

Tai išsipildžiusi dviejų lietuvių klierikų, kadaise priverstų gyventi ir studijuoti toli nuo Lietuvos, svajonė. Ši mintis kilo 1909 m. klierikams Jonui Riaubai ir Antanui Briškai. Studijuodami Romoje ir JAV, jie mokėsi kitų šalių kolegijose ir svajojo apie lietuvišką, nepriklausomą nuo lenkų, rusų ar kt. Šios minties vedamas A. Briška tikėjo, taupė ir rinko lėšas. 1944 m. Lietuvai sunkiomis istorinėmis aplinkybėmis dalis vyskupų, kunigų, seminaristų išvyko į Vakarus. Po me-

Antrasis Jono Pauliaus II vizitas kolegijoje 1990 m. liepos 1 d.

tų 20 klierikų, vadovaujami buvusio Vilniaus seminarijos rektoriaus prel. Lado Tulabos, buvo išsiųsti tęsti studijų į Romą. Paskaitų klausė Šv. Grigaliaus universitete, o laikiną prieglobstį rado Pietų Amerikos kolegijoje. Trys Lietuvos vyskupai kreipėsi dėl kolegijos steigimo, o iš Amerikos atvykęs prel. A. Briška finansavo pastato Romoje pirkimą – nupirko buvusį klauzūrinių Šv. Klaros seserų vienuolyną. Nuo 1946 m. jame įsikūrė lietuvių Šv. Kazimiero kolegija, oficialiai atidaryta 1948 m. gegužės 1 d. 1963 m. popiežius Paulius VI suteikė jai teisę vadintis Popiežiškąja. Prel. A. Briška skyrė lėšų ir svečių namams šalia kolegijos pirkti: 1959 m. atsirado galimybė įsigyti kitoje gatvės pusėje

stovintį pastatą dvynį. Jis buvo atnaujintas ir pritaikytas apgyvendinti svečius bei pavadintas *Villa Lituania*.

Per kolegijos gyvavimo metus jai vadovavo trys rektoriai: a. a. prel. Ladas Tulaba (dirbęs 1948–1985), prel. Algimantas A. Bartkus (1985–2007), o nuo 2007 mons. Petras Šiurys. Iki Nepriklausomybės atkūrimo kolegijoje mokėsi, gyveno ir dirbo daug Lietuvoje ir užsienyje žinomų kunigų, pvz., prel. Vytautas Kazlauskas (ilgametis *Vatikano radijo* bendradarbis), prel. Antanas Rubšys (Šventojo Rašto vertėjas), prel. Vincas Mincevičius (daugiau nei 40 m. buvęs lietuvių bendruomenės pirmininkas), ilgametis dvasios tėvas prel. Stasys Žilys, ekonomas kun. Antanas Jonušas, kardinolas Audrys Juozas Bačkis ir kt. Atkūrus Nepriklausomybę – vyskupai Rimantas Norvila, Jonas Ivanauskas, Arūnas Poniškaitis, mons. Gintaras Grušas, Kauno, Telšių ir Vilniaus seminarijų vadovai. Daugelis kolegijos absolventų nūnai dirba dėstytojais VDU Katalikų teologijos fakultete, seminarijose, eina svarbias pareigas Lietuvos Bažnyčios institucijose. Nuo įkūrimo iki šiol kolegijoje studijavo per tris šimtus studentų.

Lietuvos ambasada Romoje karo metais buvo uždaryta, todėl kolegija tapo ir Lietuvos atstovybe, lietuviybės centru. Romoje gyvenę kunigai rūpinosi lietuviška spauda, bendradarbiavo rengiant *Vatikano radijo* lietuviškas laidas, tarpininkavo pervežant ir spausdinant *LKB kroniką*, verčiant ją į italų kalbą. Atkūrus Nepriklausomybę, atvykę pirmieji ambasadoriai ir ambasados darbuotojai apsistodavo *Villa Lituania*. (Plačiau apie Kolegijos istoriją galima pamatyti rež. D. Ramanausko 2008 m. sukurto dokumentiniame filme.)

Liudininkų prisiminimai

Ilgametis rektorius prel. A. Bartkus kolegijos istoriją skirsto į tris etapus: tarpukario, sovietmečio ir Nepriklausomybės. Su nuoširdžia padėka jis prisimena geradarius,

ypač JAV „Lietuvos Vyčių“ organizaciją – be jų pagalbos kolegijos gyvenimas būtų buvęs sudėtingas, o gal ir visai neįmanomas. Slėgė daugybė ūkio darbų – seniems pastatams reikėjo remonto, daug dėmesio ir lėšų skirta infrastruktūrai gerinti, teko derintis prie besikeičiančių įstatymų. Prelatas pasakoja daug kuriozinių situacijų apie kolegijos išlaikymą ir jos gyventojų maitinimą. Ilgus metus kolegijai priklausantis Tivolio ūkis, kuriuo rūpinosi prel. Kazimieras Dobrovolskis, buvo pagrindinis maisto tiekėjas, iš kur kiekvieną rytą produktai buvo pristatomi į Romą. Kolegija išlaikyta beveik tik iš svečių namų veiklos.

Prel. A. Bartkus pabrėžia, kad Jonas Paulius II net du kartus lankėsi kolegijoje – vos tapęs popiežiumi 1979 m. ir 1990 m. liepos 1 d. Antrą kartą lankydamasis aukėjo šv. Mišias kolegijos koplyčioje, kartu pusryčiavo, bendravo su vadovybe, studentais, patarnaujančiomis vienuolėmis ir *Villa Lituania* apsistojusiais svečiais.

Ilgametis kolegijos dvasios tėvas prel. S. Žilys – vienas pirmųjų klierikų, karo išblokštų iš Lietuvos studijuoti į Romą. Jis prisimena pačią pradžią ir su viltimi žvelgia į ateitį.

– Romoje susirinko ir 23 lietuviai kunigai, tad buvome iš viso 43. Be pastogės ir be cento – visi ant prel. Tulabos

pečių. Jis buvo rektorius, o dvasios tėvas V. Balčiūnas. Klierikų dekanu paskirtas P. Geiščiūnas, o po metų jis išventintas – pirmasis Lietuvių kolegijoje užbaigęs studijas. Nors kolegija oficialiai įkurta 1948 m., tačiau jos egzistavimo pradžia galima laikyti 1945-ųjų rudenį, kuomet visi pradėjome studijas Grigaliaus universitete, o laikinai mus priglaudė Pietų Amerikos kolegija. Buitis ir visapusiškas auklėjimas vyko kolegijoje. Normalus seminarijos ritmas: ryto maldos, mąstymas, šv. Mišios, po pietų ir vakarienės bendras Švč. Sakramento aplankymas koplyčioje, trumpa malda ar giesmė. Dienai pasibaigus vakaro maldos vėl visų bendrai, sąžinės peržvalga, viena kita dvasios tėvo mintis kito ryto mąstymui. Taip visus metus... Kalbame apie kolegiją prieš daugiau nei 60 metų, keletą dešimtmečių iki Vatikano II Susirinkimo, kai su Lietuva nebuvo jokių ryšių. Čia baigusieji turėjo vykti į svetimas šalis. Išmokti dar vieną svetimą kalbą. Ne vadovauti, o tarnauti. Iš dvidešimties nei vienas nepalūžome... Kolegija dar ir šiandien kuriama, visi esame jos kūrėjai, nes ji eina į ateitį. Ypač dvasingumo srityje niekuomet kelias neturi pabaigos. Ir gerai, nes galime atnešti bei įmūryti kiekvienas po savo plytą – juk tai dovana ne kažkokiam pastatui, bet garbingai, didvyriškai Lietuvos katalikybei, – byloja prel. S. Žilys, kurį Jonas Pauliaus II pavadino savo mokytoju, nes būtent jis mokęs lietuvių kalbos Šventąjį Tėvą, prieš šiam atvykstant apaštališko vizito į Lietuvą 1993 m.

Kolegija šiandien

Kolegija dabar priklauso Lietuvos Vyskupų Konferencijai, o šiandienė jos paskirtis – kunigų namai, nebe seminarija. Joje gyvenantys dvasininkai studijuoja įvairiuose Popiežiškuosiuose universitetuose Romoje ir siekia licenciatų ar daktaro mokslinių laipsnių. Stengiamasi puoselėti bendruomeniškumą, vienijantį dvasinį gyvenimą, tautiškumą, nes kolegijoje gyvena tik lietuviai kunigai. Kaip anksčiau, taip ir šiandien – čia susiburia Romos lietuvių bendruomenė, rengiami Lietuvai svarbūs minėjimai.

Dabartinius kolegijos uždavinius ir rektoriaus rūpesčius atskleidžia mons. P. Šiurys:

– Stengiuosi tęsti savo pirmtakų rektorių a. a. prel. L. Tulabos bei prel. A. Bartkaus puoselėjamą lietuviybės židinį ir įsiklausyti į Lietuvos vyskupų pageidavimus kolegijai. Svarbiausias dabartinis mūsų uždavinys – kad tai nebūtų savotiškas viešbutis, bet kunigų bendruomenės namai. Dažniausiai atvyksta studijuoti jaunesnio amžiaus kunigai, todėl tęsiama kunigiška dvasinė formacija. Tuo rūpinasi kolegijos rektorius, dvasios tėvas, vicerektorius, dekanas, kurie taip pat yra atsakingi už namus ir bendrą gyvenimą. Stengiamės sudaryti sąlygas savarankiškam formavimuisi, įsitraukiant į bendruomenės universitetuose, sielovadą italų parapijose, kad kiekvienas, būdamas Romoje, galėtų pasisemti patirties, kurią galėtų panaudoti grįžęs į Lietuvą.

Šv. Kazimiero kolegija ir *Villa Lituania* Romoje

2008-ųjų spalį iškilmingai paminėtas kolegijos šešiasdešimtmetis. Šv. Petro aikštėje po *Viešpaties Angelo* maldos plovimais bei ovacijomis šventės dalyviai pasitiko popiežiaus Benedikto XVI sveikinimą lietuvių kalba: „Nuoširdžiai sveikinu Popiežiškosios lietuvių Šv. Kazimiero kolegijos bendruomenę ir jos bičiulius, dėkojančius Dievui kolegijos šešiasdešimties metų gyvavimo proga. Viešpats ir toliau gausiai telaimina jūsų misiją, kuri yra svarbi tiek jūsų Tėvynei, tiek Visuotinei Bažnyčiai. Garbė Jėzui Kristui!“

Kas kalba mūsų vardu?

Antanas GAILIUS

Ne kartą ir ne du esu girdėjęs, kaip jauni krikščionys skundžiasi, kad jiems nelengva gyventi nekrikščionių ar nelabai krikščionių aplinkoje. Geresniu atveju jie vis retkarčiais išgirsta maždaug tokį nusistebėjimą: „Ką, tu katalikas? Bet juk tu visai normalus!“ Blogesniu atveju jiems tenka ilgai ir nuobodžiai aiškintis ir aiškinti, kad krikščionys ar bent katalikai tarp jų nėra nuo šio pasaulio nusigręžusi uždara bendruomenė, kad Bažnyčia nėra vien toks ypatingos architektūros statinys, kur renkasi keisti, bet kažkodėl baisiai įtakingi žmonės, viską šiame pasaulyje laiką vien blogiu, viską draudžią ir viską smerkia. Štai net rašytoja Kristina Sabaliauskaitė ima ir taip parašo: „Sveiki atvykę į tamsiuosius amžius, kur net konstituciškai nuo valstybės atskirta Bažnyčia leidžia sau prisiminti inkvizicijos vaidmenį ir viešai kištis į valstybės piliečių – beje, net ir netikinčiųjų ir nieko bendra su jos bendruomene neturinčiųjų – gyvenimus.“

su gana garsiu Evangelijos personažu tvirtai pareikšti: „Dėkui Tau, Viešpatie, kad nesu toks kaip anas ar šitas.“ Bėda tik ta, kad Viešpats, jei tik gerai prisimenu, išklausė ne šio tvirtuolio, bet ano ir šito maldą. O dar jeigu prisiminsime, kad kaip tik šiuo velykiniu laikotarpiu mums nuolat primenama, jog privalome eiti į tą pagedusį pasaulį ir skelbti jam ne piktąją, bet Gerąją Naujieną...

Sesuo Ksavera Veriankaitė 1966 m. gegužės 31 d. dienoraščio įrašė taip kalba: „Kaip kokią sensaciją mūsų vyr. buhalterė pasakojo apie vieną jos tolimą giminaitę – vienuolę, su kuria šiandien netikėtai buvo susitikusi. Ji, perkopusi 70, tebesanti labai žvali ir atvykusi aplankyti savo giminių. Žinoma, mūsų vyr. buhalterė gavo barti, kam penktadienį valgė su mėsa. Kitą barusi, kam neinanti į bažnyčią, trečią – kam sukūrusi šeimą be jungtinių. Vienu žodžiu, visus barė, mokė, kalbėjo ir išvažiavo turbūt patenkinta atlikusi misiją. Mūsų vyr. buhalterė visa tai pasakojo ir juokėsi, juokėsi. Vat tau ir paapaštalavo.“

Toks apaštalavimo būdas, jei tik jį

apskritai galima vadinti apaštalavimu, yra visų lengviausias. Tačiau jis ir mažiausiai veiksmingas. Bažnyčioje šiandien jo bemaž ir negirdėti. Tačiau viešojoje erdvėje jis girdimas garsiau nei bet kuris kitas. Ką gi patyrėme per tiek triukšmo sukėlusias gėjų eitynes,

Užtat ji per televiziją matė tuos pykčio pritvinkusius veidus, kurie skelbėsi giną krikščioniškąsias vertybes. Girdėjo plūstamus ir užgaulius žodžius, matė kumščiuose spaudžiamus akmenis, o sykiu matė ir virš piktos minios iškilusius kryžius. Tiems, kurie su krikščionių bendruomene nieko bendra neturi, tokių paviršutiniškų ženklų ir pakanka. O mums, šį tą bendra su krikščionių bendruomene turintiems, dėl tokios krikščioniškos raiškos turėtų būti mažų mažiausiai nejauku. Nejau iš tikrųjų turėtume pripažinti, kad Petras Gražulis kalba mūsų vardu?

Tiesą sakant, ne Kristina Sabaliauskaitė ir ne Petras Gražulis man čia labiausiai rūpi. Man rūpi tie pradžioje minėti jauni žmonės, kuriems savo aplinkoje tenka aiškintis dėl to, kas daroma tarytum ir jų vardu, nors jie patys to nedarė ir nė neketino daryti. Rūpi man, pagaliau, ir tai, kaip mes patys, kad ir nebūdami jaunuoliai, turėtume reaguoti į tuos, kurie vienoje rankoje spaudžia kryžių, o kitoje – akmenį ar bent supuvusį kiaušinį. Aišku, turėtume su tokiais žmonėmis kalbėtis. Tačiau juk jau esame ne kartą patyrę, kad tokie žmonės taip tvirtai žino Viešpaties valią, jog nė neketina ką nors svarstyti ar kalbėtis.

Veikiausiai turėtume tiesiog ieškoti būdų pasakyti, kad šie žmonės neturi įgaliojimų kalbėti mūsų vardu. Galbūt turėtume kalbėti garsiau ir drąsiau, kad ne vien jie būtų girdimi. O tais atvejais, kai jau ir patys pradėdame nebeteikti kantrybės, gal galėtume prisiminti frazę, kitados pasakytą vieno lenko, o mane pasiekusią iš antrų ar trečių lūpų. Nebepreksimenu nei dingsties, nei šios frazės autoriaus vardo, bet jis, irgi kažkuo piktindamasis, pareiškė šitaip: „Udusyc trzeba, ale religia nie pozwala“ – atseit, reikėtų pasmaugti, bet kad tikėjimas neleidyta. Gal ta frazė priverstų ir mus šyptelėti, o tada ir piktumas atlėgtų?

Vido Vėnšlovaičio nuotrauka

Žinoma, galime ir mes, savaip patvirtindami, kad šie keistoki požiūriai yra vis dėlto teisingi, gaudžiai padūsauti apie pasaulio pagedimą, apie tai, kad pasaulis Bažnyčiai priešiškas ir nesistengia jos mokymo suprasti, o paskui drauge

beje, kaip tik ir paskatinusias Kristiną Sabaliauskaitę parašyti tą, mano nuomone, tikrai ir iš principo neteisingą teiginį? Surizikuočiau kirsti lažybą, kad net ji pati vargu bau skaitė Lietuvos Vyskupų Konferencijos pasisakymą šiuo klausimu.

Čiulbanti tarnystė

Antanas SAULAITIS SJ

Išėjęs senelių prieglaudon sutinki įvairios sveikatos vyrų ir moterų. Po Ligonių patepimo lietuvių palatoje vėl pro ligonėlių litaniją praeini, nešdamasis tą liūdnam rimtą įspūdį dviejų sūnų prie mirštančios motinos. Globos namų lauko duris į pavasarį pravėręs girdi paukščių čiulbesį. Tik tai ne paukščiai, o ratukuose pusiau prisimerkęs paralyžiuotas vyriškis, sparnuočių balsais švilpiančias žydinčių medelių ir, tikiu, dangaus pusėn.

Labai džiaugiamės, kai bažnyčių lanko jaunos šeimos su vaikučiais ar seneliai su mažais anūkeliais. Smagu, kai labai jauni garsai pajvairina tradicinę bažnytinės aplinkos gaudulį, dar nedrįstantį atspindėti Prisikėlimo vaisių. Gražiausia, kai tėvų rankose kokių metų dvejų sūnus savo čiulbėjimu palydi giedančio choro, vargonų ar bendruomenės giesmės balsus.

Pasirodo, čiulba neseniai Žemėje atsiradę mažyliai, čiulba gyvenime išvargęs nepasiduodantis senelis. Ačiū Dievui, kad nesi vyskupas ar didikas, nes reikėtų gražaus herbo su prasmingu įrašu. Rimtiems, kaip mes, tikintiesiems savotiškai atrodytų šis dvasininko ar prakilnybės šūkis: „Čiulbėjime Viešpačiui...“

Pasižvalgęs po kunigiškos tarnybos dešimtmečius, labiau girdi čiulbesį negu galingą ariją ar būgnuotą trimtuotą oratorijos skirsnį. Pradėjęs jaunimo savaitgalinėmis rekolekcijomis, visą vasarą kapelionavęs stovyklose, dėstęs kita kalba kitame žemyne, talkininkavęs parapijoje, pensinį amžių praleidi šimtu mažų užsiėmimų, dėstymu Lietuvoje, galiausiai vėl parapijoje – kaip pradžioje. Trys žemynai skambėtų labai dramatiškai, tačiau tarnystė labiau vietinė.

Mokslo stokuju vienu metų, nes dėl Antrojo pasaulinio neteko lankyti vaikų darželio. Kai galų gale po universiteto ir Jėzaus draugijos (jėzuitų) numatytų mokslų žmogus po 25 metų suole išeini pasaulin, Dievo prašai nors dešimt metų padirbėti, rengimosi metų kaip atodūsiu atsverti. Prašiusiam gėda prisipažinti, nes Dievas dosnesnis, negu besistengiantis jam tarnauti įsivaizduoja.

Sakoma, kad jauno vyro apsisprendimą lemia dvejo pas poveikis – artimiau pažįstamas (geras ar nepavyzdingas) kunigas ir motinos pažiūros. Dauguma jaunystėje sutiktų kunigų gerbė Dievą ir uoliai tarnavo žmonėms. Abu tėvai giliai gyvenimiškai tikintys. Tėvo motina sovietmečiu senose Jauniūnų kapinėse vesdavo pamaldėles. Motinos šeimoje dešimtis kartų turėjo kunigų, senelis ir prosenelis buvo liuteronai dvasininkai. Daug reiškė ir skautiška patirtis, ugdžiusi veiklų bendruomeniškumą ir

tarnybą artimui. Visą gyvenimą lydi sesers ir jos a. a. vyro krikščioniškas, evangelinis gyvenimo būdas.

Sustoji prie įspūdingesnių metų patirčių.

Pats sunkiausias visų darbų buvo lydėti (drauge su dviem puikiais psichologėmis) asmenis, nukentėjusius nuo šeimos narių savižudybės. Dešimties susitikimų programėlė kone vertė drauge su jais tą žaizdą nešioti.

Visų pagyrų atmintiniausia – a. a. (tuomet dar gyvo) prel. Juozo Šeškevičiaus žodis išleistuvėse Brazilijoje: „Mes visi žinome, kad Saulaitis nemoka sakyti pamokslų, bet vis vien kviečiame jį tarti žodį.“ Nenustebino toks įvertinimas, nes jis pagrįstas a. a. prel. Lado Tulabos išverstu kunigystės šventimų apeigų tekstu, kai 1969 m. vysk. Vincentas Brizgys pirmą kartą šventino lietuviškai. Lotyniškame originale esanti „Pašvenčiu tavo Dievo žodžio *secundi ordinis* skelbėju“ Šv. Kazimiero kolegijos Romoje rektorius išvertė: „pašvenčiu tavo *antraeilium* Dievo žodžio skelbėju“, o ne „*antrojo laipsnio*“.

Iš visų pamokslų, geriau pasakius, homilijų, brangiausias buvo pasakytasis Trairi (Upėtakio) miestelyje Brazilijos pajūryje. Keliese atlikdami sielovadinę praktiką, praleidome dieną su žvejų kaimų liturginiais bendruomenių vadovais, vadovėmis. Vakare – Mišios, kurioms tie keturi penki jėzuitai parinko kitatautį kitakultūrį, tegalėjusį liudyti, kad mus visus jungia Kristus.

Dainavos stovykloje (JAV) moksleiviai ateitininkai panoro inscenizuoti Evangeliją. Liepė kapelionui lipti į valtį ir pamokslauti ant kranto stovintiems stovyklautojams. Vėjas pūtė nuo kranto, o jauni irklautojai, savo tarnystę įsigilinę nesuvokė, kad kunigas nebegali iš taip toli išrėkti.

Viena geriausių kunigystės mokytojų buvo pranciškonė ses. Suzana, kuriai, ačiū Dievui, teko ir šiais metais pakartotinai dėkoti. San Paulo užmiestyje vargingai parapijai vadovaujantį jauną kunigą mokė, kaip su kalniečiais elgtis, ką per pamokslą sakyti, kam dėkoti, kaip pasauliečiai reiškiasi parapijoje, švietime ir liturgijoje.

Šv. Kazimiero parapijos klebonas t. Jonas Bružikas SJ rodė nepaprastą misionierišką uolumą, dėl vieno lietuvių įveikdamas didžiausius nuotolius pėsčiomis ir autobusa. Kai reikėjo vietoj jo šeimas lankyti, šaukdavausi jo pagalbos be žemėlapių jas rasti.

Jūrų skautai neužmiršta Mišių prie didelio ežero mėnuiliui tekant. Paštuvoje įspūdinga studentų bendruomenėlė,

Didelės ir mažos kryžkelės

sutinkanti aušrą parugiais, Plateliuose daugybė prityrusių skautų žibintais apšviestoje pievoje, skautai vyčiai vidurnaktį Romuvos pušyne Kanadoje. Eucharistija – visuomet tas branduolys, supinantis daugelio gyvenimų gijas. Vilnios Guopstų ežerėlio pastogėje per „Tikėjimo ir Šviesos“ Mišias du Dauno negalios vaikai pakartotinai kunigėlį bučiuoja, neatsižvelgdami į įprastinę Mišių eigą...

Buvo sunku laidoti tos pačios studentės tėvą ir motiną, vieną – kai obelys žydėjo, kitą – kai sniegas žemę dengė. Kitame kaime buvo miela išgąsdinti tikinčiuosius, atsiprašant anksčiau iš gedulingų pietų Vilniun išvažiuoti, nes „anūkėliai laukia“. Po kiekvienų laidotuvių reikia atsigauti – dėl žmogaus trapumo ir gyvenimo trukmės...

Linksmiausia krikštyti buvo 22 iš karto, kai septyni miega, septyni zirzia, septyni verkia, o tada apsieičia pareigomis. Tėvų bei Krikšto tėvų susiklausymas – tikras tikėjimo lobis.

Pagal bažnytinę teisę, krikštydamas suaugusįjį (iš tikrųjų – nuo 7 metų), kunigas turi teisę, privalo ir sutvirtinti. Vyskupo įgaliotas gali kūdikystėje krikštytus paauglius ar suaugusiuosius sutvirtinti. Vilniaus Šv. Jonų bažnyčioje Velyknaktis su suaugusiųjų Krikštu, jaunuolių Sutvirtinimu – neužmirštama ir nuostabi šviesaus tikėjimo patirtis.

Labai miela sutuokti bičiulius ar buvusius bendradarbius, mokinius, studentus, stovyklautojus, nes esame toje pačioje tikėjimo plotmėje. Daug sunkiau pravesti Santuokos sakramento apeigas, kai jaunavedžių tikėjimo dvasia neįtampa, o nuo jų priklauso visų susirinkusiųjų laikysena ir įsijautimas.

Kiek kartų teko Komunijos duonytę laužyti į mažyčius gabalėlius, pamerkti į vandenį ar obuolių košytės

šaukštelį, kad sunkiai sergantysis paskutinį kartą pasištupintų kelionei pas Viešpatį. Kokia paguoda, kai apie mirštantįjį visa šeima susikabina rankomis, meldžia „Tėve mūsų“, sau brangų žmogų laimina.

Vargšai vaikučiai, kuriuos priverčia atmintinai iškalti Sutaikinimo sakramento eigą. „Dievui nusidėjau šiomis nuomonėmis“, „prašau atlaidos ir išsirišimo“, „pirmos išpažinties einu antrą kartą“, „tris kartus užmušiau savo sesutę“, „Gerasis Dievas nusidėjo šiais būdais“, „dukart

melavau, bet labai reikėjo“... Išsirišimo žodžiai, rankų uždėjimas būna tokia paguoda ilgus metus jaunystės klaidų varginamam žmogui ir tam, kuris žodžiais nepajėgia savo žaizdų išsakyti.

Didžiulė pamoka, lobis ir paskata esti bendradarbiavimas, sutartinis darbas su žmonėmis (pasauliečiais), kitų vienuolių nariais bei narėmis, kitų krikščioniškų bendruomenių dvasininkais ar parapijiečiais, vyskupijų kunigais ir savais jėzuitais įvairiose šalyse. Rekolekcijose, stovyklose, parapijose ir kitur taip susigyvename, kad be žodžių nujaučiame, kas ir kaip darytina, sakytina, ko vengtina, ko drauge Jėzaus vardu siekiame ir kiek pasitikime Šventosios Dvasios vedimu.

Kunigo tarnystė suteikia galimybę pažinti daugybę gerų žmonių, nuostabių savo kantrybe, įžvalga, dosnumu, Kristaus dvasia, drąsa, viltimi. Kai laužome atveriamą Dievo žodį, dalijamės Gyvybės Duona, Išgelbėjimo taure, savo pirštu prisiliečiame prie Kūrėjo piršto, darančio visa nauja – ir savo būdu savo aplinkoje čiulbame Viešpačiui.

Rūtos Pazemeckienės nuotrauka

Benediktas XVI/ Joseph Ratzinger

JŪSŲ DŽIAUGSMO TARNAS. Mąstymai apie kunigų dvasingumą

Vertė Rasa Vabuolaitė

Knygoje skaitytojui pateikiami įvairiu metu ir skirtingomis progomis pasakyti pamokslai, nieko netaisant, paliekant tokius, kokie yra. Benediktas XVI tikisi, kad jie ne tik padės kunigams išsiugdyti naują vidinį savosios misijos suvokimą, bet ir padės apmąstyti Šventąjį Raštą ir tiek kunigams, tiek pasauliečiams suteiks naujo džiaugsmo skaitant Bibliją.

Pašaukimas ir įpėdinystė – tai šūkis, kurį kiekvienam krikščioniui derėtų nuolat apmąstyti iš naujo. Tikėjimu ir Bažnyčia abejoti verčia vis labiau plintančios ateistinės aplinkos idėjos, mūsų pačių abejonės, beprasmybės bei nesėkmės baimė. Popiežius savo apmąstymais nori padrąsinti šiuos iššūkius priimti ir ryžtis susitikti su Jėzumi Kristumi: „Priimdami kryžių išvystame prisikėlimą, o pasaulis tampa naujas ir kupinas džiaugsmo.“

KATALIKŲ
PASAULIO
LEIDINIAI

Linkiu, klebone, Jums sėkmės?

Mons. Algirdas JUREVIČIUS

Artėja prie pabaigos popiežiaus Benedikto XVI paskelbti Kunigų metai. Juos minėdama Bažnyčia ne tik apmąstė kunigystės pašaukimo kilnumą, bet ir nepaprastai pažeminta buvo priversta patirti nuodėmės gajumą netgi tarp Dievui pasišventusių asmenų. Pasaulinė statistika rodo, kad 5 proc. dėl vaikų seksualinio išnaudojimo pateikiamų kaltinimų būna klaidingi, net apie 60 proc. su šiuo vaikų išnaudojimu susijusių atvejų vyksta netvarkingose šeimose, beveik 40 proc. – gatvėse, mokyklose, vaikų užimtumo centruose, o 0,3 proc. šių skaudžių įvykių vis dėlto atsitinka su įvairių denominacijų religinėmis bendruomenėmis susijusiose įstaigose. Taip jau būna, kad dėl vieno pražuvėlio plakami ir kaltinami devyniasdešimt devyni teisieji. Norėtųsi čia pasiguosti patarle apie šaukštą deguto, sugadinančio statinę medaus... Galbūt tai Kunigų metams Viešpaties duotas stiprus sukrėtimas, per kurį ateina apsisvalymo malonė, kad dvasininkija dar uoliau tarnautų savo ganomiesiems.

„Sterili“ sielovada

Girdėdami apie visame pasaulyje pasitaikančius pavienius kunigų nuopuolius, negalime nepastebėti nuolankiai ir nuoširdžiai, kad ir nedidelėse parapijose, tarnaujančių dvasininkų, kurių gyvenimas sekant Kristumi parapijiečiams yra akivaizdus. Gaila, kad tokios pasišventusios tarnystės pavyzdžiai retai kada būna žiniasklaidininkų pastebimi, o vietoj jų viešinamos iš viso pasaulio surinktos nusikalstamos dvasininkų istorijos. Tai ypač skaudžiai paliečia ir apkartina kunigų bei parapijiečių pasitikėjimą vieni kitais. Iš užsienio atsklinda minčių apie „sterilią“ sielovadą, kai dvasininkai vengia jaunimo, bijo bendrauti su

taus dvasios... Juk Kristus nebijojo bendrauti su naktį iš priešiškos jam stovyklos atėjusiu fariziejumi Nikodemu, nevengė pašnekinti Samarijoje prie šulinio sutiktos moters, išdrįso viešoje vietoje pakelti vaikus ginantį balsą: „Leiskite mažutėlius ir nedrauskite jiems ateiti pas mane, nes tokių yra dangaus karalystė“ (Mt 19, 14). Gaila, kad šie Kristaus parodyti nuoširdumo ir *širdies kalbos* gestai netrukus išnyktų rūpinantis tokia sielovadine laikysena, kuri nesukeltų jokių „įtarimų“. Juk neklysta tik tas, kuris nieko neveikia...

Kunigas parapijos bendruomenėje

Gan svarbų vaidmenį, padėdama skaudžių žinių paveiktiems dvasininkams, atlieka parapijos bendruomenė, aktyvumu ir pagalba galinti motyvuoti savo ganytoją – kunigą dar labiau atsidėti šventajai tarnystei. Dvasininkų kongregacijos išleistas *Kunigų tarnybos ir gyvenimo vadovas* taip apibūdina kunigo ir parapijos bendruomenės santykį: „Bendruomenės ganytojas kunigas gyvena ir egzistuoja dėl jos; už ją meldžiasi, dėl jos jis studijuoja, dirba ir aukojasi; jis yra pasirengęs už ją atiduoti savo gyvybę. Kaip Kristus ją mylėdamas ir gerbdamas, negailėdamas jėgų ir laiko, kad padarytų ją panašią į Bažnyčią, Kristaus Sužadėtinę, vis gražesnę ir vertesnę Tėvo palankumo ir Šventosios Dvasios meilės.“ Toks ir turi būti kunigo pasišventimas dėl savo parapijos, dėl savo ganomųjų.

O kaip kunigo tarnystę priima parapijos bendruomenė? Ar atsiliepiama į kunigo raginimą būti aktyviais Bažnyčios nariais, išipareigojusiais kokiai nors tarnystei (pvz., chore, procesijoje, adoracijoje, aplinkos priežiūroje...) parapijoje? Juk Bažnyčia nėra tam, kad joje pasirodytų koks nors vienas žmogus. Jos esmė – Dievo sukurta bendrystė tarp visų Bažnyčios narių.

Silrijos Knežekytės nuotrauka

vaikais, nedrįsta likti vieni uždaroje patalpoje nei su vyru, nei su moterimi ir tampa iš *tolo* savo pareigas atliekančiais funkcionieriais. Iš kunigiškosios tarnystės pradingsta atvirumas kiekvienam ateinančiam žmogui, kad ir kokios jis būtų rasės, tautybės, amžiaus ar lyties. Atrodytų, šitoks šaltumas išsklaido bet kokią įtarimą, galintį tapti pretekstu kuo nors apkaltinti ir pareikalauti solidžių piniginių kompensacijų, tačiau kurti atstumą yra taip toli nuo Kris-

Didelės ir mažos kryžkelės

Evangelizacinio „Alfos“ kurso puoselėtojas Nicky Gumbelis pateikia tokį liūdną vieno parapijiečio laišką savo parapijos klebonui.

*Brangusis kunige,
mūsų parapijoje yra 566 žmonės. Iš jų 100 yra silpnos sveikatos ar pagyvenę – visam darbui atlikti lieka 466, bet iš jų 80 yra moksleiviai. Lieka 386, bet iš jų 150 yra išsismę veiklos žmonės. Lieka 236. 150 iš jų turi daug rūpesčių su vaikais. Lieka 86. Tačiau 15 gyvena per toli, kad galėtų nuolatos čia važinėti. Lieka 71 atlikti visam darbui. 69 mano, kad bažnyčioje jau pasidarbavo. Lieku aš ir jūs. Aš esu pervargęs. Taigi linkiu Jums, klebone, sėkmės!*

Nors šis laiškas buvo parašytas vienoje užsienio parapijoje, tačiau savo nuotaika ir turiniu visiškai tiktų ir daugeliui mūsų. Kunigui sunku, kai jis ir jo buvimas parapijoje reikalingas tik krikštynoms apipavidalinti, santuokai papuošti ar laidotuvių tradicijoms palaikyti... Parapijiečiai neturėtų kunigo palikti tokioje žeminančioje padėtyje, nes jam juk reikia beveik vienam rūpintis ir parapijai priklausančiu turtu, iš tiesų esančiu ne kunigo, bet tų pačių, niekuo nesirūpinančių parapijiečių. Kadanigi kunigas – bendrystės žmogus, bendra jo ir parapijiečių veikla bei dvasinis augimas labai jį palaiko. Juk taip žmo-

giška, kad kunigas nori matyti savo sielovadinės tarnystės vaisius parapijoje bei konkrečių žmonių gyvenime.

Šiandien pašaukti

Būti kunigu šiandienos pasaulyje – didelis iššūkis. Lietuvoje veikiančios kunigų seminarijos jau skelbia stojamųjų egzaminų datas jaunuoliams, jaučiantiems pašaukimą tapti kunigais. Jaunuoliai, kurie šiemet ketina stoti į kunigų seminarias, iš tiesų tikri didvyriai, nes yra pasirengę išgirsti apie save labiausiai žeminančių kalbų, įžeidžiančių pravardžių ir išgyventi artimiausių žmonių atstūmimą. Pasirinkti kunigystę – tai tas pats, kaip išeiti kartu su Kristumi į kryžiaus kelią nebijant, kad kažkas pastums, apspjaus, įžeis, o paskui dar „netyčia“ ir nekaltai nukryžiuos... Kryžiaus kelyje palaiko mintis, kad tuo keliu ir Kristus eina kartu, perpus dalydamasis įžeidimų ir šmeižtų našta. Kunigo, parapijiečių ir besiskleidžiančių dvasinių pašaukimų bendrystė šiandien kaip niekada yra reikalinga.

Apie kunigiškąjį pašaukimą mąstantiems jaunuoliams ypač reikia parapijos bendruomenės pastiprinimo, kad jie nesijaustų vieniši ir atiduoti negailestingam įaudrintos visuomenės teismui ne dėl to, kad būtų ką blogo padarę, bet vien tik dėl to, kad renkasi kunigystės kelią. Vilkai nori išsklaidyti kaimenę, bet sveikos išlieka tik tos avys, kurios glaudžiasi viena prie kitos ir prie savo ganytojo.

Kunigas šeimai

Sutuoktinių Danguolės ir Donato ZALEPŪGŲ liudijimas galbūt atspindi ne vienos šeimos troškimą matyti kunigą, taip pat išaugusį šeimoje ir jos poreikius gerai pažįstantį, dvasinio gyvenimo autoritetu bei pagalbininku, lydinčiu bendrystės kelyje. Šis liudijimas nuskambėjo Lietuvos šeimos centrų kasmetinėje konferencijoje (balandžio 17 d.), kurios dalyvius savo meilingu žvilgsniu šiemet apglėbė Žemaičių Kalvarijos Dievo Motina – Šeimų Karalienė. Neabejotina krikščioniškos šeimos atrama – gyvenimas Viešpaties ir dangiškosios Motinos artumoje. Šiometinė konferencija aptarė ir svarbią žemiškąją pagalbą šeimai – kunigo tarnystę.

Danguolė: Mudu su Donatu esame susituokę keturiolikti metai, auginame sūnų. Į šeimą atsinešėme skirtingas religines patirtis iš savo tėvų šeimų. Užaugau šeimoje, kurioje seneliai buvo tikintys ir praktikuojantys. Iš tėvų nejaugiausiai sovietmečio dvasios ir tradiciją eiti į bažnyčią perėmiau. Kunigas mano šeimoje labai gerbtas; jis buvo autoritetas, bet ne dvasinis vadovas.

Donatas: Mano gyvenime kunigas atliko daug vaidmenų: močiutės iniciatyva buvau pakrikštytas, paskui priėmiau Pirmąją Komuniją, Sutvirtinimo, vėliau – Santuokos sakramentą. Tačiau visais šiais atvejais man kunigo tereikė-

jo tiek, kiek reikalavo aplinkybės. Augau šeimoje, kurioje kunigo „paslaugų“ nereikėjo. Vėliau, kai susituokėme, Danguolės iniciatyva sėkmadieniais lankydavomės bažnyčioje, tačiau ir tada didelio kunigo poreikio nejaugiausiai.

Danguolė: Buvome susituokę penkerius metus, kai Donatas susirgo sunkia liga. Man slydo žemė po kojomis. Ieškojau ne tik kuo geresnės medikų pagalbos, bet troškau stebuklo, apie kurį užsiminė viena gydytoja. Ieškojau vilties. Daug meldžiausi, bet kur ir bet kada: vos pasitaikius progai užsukdavau į bet kurią bažnyčią. Kaip tik tada, kai troškau stebuklo, bendradarbi patarė kreiptis į užkalbė-

toją. Nors buvau tikrai palūžusi, nesikreipiau į jokių aiškiaregių. Nuėjau į artimiausią bažnyčią ir užsakiau šv. Mišias, pasinaudojome pasiūlymu nueiti į vidinio išgydymo pamaldas. Nenumaldomą stebuklo troškulį malšino Dievas. Tada neieškojau kunigo, galinčio padėti įveikti neviltį, skausmą, nes tiesiog nežinojau, kad taip gali būti.

Kiek vėliau, kai atvykome į Sutuoktinių susitikimų rekolekcijas, jau ieškojau dvasingumo savo šeimos gyvenime. Taip pamažu į mūsų santykius atėjo ne tik Dievas, bet ir kunigai bei vienuoliai.

Donatas: Vykdamas į pirmąsias Sutuoktinių susitikimų rekolekcijas, dorai net nežinojau, kur vykstu – tiesiog važiauvau kartu su Danguole į Kulautuvos rekolekcijų namus. Net nežinojau, kad ten dalyvaus ir kunigas. Čia sutiktas dvasininkas suvaidino didelį vaidmenį mano gyvenime, sykiu – santykių su Dievu ir Bažnyčia. Galima sakyti, nuo tada prasidėjo naujas mano gyvenimo etapas. Kunigą pažinau ne tik kaip gerbtiną, bet ir kaip paprastą, suprantantį, išvalgų žmogų. Patraukė tuo, jog kalbėjo, kas rūpi man, buvo artimas tam, ką išgyvenau. Nuo tada įsitraukėme į Sutuoktinių susitikimų judėjimą, kuriame kunigo dalyvavimas yra būtinas.

Danguolė: Gyvenime esame patyrę išmėginimų. Kai vos prieš kelis mėnesius išgyvenome dar vieną, Donatui pasakiau: kaip gerai, kad galime paskambinti, pasitarti, paprašyti maldos mūsų bičiulių kunigų ar vienuolių. Supratau, kad prieš tuos kelis mėnesius Dievas vedė mus vis arčiau prie savęs per kunigus, kad dar kartą suklupusiems būtų lengviau atsikelti.

Kiekvienas iš mus lydėjusių kunigų ar vienuolių mūsų gyvenime turi tam tikrą atkarpą, apie kurią gal net patys nežino, kaip ir tai, kokie jie mums brangūs. Gyvenimas ir atrodo tarytum ištįsta, nenutrūkstanti virvė. Tam tikromis aplinkybėmis ji tampa sunki, purvina ir nepakeliama. Tarytum rūke šventumo kelias, kuriuo bandome eiti. Tada Dievas mums padeda. Atrodo, kad kai kuriais savo gyvenimo etapais taip ir klampočiau po tą purvyną, o šalia esantis kunigas, kuriam nebijai pasirodyti, kad esi nevykęs, nusivylęs, nemylintis ir nemylimas, padeda patikėti, kad tu gali tą naštą pakelti, o jei labai blogai, ir patys ją panėšėja.

Šeimos, tiesdamos rankas ne tik į Dievą, bet ir ieškodamos pagalbos ar eidamos tikėjimo keliu ir norėdamos greičiau rasti atsakymus, juos randa.

Donatas: Esu patyręs dvasinės ligos išbandymą, daug kentėjau. Tuomet meldžiausi mažai, dažniausiai tos maldos buvo pragmatiškos. Tačiau žinau, kad Danguolė daug meldėsi. Ir vienu metu, kai tapo nebepakeliamai sunku, nusprendžiau nuvažiuoti pas kunigą – turbūt tai buvo

pirmas kartas mano gyvenime, kai pats veržiausi pas jį. Norėjau, kad jis mane išklausytų, suprastų, patartų. Nuo tada pradėjau sveikti. Manau, kad tuomet mane pas kunigą atvedė Danguolės maldos.

Džiaugiuosi, kad mūsų dvylikametis sūnus dažnai sukiojasi ten, kur būna kunigų: patarnauja bažnyčioje, dalyvauja stovyklose, rekolekcijose. Dėl to jaučiuosi ramus – žinau, jog ten jis gaus to, ko negalime duoti mudu su Danguole, mokykla, draugai ar gatvė, igis reikalingų vertybių.

Kažkada sūnus pasakė, kad norėtų būti kunigas, nes išgirdo, jog pasaulyje kunigų mažėja. Tačiau mums artimas dvasininkas labai rimtai ir dėmesingai paklausė: „Kaip jūs atiduosite savo vienturtį sūnų?“ ir kartu kreipėsi į jį patį: „**Nebūk kunigas dėl to, kad reikia – būk kunigas, jeigu Dievas tave pašauks.**“ Tai mane labai sušildė – kiek išminties, supratimo ir atjautos tuose žodžiuose.

Danguolė: Auginame paauglį, kuris nėra ramus ir paklusnus vaikas. Dėkojame Dievui, kad jis lankosi bažnyčioje ir laiko save tikrąjį. Sūnus noriai važiuoja į katalikišką vasaros stovyklą, berniukų rekolekcijas, šeštadieniais lanko katalikišką klubą, kur kunigas kartkartėmis pasilieka pasikalbėti apie angelą sargą, bet vis tiek sūnelis sukelia mums gana daug rūpesčių...

Vido Venslovaičio nuotrauka

Kai pati sau tampu nevykusi mama, nežinau, kaip sūnui padėti užaugti, kai jis tingi, meluoja, būna grubus, mūsų artimi bičiuliai ir svarbiausi patarėjai – kunigai. Jie nuramina, duoda patarimų ir mums, ir jam.

Kartą, kai vakare meldėmės su sūnumi, jis paklausė, kodėl dėkojame ir prašome sau. Iš tiesų – kodėl nedėkojame kunigams, nepasakome, kad juos mylime, gerbiame, jų laukiame? Jie mūsų šeimai nepaprastai svarbūs ir jų yra ne vienas. Dievas žino, kaip juos mylime.

P. S. Plačiau apie Sutuoktinių susitikimų judėjimą www.lietuvosseimoscentras.lt, pasiteirauti sutuoktiniususitikimai@gmail.com, artimiausios rekolekcijos: spalio 8–10 d. Guronyse.

Kunigystė Biblijoje: Senasis Testamentas

Kun. Danielius DIKEVIČIUS

Kunigystė – viena seniausių, universaliausių ir populiariausių žmonių institucijų. Kaip nėra tautos be religijos, taip nėra religijos be kunigystės. Biblija – ne išimtis. Kunigystės institucija – viena svarbiausių jos temų. Jai gvildinti skiriamos netgi ištisos Šventraščio knygos (žr., pvz., Kunigų knygą ir Laišką žydams). Maža to, kai kurios iš jų susiformavo ir išliko tik dėl jos (pvz., Penkiaknygė). Ką gi skaitome Biblijoje apie kunigystės reiškinį? Daug ir įvairių dalykų. Apžvelkime esmingiausius.

Kunigas Senajame Testamente paprastai nusakomas žodžiu *kohen* (iš viso 740 kartų!). Tokia šio žodžio etimologija nevienintelė. Vieni jį kildina iš akadų

kan – „nusilenkti“, kiti – iš sirų *kahhen* – „daryti laimingu“, „suteikti pilnatvę“, dar kiti – iš hebrajų *ku* – „stovėti prieš“, „tarnauti“.

Senajame Testamente išskirtume du pagrindinius kunigystės tipus: *šeimyninę* (arba *mėgėjų*) ir *levitiškąją* (arba *profesionalų*).

Šeimyninėje kunigystėje religinio lyderio vaidmenį atlikdavo šeimos tėvas arba jo pareigas einantis asmuo (lot. *pater familias*). Taip, pavyzdžiui, Abraomas religinėms apeigoms atlikti neieško kunigo ir nesikreipia į jį, bet viską daro pats: *Ten Abramas pastatė jam pasirodžiusiam Viešpačiui aukurą* (Pr 7, 7b); *Abraomas priėjo, paėmė aviną ir paaukojo jį kaip deginamąją auką...* (Pr 22, 13b). Panašiai elgėsi jo sūnus Izaokas (plg. Pr 26, 25a) bei anūkas Jokūbas (plg. Pr 28, 18; 31, 54). Iškalbingas yra ir Jobo, aukojančio už savo vaikus permaldavimo aukas, pavyzdys (plg. Job 1, 4–5). Tokiu kunigu tapti nereikėjo nei specialaus pašaukimo, nei išventinimo apeigų.

Levitiškoji kunigystė, anot Biblijos pasakojimo, susiformavo tikrai XIII a. pr. Kr., t. y. kaip Išėjimo įvykio (išėjimas iš Egipto, perėjimas per dykumą, įėjimas į Kanaaną) priežastis ir rezultatas (beje, visi iki tol Šventraščio minimi kunigai „profesionalai“ yra svetimtaučiai, pvz.: kanaanietis Melchizedekas, plg. Pr 14, 18; egiptietis Potiferas, plg. Pr 41, 45; midjanietis Reuelis, plg. Iš 2, 16.18). Kitaip tariant *levitiškosios kunigystės* kilmė sutapo su žydų tautos kilme. Ar tai atsitiktinumas? O gal sutapimas? Jokiu būdu! Tai gilių teologinės refleksijos atspindys (istoriniai šio reiškinio aspektai dar tik tyrinėjami): viena

vertus, tautai ir valstybei reikia kunigystės, kita vertus, kunigystės institucija yra stiprios etninės ir politinės sąmonės išraiška (panašiai būta ir Lietuvos istorijoje; gaila, kad tikrai būta...).

Levitiškoji kunigystė, kuriai vadovavo aukščiausiasis kunigas (hebr. *Kohen hagadol*), buvo šaukiama iš Levio giminės vyrų (plg. Sk 1, 48 54; Levis – trečiasis iš dvylikos patriarcho Jokūbo sūnų, plg. Pr 29, 34). Kodėl? Manau, kad galimi du lygiaverčiai ir vienas kitą papildantys atsakymai. Pirmasis – Levio giminės išsirinkimas iš kitų Izraelio giminių rodo Dievo užmojų, o Viešpaties valia visada paslaptinga. Kitaip tariant, nežinome galutinio atsakymo į šį klausimą, nes kiekvienas pašaukimas yra slėpinys. Antrasis – Levio palikuonių išrinkimą nulėmė jų asmeninės savybės ir nuopelnai.

Mozė, pamatęs, kad žmonės elgėsi palaidai, – Aaronas buvo jiems leidęs palaidai elgtis savo priešų pajuokai, – atsistojo stovyklos vartuose ir tarė: „Kas už Viešpatį, tateina pas mane!“ Visi levitai susibūrė aplink jį. Jis tarė jiems: „Taip kalbėjo Viešpats, Izraelio Dievas: 'Prisijuokite kalaviją prie šono, visi iki vieno! Eikite nuo vartų prie vartų, išilgai ir skersai per stovyklą, ir žudykite savo brolių, kaimyną ir giminaitį'.“ Levitai padarė, kaip Mozė įsakė, ir tą dieną krito apie tris tūkstančius žmonių. Mozė tarė: „Šiandien jūs pašventėte save Viešpaties tarnybai, nes buvote kiekvienas prieš savo sūnų ar brolių, šiandien gavote sau palaiminimą“ (Iš 32, 25–29).

Levitiškoji kilmė buvo svarbi, tačiau jos nepakako. Senojo Testamento kunigas tapdavo visateisis tikrai gavęs specialius šventimus, per kuriuos būdavo atliekamos ritualinio apiplovimo, kunigiškais drabužiais apvilimo, šventais aliejaus patepimo ir įvairių aukų aukojimo apeigos (plačiau – žr. Iš 29 sk. ir Kun 8 sk.), paprastai už-

trukdavusios netgi septynias dienas. Septynios kunigystės šventimų dienos primindavo visatos sukūrimo savaitę (plg. *Pr 1 sk.*) ir reiškė naują pradžią.

Senojo Testamento kunigų funkcijos buvo šios:

- a) įvairių atnašų aukojimas (plg. *Kun 1–7 sk.*),
- b) Izraelio tautos laiminimas (plg. *Sk 6, 22–27*),
- c) Dievo valios paskelbimas (plg. *Ist 33, 8; 1 Sam 14, 41*),
- d) ritualinio nešvarumo konstatavimas ir pašalinimas (plg. *Kun 13–14 sk.*),
- e) teismas ir ginčų sprendimas (plg. *Sk 5, 11–31*),
- f) Įstatymo mokymas (plg. *Ist 33, 9–10*),
- g) Šventyklos priežiūra ir apsauga (plg. *Sk 3, 38*).

Tam reikėjo puikaus išmanymo ir milžiniškos patirties. Greičiausiai tai irgi iš dalies nulėmdavo paveldimos kunigystės atsiradimą.

Paveldima kunigystė, kaip ir visa pasaulyje, turėjo ir trūkumų, ir privalumų. Senajam Testamentui, pavyzdžiui, yra svetima kunigystės pašaukimo krizė, tačiau jis turi spręsti kunigų pertekliaus ir jų išsilaikymo sunkumus. Didžiulis kunigų skaičius ribodavo arba visiškai sumažindavo galimybes atlikti kai kurias funkcijas. Šiai problemai spręsti buvo įvesta rotacinė patarnavimo Šventykloje sistema. Kunigai buvo suskirstyti į 24 skyrius. Kiekvienas jų turėjo budėjimo laiką: dvi savaites per metus. Didžiausių švenčių, t. y. Velykų (pavasaris), Sekminių (vasara) ir Palapinių (ruduo) iššiklėse dalyvavimas buvo privalomas visiems. Vadovavimas garbingiausioms ceremonijoms jiems tekdavęs metant burtus (plg. *Lk 1, 8–9*). Kunigų medžiaginis išlaikymas buvo sprendžiamas pasitelkiant dar vieną privalomą amatą ir dešimtinę.

Jeruzalės Šventykla – tai pagrindinė Senojo Testamento kulto ir kunigų patarnavimo vieta. Izraelio

istorijoje būta dviejų šventyklų: pirmoji – Saliamono (~ 950–587 m. pr. Kr.); antroji – Zorobabelio (515 m. pr. Kr. – 70 m. po Kr.). Nūdien išrinktoji tauta Šventyklos neturi. Kodėl? Tikrai ne dėl pasaulinės ekonominės krizės. Ši problema ne ekonominė, bet topografinė. Anot judaizmo, Šventykla gali stovėti tik ant Siono kalno, t. y. toje pačioje vietoje, kur buvo aukojamas Izakas (plg. *Pr 22 sk.*) ir kur stovėjo dvi pirmosios šventyklos. O ši vieta yra užimta musulmonų mečetės. Vis dėlto Šventyklos atstatymo darbai jau pradėti... Padarytas Šventyklos modelis (NB! – natūralaus dydžio), lavinami kunigai, ieškoma raudonos karvės... Tiesa, dar nėra galutinio susitarimo dėl trečiosios Šventyklos paskirties. Vyksta ginčai, ar tai turėtų būti sinagoga, ar vis dėlto tikroji Šventykla su visomis Senojo Testamento numatytomis aukomis.

Jeruzalės šventykla. Miniatiūra iš „Codex Biblicus Legionensis“. Ispanija, 960 m..

Senajame Testamente, be šeimininės ir levitiškosios kunigysčių, aptinkame ir visuotinės kunigystės užuomazgą. Visas Izraelis yra kunigiškoji tauta, t. y. pašvęsta Dievui ypatingu būdu: *Iš tikrųjų man priklauso visa žemė, bet jūs būsite mano kunigiška karalystė ir šventa tauta (Iš 19, 5b–6a).*

Užsklandoje galėtume paklausti: kodėl atsirado kunigystės institucija? Manau, dėl dviejų priežasčių. Pirmoji, dėl žmogaus nuodėmingumo. Žmogui nusidėjus ir netekus galimybės tiesiogiai bendrauti su Dievu (plg. *Pr 3, 22–24*), atsirado tarpininko, galinčio kalbėti žmogui su Dievu vardu, o Dievui – žmonių, poreikis. Antroji, dėl Dievo meilės. Patarlė sako: nori padaryti gera – padaryk pats. Dievas elgiasi kitaip. Pats būdamas Meilė – o meilei reikia kitų, – naudojami tarpininkais.

Philippe Madré DIEVAS KVIEČIA. Kaip atpažinti pašaukimą?

Iš anglų kalbos vertė Teresė Būgaitė

Knygos autorius Philippe Madré yra nuolatinis diakonas, vedęs, dviejų vaikų tėvas, medicinos mokslų daktaras. Jau aštuonerius metus jis veda pašaukimo atpažinimo rekolekcijas ir su susižavėjimu kalba apie tą meilės strategiją, kurią Šventoji Dvasia pasitelkia, atskleisdama žmogaus sąmonėje Kristaus troškimą. Toji strategija kiekvienu atveju vis kitokia, o troškimas – savitas, nes esame vieninteliai Viešpaties akyse. Šioje knygoje atskirai gvildenami skirtingi mūsų pašaukimo aspektai. Siūlomi apmąstymo etapai suteikia galimybę apžvelgti savo gyvenimą Dievo šviesoje.

Dievo kvietimas atveria duris į didžiausią laimę, kokia tik gali būti padovanota žmogui šioje žemėje. Būti Dievo pašauktam – vienas ryškiausių Jo Meilės įrodymų.

KATALIKŲ
PASAULIO
LEIDINIAI

Kunigas – bendrystės vyras

Arkivyskupas Luigi BONAZZI

Šventojo Sosto apaštališkasis nuncijus Baltijos šalyse

Popiežius Benediktas XVI Laiške pradedant Kunigų metus taip nurodė jų tikslą: *paskatinti visus kunigus viduje atsinaujinti, idant Evangelija šiandieniam pasaulyje būtų liudijama dar galingiau bei veiksmingiau.*

Man ir kiekvienam kunigui skiriami žodžiai: „Štai aš stoviu prie durų ir beldžiu: jei kas išgirs mano balsą ir atvers duris, aš pas jį užeisiu ir vakarieniausiu su juo, o jis su manimi“ (Apr 3, 20). Turbūt kiekvienas taip atsakytume: „Ateik, Viešpatie, jeik vidun. Mano namai yra Tavo namai. Ačiū, kad apsilankei.“ Taip užsimezga mūsų pokalbis su Jėzumi. Viena vertus, asmeniškai: tai man skirti Jėzaus žodžiai, kilę iš meilės man, jo kunigui. Kita vertus, Jėzus drauge kalba visiems kunigams: *juk regi mus „kartu“*. Kodėl Jėzus žvelgia į savo kunigus visus „kartu“, taip susietus tarpusavyje, kad sudarytų vieną kūną, *vieną presbyterium*?

Atsakysiu popiežiaus Jono Pauliaus II apaštališkojo paraginimo *Pastores dabo vobis* („Aš duosiu jums ganytojų“) 17 sk. žodžiais. Jėzus žvelgia į kunigus „kartu“, nes *kunigo tarnybai būdinga radikali 'bendruomeninė forma', ir ją galima vykdyti tik kaip 'bendrą darbą'. Sinodas ilgai nagrinėjo tą kunigystės vienybės prigimtį, nuodugniai analizuodamas kunigo ryšį su savo vyskupu, su kitais kunigais ir su tikinčiais pasauliečiais* (žr. Vatikano II Susirinkimo dekretą dėl kunigų tarnybos ir gyvenimo *Presbyterorum ordinis*, 7–9). Broliskai pasidalysiu mintimis apie šį trejopą ryšį, kuris, žinoma, suponuoja mūsų asmeninį santykį su Kristumi ir yra jame įsiskaidijęs. Be abejonės, kuo tikresnė, veiksmingesnė ir gilesnė bus mūsų vienybė su vyskupijos ganytoju, tarpusavyje ir su tikinčiaisiais, tuo galingesnis ir veiksmingesnis bus mūsų Evangelijos liudijimas pasauliui.

Bendrystė su vyskupu

Kunigo tarnyba pirmiausia yra vienybė ir atsakingas bei būtinas bendradarbiavimas su vyskupo tarnyba, rūpinantis visuotine Bažnyčia bei konkrečiomis vietinėmis Bažnyčiomis, kurioms tarnaujama drauge su vyskupu sudarant vieną 'presbyterium' (PDV, 17).

Kunigų šeimos kaip „hierarchiškos bendrystės“ (plg. *Presbyterorum ordinis*, 7) centras yra vyskupo tarnystė. Šventimų galia tapęs apaštalų įpėdiniu, vyskupas yra dalinės Bažnyčios – taigi, ypatingu būdu, vyskupijos kunigų – regimasis vienybės pradmuo bei pagrindas (plg. *KBK*, 886). Vyskupas turi būti tėvas visiems savo vyskupijos kunigams, pirmas juos mylėdamas ir tarnaudamas jiems iš visos širdies, iki gyvybės padovanojimo (plg. *Jn* 10, 11). Jis vadovauja, bet kaip tas, kuris Viešpaties pavyzdžiu pasilenkia numazgoti kojų. Nepamirškime, kad Jėzus pirma kreipėsi į apaštalus, per Paskutinę

vakarienę sakydamas: „Aš jums daviau pavyzdį, kad ir jūs darytumėte, kaip aš jums dariau“ (*Jn* 13, 15). Suvokdamas šios tarnystės svarbą, šv. Paulius rašė Timotiejui: „Būk tikintiesiems pavyzdys žodžiu, elgesiu, meile, tikėjimu, skaistumu. <...> Nepamiršk tavyje esančios malonės dovanos, kuri

tau buvo suteikta <...> su vyresniųjų rankų uždėjimu. <...> Žiūrėk savęs ir mokslo, išverk šiuose darbuose! Taip veikdamas, išganysi ir save, ir savo klausytojus“ (*1 Tim* 4, 12.14.16).

Kunigai, išmintingi „vyskupų luomo bendradarbiai“ (*PO*, 2), yra pašaukti savo vyskupo atžvilgiu gyventi gilaus sūniško atsidavimo santykių: žvelgti ne į jo žmogiškumą, paženklinant ribotumu ir trūkumais, bet į jam suteiktą malonės dovaną. *Kunigai, turėdami prieš akis vyskupams suteiktą kunigystės sakramento pilnatvę, tegerbia jų asmenyje vyriausiojo ganytojo Kristaus valdžią. Tad tesieja juos su jų vyskupu nuoširdi meilė ir klusnumas* (*PO*, 7). Šio

Dalės Šmerauskaitės nuotrauka

posakio dvasinę ir egzistencinę prasmę sumaniai paaiškina šv. Ignacas Antiochietis garsiajame laiške Efezo bendruomenei: „Jums privalu susiderinti su savo vyskupo mintimi, kaip, beje, ir darote. <...> Jums reikia gyventi nesudrumstoje vienybėje, idant visuomet būtumėte Dievo dalininkai. <...> Tad stenkimės nesipriešinti vyskupui, kad išliktume klusnūs Dievui. <...> Į vyskupą reikia žiūrėti kaip į patį Viešpatį.“

Vyskupą ir kunigus vienijančios broliškos meilės versmė ir viršūnė – šv. Mišios. Jose kunigas kasdien meldžiasi už Šventąjį Tėvą ir savo vyskupą bei atnaujiną su jais vienybę.

Pasitelksiu rato simbolį, padėsiantį išreikšti kai kuriuos svarbius vyskupo ir kunigų sakramentinio ryšio aspektus. Kad ratas būtų išbaigtas ir atliktų savo paskirtį, visų pirma reikia ašies (vyskupo) ir prie jos gerai pritvirtintų stipinų (kunigų). Tačiau nepakanka vien susieti stipinų su ašimi: būtina ratlankiu juos tvirtai sujungti tarpusavyje. Ratas, kurio stipinai bus atsipalaidavę nuo ašies, neatlaikys sunkaus krovinio; taip pat ir vienas nuo kito atsipalaidavę stipinai nelems ratui riedėti. Kunigai išties yra susivieniję su vyskupu, jeigu yra susivieniję tarpusavyje; ir jie tikrai yra susivieniję tarpusavyje, jeigu yra susivieniję su vyskupu.

Bendrystė – broliškumas – tarp kunigų

Vatikano II Susirinkimas trumpai, bet prasmingai apibendrina esminius kunigų bendruomenės bruožus: *Bendri šventimai ir pasiuntinybė visus kunigus sieja artimu tarpusavio broliškumu, kuris savaime ir noromis turėtų reikštis dvasine ir medžiagine, pastoracine ir asmenine tarpusavio pagalba susitinkant, dalijantis gyvenimu, darbu ir artimo meile (Lumen Gentium, 28).*

Šv. Ignacas Antiochietis rašo: „Būtų šaunu, kad visi jūsiškiai įsijungtų į chorą, darniai giedantį Dievo melodiją vienybėje, kad skambėtų vienas balsas Jėzaus Kristaus vardu, skirtas Tėvui.“ Šv. Ignacui kiekvienas kunigas yra tarsi muzikinė nata, kuri, harmoningai komponuodamasi su kitomis natomis (kitais kunigais), teikia gyvybės chorui, pajėgiam darniai giedoti. Įvairūs natų deriniai, priklausomai nuo muzikos rakto ir vyraujančių melodijų, gali sukurti begalę įvairiausių harmonijų, nors natų yra tik septynios.

Štai septynios natos, mano nuomone, turinčios atskleisti kaip simfoninės, t. y. sudarytos iš daugelio balsų, kunigiškos meilės „natų lapę“.

Maloningumas – jis skatina linkėti kiekvienam broliui kunigystėje visapusiško (dvasinio ir žmogiško) gėrio pagal Dievo planą. Kitaip tariant, visa širdimi trokšti „kartu“ tapti šventiems – *tai pagrindinė visų tikinčiųjų, juo labiau mūsų, pareiga* (plg. Jono Pauliaus II *Laiškas kunigams 2001 m. Didžiojo ketvirtadienio proga*, 10). Kiekvienas turėtų skirti kitiems kunigams šv. Pauliaus žodžius: „Taip jus mylėdami, troškome pasidalyti su jumis ne tik Dievo Evangelija, bet ir savo gyvybe, nes tapote mums be galo brangūs“ (1 Tes 2, 8).

Didžiadvasiškumas – jis išplečia dvasios ribas taip, kad ji apimtų visus brolius kunigystėje, nei vieno neišskirdama. Kunigas negali kito kunigo laikyti sau svetimu, nesvarbiu. Tam reikia įveikti norą tapatinti brolių su tuo, ką jis pasako ar padaro, ypač jei tai būna klaidinga ar nemalonu: meilė moka žvelgti naujomis akimis; ji pasirengusi, kad ir kas atsitiktų, nuspėti, kad viskas keisis į gėrą; ji nepavargsta, vis leisdamą pradėti iš naujo; ji gailestinga, nes moka prašyti atleidimo ir jį suteikti. Meilė, kaip sako šv. Paulius, „visa pakelia, visa tiki, viskuo viliasi ir visa ištveria“ (1 Kor 13, 7).

Kantrybė – jos būna tiek, kiek ryžtamasi kentėti. Apaštalas Paulius pataria tikintiesiems: „Nešiokite vieni kitų naštas, ir taip įvykdysite Kristaus įstatymą“ (Gal 6, 2). Kita vertus, naujasis Jėzaus įsakymas reikalauja – visų pirma iš kunigų – vieni kitus mylėti, kaip jis mus mylėjo (plg. Jn 13, 34).

Nepabėgsime nuo šio „kaip“, jei norime eiti Evangelijos keliu. Malonė, ypač pasisemta iš Eucharistijos, leidžia mums rodyti meilę, kuri neskaičiuodama vis labiau dovanoja save iki herojiško pasiaukojimo.

Pagarba – jei pastebime teigiamus visų, netgi „tolimų“ kultūriniu ir religiniu atžvilgiu bruožus, juolab privalome mokytis meno vertinti „artimųjų“ gėrį. O kas yra dar „artimesnis“ už brolių kunigystėje? Tad jei reikalinga kokia nors konkurencija, tebūnie rungtyniaujama, kas parodys daugiau pagarbos savo konfratui: ne dėl to, kad jis jau būtų tobulas, bet todėl, kad tikima nuoširdžiu jo noru siekti šventumo (plg. Fil 3, 12–14). „Nuoširdžiai mylėkite vieni kitus broliška meile; lenktyniaukite tarpusavio pagarbą“, – rašė apaštalas Paulius (Rom 12, 10). Kita vertus, žinome, kad tik mokantis branginti brolius yra ir Dievo gerai „vertinamas“.

Dalijimasis – tai gebėjimas gyventi vienybėje su kitais kunigais. Dalyvavimas brolio išgyvenimuose priimant juos kaip savus atskleidžia suvokimą, kad esame šeima. Iš tiesų „esame vienas kūnas Kristuje, o pavieniui – vieni kitų nariai“ (Rom 12, 5), „todėl jei kenčia vienas narys, su juo kenčia ir visi nariai“ (1 Kor 12, 26). Toks yra ir primygtinis apaštalo Petro raginimas, skambantis kaip būtent mums skirtasis: „Galiausiai visi būkite vieningi, užjauciantys kitus, mylintys brolius, gailestingi, nuolankūs“ (1 Pt 3, 8). Tikrai nėra geresnio vaisto už užuojautą, nei didesnės linksmybės už pasidalytą džiaugsmą. Gyventi „petys į petį“ reiškia „būti vieniems dėl kitų“ ir pagrįstai tikėtis abipusės pagalbos bet kuriomis

Silijus Knežekytis nuotrauka

Didelės ir mažos kryžkelės

aplinkybėmis. Dievo karalystės „sąrašė“ kunigai įrašyti į sakramentinę kunigų šeimą. Ji pranoksta pastoracinę šeimą, sudarytą iš bendruomenės, kurioje atlieka savo tarnystę, taip pat ir prigimtinę šeimą, iš kurios yra kilę. Būtent šioje kunigų brolystėje esame pašaukti rasti mūsų bendrystės pirmuosius „namus“ ir esminę „mokyklą“ (plg. Jono Pauliaus II apaštališkasis laiškas *Novo Millennio Ineunte*, 43).

Gebėjimas bendradarbiauti – jis apima individualizmo nugalėjimą ir atkaklų nuolatinio dialogo siekimą stengiantis tapti „vienos dvasios ir vienos minties“ (1 Kor 1, 10); pasirengimą padėti ir kartu priimti pagalbą (tai net sunkiau!), nes senovės išmintis sako, kad „atskiruose dalykuose vienas žmogus yra geresnis arba blogesnis už kitą, bet nėra nei vieno, kuris būtų šaunus visose srityse“ (Teognidas); nuolankų ir nuolatinį ryžtą atskleisti vieni kitų dorybes, taisyti vieni kitų trūkumus (plg. Rom 15, 14), tiesoje pripažinti kiekvieno turimas ribas (plg. Ef 4, 25).

Kad būtų galima darniai atlikti „partitūrą“ didelėje kunigiškos ir sielovadinės meilės simfonijoje, reikia atsisakyti pavienių improvizacijų – žinome, jog orkestras daug pranašesnis, negu atskiri jo atlikėjai.

Draugystė – ji tarsi švelnus augalas; idant augtų ir neštų vaisių, jį reikia laistyti, saugoti bei kai kada apklaipyti. Broliški nuoširdūs santykiai niekada neturi būti laikomi šalutine ir apleistina mūsų tarnystės dalimi. Jais rūpinantis reikia ne tik rasti laiko drauge ugdytis dvasiškai ir melstis, bet ir nuolat rengti broliškus susirinkimus atsipalaidavimui ir poilsiui, kad būtų patenkintas žmogiškas poreikis susigrąžinti fizines, psichines ir dvasines jėgas. <...> Susirinkimas taip pat skatina iniciatyvas, siekiančias, kad būtų nuolat įmanomas ir prieinamas bendras kunigų gyvenimas, taip pat ir gyvenant viename name pagal išmintingai sukurtas ir palaikomas taisykles ar bent jau susirenkant prie bendro stalo lengvai pasiekiamoje ir tinkamoje vietoje (Jono Pauliaus II *Bendroji audiencija*, 1993 09 01).

Pasitikėjimas, išvalgumas, vieni kitų palaikymas, taip pat ir atgaivos akimirkų džiaugsmas bei gera nuotaika yra mieli ir spalvingi nuoširdžios bei konstruktyvios kunigiškos draugystės žiedai. Asmeniškai dėkoju Dievui, kad galėjau gyvai patirti šį šventą kunigų artimumą.

Antgamtinė ir žmogiška kunigų draugystė yra galingas priešnuodis prieš vienišumą ir ypatinga proga atsiskleisti dvasinėje, psichologinėje bei sielovadinėje plotmėje. Tad perpildytame mūsų pastoracinių darbų plane verta jai skirti užtektinai laiko. Tai, kas investuojama į bendrystę, nėra atimama iš apaštalavimo; priešingai – jis tampa stipresnis ir veiksmingesnis. Ramus ir linksmas kunigas įtikina labiau, nei tas, kuris pernelyg išvargęs ir nusiminęs. Broliškumo puoselėjimas apima nuoširdų dėmesį vyresniems kunigams ir kartu rūpestingą jaunų kunigų palydėjimą.

Bendrystė su pasauliečiais

Nors ir gavę šventimų sakramentu labai garbingas ir reikalingas pareigas Dievo tautoje ir Dievo tautai – būti

jus tėvais ir mokytojais, <...> kunigai yra broliai tarp brolių, nes visi yra nariai vieno ir to paties Kristaus kūno, kuri ugdyti pavesta visiems. Taigi kunigams dera būti priekyje tokiems, kurie ieško ne to, kas jų, o kas Jėzaus Kristaus, dirba išvien su tikinčiais pasauliečiais ir gyvena tarp jų, sekdami Mokytoju, kuris pas žmones atėjo, ne kad jam tarnautų, bet pats tarnauti ir savo gyvybės atiduoti kaip išpirkos už daugelį (Mt 20, 28; PO, 9).

Todėl Laiške pradedant Kunigų metus, nurodymas šv. Jono Marijos Vianėjaus pavyzdį, Benediktas XVI pabrėžia, jog bendradarbiavimo laukas turi apimti vis daugiau tikinčių pasauliečių, su kuriais kunigai sudaro kunigiškąją

Jolantos Kilekutės nuotrauka

tautą ir tarp kurių gyvena, kad visus juos vestų į meilės vienybę (plg. Rom 12, 10). Šiame kontekste, – tęsia jis, – primintinas Vatikano II Susirinkimo gyvas paraginimas, kad kunigai pripažintų ir skatintų „pasauliečių vertę bei jiems skirtąją vaidmenį Bažnyčios misijoje... Noriai teišklauso pasauliečių, broliškai apsvaistydami jų pageidavimus bei pripažindami jų patirtį ir kompetenciją įvairiose žmogiškosios veiklos srityse, kad drauge su jais galėtų įžvelgti laiko ženklus“ (PO, 9). Parapijiečius, – pabrėžia Benediktas XVI, – šventasis klebonas pirmiausia mokė savo gyvenimo liudijimu.

Mielai prisimenu ir 2009 m. popiežiaus paraginimą Romos klebonams: Būtina <...> taip gerinti sielovados nuostatas, kad, gerbiant pašvęstųjų ir pasauliečių pašaukimą bei vaidmenį, palaipsniui būtų skatinama visų Dievo Tautos narių kaip vieneto bendra atsakomybė. Tai reikalauja pakeisti požiūrį ypač į pasauliečius, pereinant nuo jų laikymo dvasininkų „bendradarbiais“ į pripažinimą, kad jie yra iš tiesų „kartu atsakingi“ už Bažnyčią ir jos veiklą, tuo būdu telkiant brandų ir įsipareigojusį pasauliečių luomą.

Ši graži ir reikli gyvenimo programa primygtinai prašo priimti ir neišvengiamą kančią. Kryžius ir bendrystė – dvi simetriškos tos pačios evangelinės patirties dalys, proporcingai augančios arba mažėjančios. Jonas Paulius II 1993 m. rugpjūčio 4 d. bendrojoje audiencijoje sakė: „Jėzus meldžia, kad kunigų bendruomenė būtų Trejybės vienybės atspindys ir dalyvavimas joje: koks aukštas idealas! Visgi aplinkybės, kuriose kyla Jėzaus malda, leidžia suprasti, kad norint įgyvendinti šį idealą reikia aukos. Jėzus prašo apaštalių ir sekėjų vienybės, aukodamas savo gyvenimą Tėvui“.

Lašas vandens taureje vyno

Bryanas BRADLEY

Per jau besibaigiančius Kunigų metus daug meldėmės už kunigų šventumą, už pašaukimus, dėkojome Dievui už tuos kunigus, kurie palietė mūsų gyvenimą. Be viso to, ne pro šalį apmąstyti mūsų visų, tikinčiųjų, bendrąją kunigystę. Juk esame, kaip pabrėžia šv. Paulius, „kunigiška tauta“. Ir kaip įšventintų Bažnyčios tarnų kunigystė, taip ir šioji, bendroji, ypač atsiskleidžia šv. Mišių aukoje.

Kunigas plačiausia šio žodžio prasme yra tarpininkas tarp žmonių ir Dievo ir turi galią žmonėms pristatyti Dievo mintis bei malones, o Dievui – žmonių maldas bei aukas. Žmogaus akivaizdoje jis atstovauja Dievui, o Dievo – žmogui. Argi šis kunigiškas vaidmuo neatitinka visos Bažnyčios ir kiekvieno krikščionio didžiojo pašaukimo tarpininkauti žmonių išganyme, nešant Dievą pasauliui ir pasaulį – pas Dievą?!

Senajo Testamento laikais kunigai (levitai) aukas Dievui aukodavo šventykloje. Kai kas nors atveždavo savo atnašą – kokį jautį, tarkime, – kunigas su tinkamu pamaldumu papjaudavo, kraują išliedavo, degindavo atnašą kaip ir dera pagal aukos prigimtį bei paskirtį dėkoti Dievui, atgailauti už nuodėmes, prašyti kokios nors pagalbos ar tiesiog garbinti. Taip žydai keldavo savo širdis ir darbo vaisius į Dievą, prašydami jo dovanų.

Beje, atrodo, kad šventyklos kunigas ir nebūtų turėjęs ką veikti, jei kiti nebūtų nešę jam ką nors aukoti (nebent prisimenant, kad pats kunigas irgi žmogus, todėl galėjo ir savo aukas aukoti). Įdomu palyginti tai su mūsų šv. Mišiomis, svarstant apie svarbius ne tik kunigo, bet ir visų dalyvaujančiųjų vaidmenis. Juk jie ne „žiūrovi“, o „dalyviai“.

Levitų kunigystė tarsi paruošė kelią būsimam Didžiajam Kunigui Jėzui Kristui – jis, būdamas ir Dievas, ir žmogus, vienintelis tikrai gali būti tiltas tarp Dievo ir žmogaus. Jis pasauliui atskleidė Dievo ir jo dovanų pilnatvę, drauge savo šventinančiu palietimu pakėlė į Dievą ir sutaikino su juo visus žmogaus egzistencijos aspektus. To išganymo darbo, kūrinijos atnaujinimo kritinis momentas – tobula Kristaus auka Kalvarijoje, su savo begaline atperkančiąja verte sudabartinama kiekvienose šv. Mišiose.

Kristaus sekėjai slėpiniu būdu dalyvauja ir jo kunigystėje. Šv. Josemaria Escriva drąsiai skelbdavo, jog kiekvienas krikščionis yra ir privalo

vis labiau būti „dar vienas Kristus, tas pats Kristus“. Susitapatinimas su Kristumi – krikščioniškojo augimo esmė – prasideda Krikšto akimirka, kai tampame Kristaus mistinio Kūno nariais. Jau tada, būdami Kristuje, esame pašaukti būti Kristumi kitiems ir leisti, kad jis mumyse tęstų savo, kaip Amžinojo Kunigo, išgelbėjimo darbą. Dalyvavimas Kristaus kunigystėje ypač atsiskleidžia šv. Mišiose, savo ruožtu įtraukiančiose ir pašventinančiose visus mūsų gyvenimo kampelius.

Tai suprasti padeda lašelis vandens, įmaišomas į vyną per atnašavimą. Jis tarsi simbolizuoja visų Mišių dalyvių atnašas: atliktus darbus, patirtas kančias, rūpesčius, padėką, gailestį, intencijas. Nebeatskirsi, kur taureje vinas ir kur vanduo, – visa yra vinas. Panašiai, priimdamas per šv. Mišias atnaujinamą Kristaus auką, Dievas nebeatskiria, kur Kristaus auka ir kur mūsų. Viskas yra jo, nes mes patys – jo Kūno nariai. Mūsų egzistencija, kad ir menkai vertinga, tampa Dievui priimtina auka, pasaulio išganymo dalimi.

Štai ką reiškia „dalyvauti“ šv. Mišiose – tai vienytis su Kristumi, atnašaujant visą savo egzistenciją Dievui. Kaip senovėje žmogus veždavo aukoti savo jautį į šventyklą, taip ir mes į bažnyčią turime „vežti“ save, savo dieną ar sa-

Algirdo Kazlos nuotrauka

vaite, savo darbus ir mylimuosius... ir sudėti juos ant altoriaus. Tuomet galime sakyti, jog nuolat, kad ir ką veikdami – ar darbe, ar šeimoje, ar kitur, ruošiamės šv. Mišioms, ruošiamo savo aukas. Taip pat galime manyti, kad nuolat išeiname iš šv. Mišių su Dievo malone, užtikrinančia jo pagalbą mūsų kasdieniams reikalams. Taigi visas gyvenimas ima suktis aplink Eucharistijos šventimą, anot *Katalikų Bažnyčios katekizmo*, ir turintį būti „Bažnyčios gyvenimo centru“. Taip, įšventintų kunigų tarnystės dėka, visi kartu atliekame savo kunigiškąją veiklą pasaulyje.

Šeima – kunigystės lopšys

Šventasis Raštas šeimoms

Kun. Kęstutis K. BRILIUS MIC

Jėzui atnešdavo kūdikių, kad jis juos paliestų. Tatai matydami, mokiniai ėmė bartis. O Jėzus pasišaukė vaikučius ir tarė: „Leiskite mažutėliams ateiti pas mane ir netrukdykite, nes tokių yra Dievo karalystė.“ (Lk 18, 15–16)

Kristaus kvietimas nuskamba lyg prašymas, lyg įsakymas tiems, kurie yra atsakingi už vaikus. Deja, dažniausiai liekama su savimi ir toli nuo Kristaus. O jei dar prisiminus, kad obuolys nuo obels netoli rieda, tampa akivaizdu, jog ši Kristaus nuoroda įgyvendinama labai, labai menkai.

Ypač dabartinės vartotojiškos turėjimo ir naudojimo nuostatos paženkliną šeimos ir vaiko religingumą. Net ir iš dalies religingose šeimose dvasinės vertybės tiesiog savaime reiškia ne „gyvenimo, išgyvenimo, amžinojo gyvenimo“, o turėjimo, naudingumo, veiksmingumo siekinį. Vertingų minčių apie šiuos skirtingumus rastume Ericho Frommo knygelėje „Turėti ar būti“ (1990, „Mintis“).

„NORIU TURĖTI vyrą, daug vaikų.“ Kartais kuris nors populiariesnis viešosios erdvės veikėjas, neretai pagarsėjęs neištikimybėmis, skyrybomis, lyg ta pauglė irgi puikuoja prieš visuomenę tokiais išoriškai kilniais norais „TURĖTI dar daugiau vaikų“. Reikėtų kai ką patikslinti: šią užduotį visiškai įveikia sveika vyro ir moters fiziologija. Asmeniui tai ne per didžiausias nuopelnas. O jei paklaustume: kas toliau? Į kur juos vesi, leisi eiti, mokysi ir padėsi ateiti? Ar tik iki savęs ir nuosavų TURĖJIMŲ?

Šeimai atitenka užduotis šventumu nuo vaikystės ugdyti šventai kunigystei. Deja, nemažai tėvų lieka šiuolaikinės visuomenės poreikių valdomi ir ko nors daugiau net neieško. Priima tai kaip

bei paveldėti jo gyvenimą, tampa tikrąja dovana ir užduotimi krikščionybei, kiekvienai krikščioniškai šeimai kiekvienu gyvenamuoju metu. Ir niekas labiau už tėvus nepajėgs suteikti vaikui toliausią – Dievą siekiančių jo asmeninio pašaukimo motyvų. Apribojus vaiko siekius individo poreikiais, bus nepaprastai sunku atrasti tą vienintelį, savojo asmens pašaukimą, dėl kurio Viešpats jį pašaukė ir sukūrė būti triasmensio Dievo akivaizdoje.

Nesunku suprasti, jog kaip Šventosios Dvasios dovana gautą kunigystės pašaukimą išugdo tie, kurie pajėgia savo asmeninį pašaukimą suvokti kaip dievišką, Dievo numatytą. Tik taip suprantamas asmeninis pašaukimas ir taip vertinamos gautosios charizmos virsta tikru pašaukimu kunigystei. Tai svarbu – ne veltui Šventajame Rašte užsimenama apie nevertus ir netinkamus kunigystei. Tie, kurie rinkęsi ją vien tam, kad TURĖTŲ šventimus ir su jais susijusius dalykus, o ne dėl visų išgelbėjimo GYVENTŲ Kristumi, nesuprastų kunigiškojo pašaukimo esmės ir neatliktų jo užduočių, tik be reikalo kentėtų patys ir klaidintų kitus.

Šeima, GYVENANTI tikėjimu, savo vaikams tampa proveržiu, švyturiu kelionėje iš kiekvieno laikotarpio sutemų, akligatvių, į begalinę dieviškos gyvenimo pilnatvės amžinybę. Pašaukimas visada yra Dievo dovana. Ten, kur pakanka geros valios, bet pritrūksta žmogaus galios ar sugebėjimų, veikia ir papildo Šventoji Dvasia. Šeimose pažindami ir klusniai tesėdami savojo pašaukimo dieviškumą, tampame uoliais Švenčiausiosios Trejybės talkininkais. Kunigystės pašaukimu Dievas kai kuriuos apdovanoja, kad jų tarnystės dėka niekas neliktų atitvertas nuo Kristaus ir visi galėtų ateiti prie jo.

Ir niekas labiau už tėvus nepajėgs suteikti vaikui toliausią – Dievą siekiančių jo asmeninio pašaukimo motyvų

Žvelgdami į biografų sudėliotas popiežių, vyskupų, šventųjų vaikystės, kūdikystės nuotraukas, matome juos vienus arba ant tėvų kelių ir turime konkretų pavyzdį – kur link ir kaip arti Kristaus jie savo vaikus vedė, leido eiti, mokė žygiuoti.

Dabartinėje visuomenėje kartais išgirstame kokią „nioliketę“ svajojant:

savaime suprantamą normą, susitaiko su vienokiu ar kitokiu „pasiturėjimo“ lygiu ir tiek. Net Dievą, norintį, kad su juo ir jame gyventume, siekiama tik TURĖTI pasitelkiant įvairius susitarimus, kompromisus. Ši neva krikščioniška nuostata yra tik nevykęs atsakas į Kristaus kvietimą.

Dievas, pats gyvenantis beribėje savo tikrovėje ir mus kviečiantis ateiti prie jo

Man dar nieko nesigirdi

Vaikai apie kunigus

Vilius, 7 metai

– Viliau, ką manai apie kunigus? Ar pažįsti nors vieną?

– Pažįstu vieną. Su juo susipažinau per broliuko krikštynas. Tas kunigas man labai patiko, nes buvo labai juokingas. Kai pakrikštijo broliuką, paklausė manęs, ar ir aš nenorėčiau. Aš jam pasakiau, kad mane jau vieną kartą pakrikštijo, kai dar buvau visai mažiukas. Ir krikšto mamą ir krikšto tėvelį jau turiu. Tada visi labai juokėsi, nes gi aišku, kad žmogų krikštyti reikia tik vieną kartą.

– O tu pats kada nors gal irgi norėtum kunigas būti?

– Net nežinau, bet atrodo, kad nebe-norėčiau. Kai man buvo ketveri, tuomet labai norėjau būti kunigas. Aš namuose žaisdavau „bažnyčią“ ir aukodavau „mišias“. Tai padaryti labai paprasta: atsi-stoji prie stalo, ant pečių užsidedi tokią baltą paklodę, ant galvos baltą dubenėlį ir aukoji „mišias“. Aš net „komuniją“ dalydavau visiems – mamai, tėčiui ir močiutei. Kai senelis būdavo namuose, ir jam būtinai liepdavau imti. Tik ta „komunija“, kurią dalydavau, būdavo iš dešros padaryta. Jos prisipjaustydavau tokiais gražiais griežinėliais. Mano „mišiose“ dalyvaudavo visa šeima. Kartą net kaimynė žaidė kartu. Ji buvo atėjusi pas mamą pasišnekėti, o aš tada pradėjau žaisti. Per tą žaidimą viskas būdavo kaip tikroje bažnyčioje. Reikėjo sėdėti tyliai, nes per mišias kalbėtis negalima, visi turėjo melstis ir klausytis mano pamokslų. Dabar tokio žaidimo jau nežaidžiu. Kartais su mama einame į tikrą bažnyčią. Ten jau ne žaidimas, tikros mišios. Bažnyčioje meldžiuisi, kad man viskas sektųsi ir kad močiutės sveikata gera būtų. Be to, man labai patinka viena mergaitė iš mūsų mokyklos, tai, atrodo, kunigu būti jau nebenoriu. Juk kunigams negalima draugauti su mergaitėmis, o man ta Agnė labai patinka.

Justina, 5 metai

– Ar tarp tavo draugų yra kunigų?

– Yra, net du. Vienas mano draugas kunigas gyvena Vilniuje, kitas, toks labai geras kunigas, gyvena kaime, pas mano močiutę. Ne, pas močiutę jis negyvena, bet kai nuvažiuojame pas ją ir einame į bažnyčią, visada su tuo kunigu susitinkame. Jis labai gražus, visada labai šventiškai pasipuošęs, dirba bažnytėlėje. Kai pasibaigia mišios, laukia, kol žmonės išeis iš bažnyčios, ir su visais pasikalba, paklausia, kaip sekasi, ar kas nors neskauda, ar kitą kartą vėl ateis. Su manimi jis irgi visada pasikalba. Aš jam papasakoju, kaip gyvenu, su kokiais draugais draugauju.

– O kaip sekasi draugauti su tuo kunigu, kuris gyvena Vilniuje?

– Gerai. Jis kartais ateina pas mus į svečius. Tada mes jį vaišiname arbata ir sausainiais. Kartais mama iškepa pyragą, kunigui jis labai patinka, visada labai giria. Su manimi kunigas kartais žaidžia tokį mano žaidimą – iš kaladėlių reikia sudėlioti gražų sodą, su obelimis, žydinčiais medžiais ir spalvotais drugeliais. Aš beveik visada laimiu, bet vieną kartą jį laimėjo kunigas. Tada jis labai džiaugėsi, kad jam pavyko mane nugalėti. Bet taip nutiko tik kartą. Šiaip visuomet laimiu aš.

– Apie ką kalbiesi su tuo kunigu?

– Jis kartais klausia manęs, ar man patinka eiti į bažnyčią. Tai sakau, kad patinka, tik, kai būna mišios, labai ilgai laukti reikia, kol pasibaigs. Kai ateinu į bažnyčią, aš visada kalbuosi su Dievu. Prašau jo, kad padėtų man išmokti raides, kad padarytų taip, kad nesirgtų mano viena draugė, ir dar labai noriu greičiau išmokti tokią maldelę apie angeliuką. Su tuo kunigu kartais šią maldelę kartu mokomės, bet kai kada jis ir pats pamiršta žodžius. Tada reikia ieškoti tokios knygos, kur maldelė parašyta. Kai skaito ją, tai viskas gerai, visus žodžius atsimena. Aš ją irgi jau beveik išmokau, tik kartais pamirštu.

Ramūnas, 6 metai

– Kartą vasarą, kai buvau tokioje šventėje, su kunigu žaidžiau futbolą. Jis atėjo padėti vaikų komandai, nes kitoje komandoje buvo didesni vaikai ir jie net kelis kartus laimėjo. Kai į mūsų komandą atėjo tas kunigas, mes iš karto laimėjome. Kai pasibaigė rungtynės, kunigas sakė, kad mums labai padėjo Dievas, todėl ir laimėjome. Paskui visi kartu valgėme sumuštinį, gėrėme arbatą ir kalbėjomės. Kunigas man sakė, kad norėtų dar pažaisti futbolą, bet kiti vaikai jau buvo pavargę, tad mes su juo spardėme kamuolį dviese. Buvo labai smagu, nes voliojomės po žolę ir prisidūkome iki soties.

– O tai kaip tas kunigas futbolą žaidė – bėgiojo su sutana?

– Ne. Jis buvo su džinsais. Toks paprastas žmogus, net negali atskirti, kad kunigas. Jis atrodė kaip futbolininkas, dideliais baltais sportbačiais apsiavęs. Manau, kad su ta ilga suknele jam būtų buvę sunku paskui kamuolį bėgioti.

– Ramūnai, o gal ir tu, kai užaugs, būsi kunigas?

– Turbūt kad ne. Nes kai nueinu į bažnyčią, tai labai ilgos mišios būna. Aš nemokėčiau, ką per mišias kunigas turi daryti. Bet močiutė sakė, kad labai norėtų, jog aš užaugęs kunigas būčiau. Ji sakė, kad tam reikia pašaukimo. Reikia, kad Dievas pakviestų dirbti tokį darbą. Tarnauti žmonėms, paguosti tuos, kuriems liūdna. Reikia būti labai paslaugiam ir mokėti labai daug maldų. Tai aš laukiu, kol tą pašaukimą išgirsiu, bet kol kas man dar nieko nesigirdi. Nežinau, gal paskui, kai užaugsiu, kitaip galvosiu, gal tas pašaukimas pasigirs, bet dabar... Man su kunigu labiau patinka žaisti futbolą. Ir melstis per mišias patinka, bet man patinka melstis greitai, nes jei lėtai meldiesi, tai mišios labai ilgos būna.

Vaikus kalbino
Aldona ATKOČIŪNAITĖ

Gyvybė – už tiesą

Dievo tarnas kun. Ježis POPIELUŠKO

Kaip dažnai susiduriame su klaidinančiomis krikščionybės interpretacijomis: pasyviu bažnyčios lankymu, apytikriu Dekalogo laikymusi, didžiųjų švenčių šventimu... ir viskas! Tikro, karšto tikėjimo, ugningo krikščionybės išpažinimo, kovojimo už tiesą ir teisingumą, didžiausio aktyvumo pavyzdys yra lenkų kunigas Dievo tarnas Ježis Popieluško (Jerzy Popiełuszko). Nedaug apie šią charizmatinę asmenybę žinome, nors jis gimė ir gyveno visai artimoje mūsų kaimynystėje ir šių metų birželio 6 d. popiežius Benediktas XVI skelbs jį palaimintuoju. Prie kun. Ježio kapo plūsta šimtatūkstantinės maldininkų minios, jo pradėtą darbą tęsia kiti kunigai. Kunigas – karštas patriotas?! Tai kažkas naujo mums, jau įpratusiems, kad per pamokslus nebūtų „politikuojaama“, apie Tėvynę vos kas ne kas užsimena.

Ježis Popieluško buvo kitoks, ypatingas. Devizą „Gėriu nugalėti blogį“ jis įgyvendino kiekvieną savo trumpo gyvenimo minutę, tiek prie altoriaus, tiek ir visur kitur.

Gyvenimo pradžia

Bialystoko vaivadijoje, Okopų kaime, visiškai netoli nuo Sovietų okupuotos Lietuvos, gyveno paprastų valstiečių Marianos ir Vladislavo Popieluškų šeima. 1947 m. rugsėjo 14-tą joje gimė ketvirtasis iš penkių vaikų. Šeima gyveno nei skurdžiai, nei turtingai. Tai buvo vidutiniškai pasiturintys kaimo žmonės. Dirbo sunkiai. Vaikelis paprapinėje bažnyčioje buvo pakrikštytas Alfonso vardu ir namuose bei mokykloje vadinamas Aleku. Šeimos būta itin dievobaimingos, kaip ir daugumos to krašto žmonių. Anksti gavęs Pirmąją Komuniją, vaikas savo noru keldavosi 7 val. ryto ir bet koku oru žingsniuodavo 4 km į Suchovolės bažnyčią patarnauti šv. Mišioms. Devynių per Sutvirtinimo sakramentą gavo Kazimiero vardą. 1961 m., baigęs pradinę, įstojo į Suchovolės licėjų. Ši vietos kunigų kuriojama mokykla turėjo puikų pedagogų kolektyvą. Jos reitingai buvo aukšti, be to, čia skiepytas tikėjimas ir patriotizmas. Mažas Suchovolės miestelis per 40 metų davė savo kraštui 37 kunigus!

Aleką mokytojai yra apibūdinę kaip vidutinių gabumų mokinį, kuriam sunkiau sekasi tikslieji mokslai ir kur kas lengviau – humanitariniai dalykai. Jis ypač pamėgsta lenkų kalbą ir literatūrą. Mokslo draugams ir pedagogams Alekas atrodė

santūrus, retai besišypsantis, nuolat susimąstęs, todėl nepiktai vadinamas „filosofu“. Per išleistuvių vakarą Alekas pasisako, kad apsisprendė tapti kunigu. Tai netikėtumas, nes niekad anksčiau apie tai nekalbėjo, bet ir ne šokas.

Kelias į kunigystę

Vaikinas pasirenka prestižinę Varšuvos kunigų seminariją. Jo idealas yra ir visada liks šv. Maksimilijonas Kolbė – gyvens pagal šio šventojo maksimą: „Jeigu norime dvasiškai būti laisvi, privalome gyventi tiesoje.“

1965 m. birželio 24 d. Popieluško įstoja į Varšuvos Šv. Jono Krikštytojo kunigų seminariją. Kardinolas Stefanus Vyšynskis pataria jam pasikeisti vardą, nes Alfonso Ministrantas Alekas kunigui nelabai tinka. Taip Alekas tampa Ježiu.

Bažnyčiai daromas įvairialypis spaudimas. Viena iš jo formų – dvejiems metams imti klierikus į kariuomenės spec. dalinį ir čia itin gudriai ideologiškai juos apdoroti ir klaidinti. Ježis patenka į tokį dalinį Bartošycuose. Ten patiria daug pažeminimų, patyčių ir suvaržymų. Gal net daugiau nei kiti. Ištveria, nors sveikata labai silpna. Po dvejų metų grįžta į Varšuvą. Išgyvena ypač sudėtingą skydliaukės operaciją. Tačiau ligos padariniai kamuos Ježį visą gyvenimą, o jis pats visada labai atjaus kenčiančius. Ir padės jiems veiksmais, o ne žodžiais.

Kunigystė

1971 m. gruodžio 24 d. Jėzus Popieluško iš kardinolo Stefano Vyšynskio rankų priima Kunigystės sakramentą. Tiesa, seminarijos vadovybė dvejojo, ar galima tokį ligotą klieriką išventinti. Tačiau kunigu Jėzus Popieluško tapo ir buvo paskirtas į Švč. Trejybės parapiją Zombkuose. Ten žmonių, ypač vaikų ir jaunimo, tuoj pamilstamas. Jis nemoralizuoja, nesmerkia, niekam nesistengia primesti savo tikėjimo. Suburia jaunimo maldos būrelį, kur ne tik meldžiamasi, bet ir renkamos aukos įkalintiesiems – kas pora savičių jas patys ir nuneša. Kun. Jėzus dažnai lankosi greta esančioje ligoninėje ir greit tampa laukiamas ne tik ligonių, bet ir slaugytojų bei gydytojų.

Po trejų metų uolųjį kunigą perkelia į kitą Varšuvos priemiestį Aniną. Dar po trejų – į Żalibozą. Ten per šv. Mišias prie altoriaus jis nualpsta. Jam dar tik trisdešimt antri metai. Streikuoja ne tik skydliaukė, bet ir širdis, be to, suserga sunkia kraujo liga. Gydytojų prognozės neoptimistinės, tad nuo vikaro pareigų jis atleidžiamas. Paaikškėja, kad nelabai turi kur eiti. Tačiau kuria perkelia jį į studentų Šv. Onos bažnyčią. Gyvena spartietiškai, kambarėlyje bažnyčios bokšte, o dirba už penkis. Vadovauja studentų medikų grupei, kviečia puikius prelegentus, rengia dažnas rekolekcijas, išvykas į gamtą. Jis nuolat pabrėžia gyvybės vertę ir orumą nuo jos pradėjimo iki natūralios mirties. Vis gausėjančioje grupėje vyksta audringos diskusijos, bet kun. Jėzus niekada savo nuomonės neperša jėga.

1980 m., kaip rezidentas, dėl labai prastos sveikatos perkeliamas į Šv. Stanislovo Kostkos parapiją. Kartu su juo persikelia ir medikai, vadinantys jį Šefu. Įvyksta daug atsivertimų. Nuo 1978 m. jis yra oficialus medicinos personalo kapelionas. Pradžioje slaugytojų, vėliau – ir gydytojų. Charizmatiškoji kun. Jėžio asmenybė traukte traukia žmones. Jo populiarumas nepaprastai auga. Per Šventojo Tėvo vizitą 1979 m. Popieluško organizuoja Sveikatos apsaugos tarnybą ir jam tai puikiai pavyksta. Savanorių atsiranda daugiau nei reikia. Taip bus ir vėliau.

Nuo 1980 m. Šv. Stanislovo Kostkos parapijoje jau susibūrusi didelė Varšuvos medikų bendruomenė. Jai kun. Jėzus rengia rekolekcijas, keliones į Čenstakavą. Jis kovoja prieš abortus, gina žmogaus gyvybės orumą iki natūralios gyvenimo pabaigos. Maža to, jį paskiria nuseusių medikų slaugos namų kapelionu.

Sveikata silpsta, bet, kaip tai kartais nutinka, prasideda intensyviausias kun. Jėžio Popieluško gyvenimo metas. Mėnesį pailsėti išvyksta pas gimines į JAV, o sugrįžęs randa beįsikuriantį „Solidarumą“.

Metalurgų ganytojas

Prie Gdansko laivų statyklos streikų prisijungė ir metalurgijos fabrikas *Huta Varšava*. Darbininkai nutarė pasikviesti kunigą. Teko eiti Popieluško. Ėjo ir bijojo, nes

neįsivaizdavo, kaip tokioje šiurkščioje aplinkoje aukos šv. Mišias, kaip elgsis darbininkai metalurgai.

O buvo taip. Jau stovėjo didžiulis kryžius, altorius, improvizuota klausykla. Laukė apie 6 000 žmonių. Dviese su kitu kunigu išklausė šimtus išpažinčių. Paaukojo dvejas šv. Mišias, per kurias griaudėjo tūkstančių vyrų galingas choras. Mišios darbininkams buvo didžiulis išgyvenimas. Taip kun. Jėzus Popieluško tapo vienu iš jų. Jis pašventino pirmąją „Solidarumo“ vėliavą ir pradėjo kas mėnesį už tėvynę aukoti šv. Mišias. Jose į liturgiją būdavo įtraukiama iškili patriotinė, garsiausių Lenkijos aktorių skaitoma poezija ir puiki klasikinė sakralinė muzika.

Mišios prie fabriko *Huta Varšava*

Kun. Jėzus organizavo darbininkams mokyklėles (labai noriai lankomas!), kur šie būdavo supažindinami su Lenkijos istorija, ekonomikos pagrindais, darbo teise ir t. t. Be to, vedė piligriminius Kryžiaus kelius į Čenstakavą, juose dalyvaudavo po kelis tūkstančius darbininkų. Jis net mokė mėgėjus kino operatorius filmuoti, kad ši neįkainojama medžiaga išliktų ateities kartoms.

Kai prasidėjo represijos, kun. Popieluško suorganizavo neregėtai plačią karitatyvinę pagalbą įkalintųjų šeimoms. Jis žinojo viską: kam reikia megztinio, kam vaistų, kam vaikiškų drabužėlių, kam maisto. Jo butas virto sandėliu. O sunkvežimiai su aukomis iš Vakarų vis važiavo ir važiavo. Galiausiai kun. Jėzus atsidūrė ligoninėje. Bet ir ten pas jį plūdo žmonės. Neįmanoma suskaičiuoti, kiek daug padėjo kun. Jėzus Popieluško į bėdą patekusiems žmonėms! Jis vienas nuveikė daugiau, nei kokia nors didelė karitatyvinė organizacija.

Persekiojimas

Kelis kartus buvo sugadintas kieme stovintis kunigo automobilis „Golf“. Paskui pro langą įmestas sprogmuo su užtaisais. Kunigą dieną naktį sekė NKVD karininkai.

Net savo mylimą mažą juodą šunelį jis buvo pavadinęs Saugumiečiu. Kai lauke šaldavo ar lydavo, kun. Ježis išnešdavo karštos arbatos ar kavos savo „angelams sargams“ ir sakydavo: „Išgerkite, vyrai, o tai visai sušalsite.“

Visa tai nesustabdė kun. Popieluško. Į karitatyvinę veiklą įsitraukė ir savanoriai. Į jo aukojamas šv. Mišias už tėvynę ateidavo ne tik darbininkų, medikų, bet ir kūrybinės inteligentijos, mokslininkų, atvažiuodavo maldininkų iš atkampiausių Lenkijos vietovių.

Pamokslams kunigas rengdavosi labai stropiai, juos perrašinėdavo. Tai nebuvo tiesioginė prasme politiniai pamokslai. Kun. Ježis Popieluško kalbėdavo apie blogį, kurį reikia nugalėti gerumu. Pamokslai būdavo nukreipti prieš melą, neteisingumą, žmogaus orumo žeminimą.

Pagaliau atėjo metas, kai dalyvaujančių šv. Mišiose minią apsupdavo vidaus reikalų kariuomenė su vandens patrankomis, laukdama progos pulti. Bet žmonės būdavo ramūs ir tylūs. Ką gi, Jeruzelskiui teko skųsti kun. Popieluško Primui...

Į kunigo butą du kartus įsilaužė „vagys“ ir padarė nuostolių, jį sekė dieną ir naktį, pėsčią ir važiuotą. Kartais sulaikydavo neva už eismo pažeidimą ir laikydavo 8 ar net 50 valandų, kad kunigas negalėtų nuvykti į šv. Mišias. Jo telefono, aišku, buvo klausomasi. Popieluško buvo vienintelis kunigas, kuriam saugumas neleido susitikti su Šventuoju Tėvu... Darbininkai irgi, savo ruožtu, suorganizavo kunigo apsaugą. Deja, ji greit nutrūko.

Įvyko du keisti eismo įvykiai, tačiau juose kun. Ježis per stebuklą nenukentėjo. Galiausiai į jo butą slapta buvo pakišta antikomunistinės literatūros, ginklų ir šovinių. Atvykusi milicija visa tai rado. Žinoma, kunigą suėmė ir pasodino su kriminaliniais nusikaltėliais. O jis ten sau šauniai klausė išpažinčių ir keli niekdariai bei vienas žmogžudys atsivertė... Įsikišus Vyskupų konferencijai Popieluško teko paleisti, tik kad šv. Mišias už tėvynę aukėjo jau daugelyje Lenkijos parapijų daugybė kunigų!

Kraupi žmogžudystė

Nepaprastai populiarus ir nepriekaištingas, minias sutraukiantis charizmatiškasis kunigas buvo rakštis NKVD vadovybei. Ji davė aiškų ir kategorišką įsakymą 1984 m. spalio 19 d. nužudyti kun. Ježį Popieluško keturiems kadriniam NKVD karininkams.

Tą dieną kun. Ježis turėjo aukoti šv. Mišias Bydgošče. Automobilį vairavo kunigo vairuotojas V. Chrostovskis. Po šv. Mišių ir susitikimo su žmonėmis jiedu pasuko keliu į Varšuvą. Juos sekė kitas automobilis, jame sėdėjo saugumiečiai Piotrovskis, Pietruška, Penkala ir Chmielevskis. Tuščiame kelyje pastarųjų automobilis juos pralenkė ir parodė ženklą sustoti. Išlipęs vyras pakišo milicininko pažymėjimą ir nusivedė vairuotoją neva patikrinti blaivumo. Ten surakino jam riešus, užlipdė burną, o paskui grįžo prie kun. Ježio. Šis bandė bėgti. Tada iš bagažinės buvo ištraukti „darbo įrankiai“ – mediniai basliai, kuriais

kunigą daužė per galvą tol, kol jis neteko sąmonės. Tada užlipdė burną, surišo rankas ir kojas, ant kaklo užmovė kilpą ir pririšo taip, kad pajudinęs kojas pats save smaugtų. O tada, vis dar gyvą, įmetė į Vyslą.

Vairuotojas Chrostovskis parodė didelę narsą ir sugebėjo iš važiuojančio automobilio iššokti. Taip gyvas išliko pagrindinis liudytojas, liudininkais liko ir ambulatorijos, į kurią kreipėsi, darbuotojai, subėgę žmonės. Teismo išvengti buvo neįmanoma, nes užė ir šurmuliovo visa Lenkija.

Balstogės tikintieji neša kun. J. Popieluško karstą, 1984 11 02

Epilogas

1984 m. Torunėje vykusioje žudikų teismo parodijoje buvo pilamos pamazgos ant a. a. kun. Ježio Popieluško. Piotrovskis ir Pietruška nuteisti po 25 metus kalėti, Penkala 15, o Chmielevskis 14. Neilgam. Viena po kitos sekė dvi amnestijos ir žudikai atsidūrė laisvėje. Pakeitę pavardes, išvaizdą, gyvenamąsias vietas sėkmingai gyvena iki šiol. Vyriausiajam iš jų dabar 72 metai, kitiems trims 50–55 metai.

Sudarkytas kun. Ježio Popieluško kūnas su Šv. Tėvo Jono Pauliaus II dovanomis – rožiniu ir kryžiumi palaidotas Šv. Stanislovo Kostkos bažnyčios šventoriuje savo tėvų, klebono ir ganomųjų valia.

Jo kapas – tai rožinis su lauko akmenų, suvežtų iš įvairių Lenkijos kampelių ir išdėstytų valstybės sienų kontūru, karoliukais. Po horizontaliu granito kryžiumi ir ilsisi kunigo Ježio Popieluško palaikai.

Kun. Popieluško laidojo minių minios. Dabar prie jo kapo atvyksta užsienio valstybių vadovai, maldininkai. Jie skaičiuojami šimtais tūkstančių. Vienas iš jų buvo ir Jonas Paulius II. Netoliese ilsisi parapijos klebonas kun. Teofilis Boguckis, ištikimas Ježio Popieluško bendražygis, bendramintis ir vyresnysis draugas.

„Dievas, tiesa ir tėvynė“ – argi netelpa į šiuos tris žodžius visas doro krikščionio gyvenimas?

Vanda IBIANSKA

Praktikuoti gailestingumą

Ramūnas AUŠROTAS

Nepakanka vargšui duoti duonos kąsnį ar sriubos lėkštę, reikia padėti jam išlaikyti žmogiškumą. (Šv. Vincentas Paulietis; iš filmo „Ponas Vincentas“)

Neseniai buvau pakviestas parodyti jaunimui filmą apie kunigystę. Prieš jį surengiau trumpą įvadą-diskusiją. Paklausiau jaunų žmonių, koks gero kunigo bruožas jiems atrodo svarbiausias. Atsakymų buvo įvairių, tačiau beveik kiekvienas iš jų liudijo, kad jiems svarbiausia ne kunigo laikysena, bet jo elgsena. Diskusija įsiplieskė, kai, reaguodamas į jaunųjų pašnekovų mintis, pasiūliau pasvarstyti, kas kunigui svarbiau: būti teisingam ar gailestingam. Pastebėjau, kad daugiau teoriškai kalbėjusieji akcentavo teisingumą, o tie, kurie rėmėsi patirtimi – gailestingumą. Jaunuoliams teisingumas asocijavosi su laikysena, o gailestingumas, atvirkščiai, – su elgsena.

Kadras iš filmo „Ponas Vincentas“

Iš tiesų teisiu galima būti ir žodžiais, ne tik darbais. Gailestingumui reikia veiksmo. Įmanoma būti kunigu, gebančiu gerai viską matuoti įstatymu, bet nebus niekieno priimtas ir vargu bau patrauks ką nors kunigas, tik kalbantis apie artimo meilę, bet jos nepatikuojantis. Juk iš tiesų, „vargu ar kas sutiktų mirti už teisųjį; nebent kas ryžtųsi numirti už geradarį“ (Rom 5, 7). Tai mano jaunieji draugai suprato.

Kas kita, kai gailestingumą kunigui, ir ne tik jam, bet ir kiekvienam iš mūsų,

reikia praktikuoti. Su jaunimu to nespėjau apsvastyti. Tik pasidalijau asmeniškai patirtimi, kurią drįstu išsakyti ir dabar. Būdamas trisdešimties, atlikau viso gyvenimo išpažintį. Tada supratau, kad kunigas yra apdovanotas ypatinga Dievo malone. Jis turi galią atverti vartus Dievo gailestingumui per Sutaikino sakramentą. Šią galią liudija ir Georges'o Bernanoso romanas „Kaimo klebono dienoraštis“ ir jo pagrindu sukurtas to paties pavadinimo Roberto Bressono filmas (*Journal d'un curé de campagne*, 1951). Knyga sunki, ne mažiau sunkus ir filmas apie kunigystę. Gal todėl, kad ir rašytojas, ir režisierius buvo veikiami jansenizmo teologijos, pabrėžusios

nepaprastą žmogaus prigimtį sugedimą, o viltį siejančią tik su Dievo malonės veikimu. Niūriame, juodomis ir baltomis spalvomis tapomame kinematografiniame pasaulyje šios vilties yra. Jos ženklas – vienos sielos išgelbėjimas, jos atsivėrimas Dievo gailestingumui per išpažintį. Kaip fil-

me, taip ir tikrovėje tai padaryti išties sunku. Kodėl? Juostoje teigiama – dėl sielos sugedimo. Mano patirtis byloja – dėl nepasitikėjimo Dievo gailestingumu. Ir koks teologas įrodytų, kuris veiksnyčia būtų svarbesnis?

Tarpininkauti Dievo gailestingumui galima ir kitu, ne tik kunigui, bet ir kiekvienam krikščioniui prieinamu būdu – tarnauti artimui, arba praktikuoti *caritas*, gailestingąją meilę. To mus taip gerai mokė motina Teresė. Kinematografe tai puikiai atspindi biografinė juosta apie

šv. Vincentą Paulietį „Ponas Vincentas“ (*Monsieur Vincent*, 1947, rež. Maurice'as Cloche). Asketiškas, nepuolantis į sentimentalumą, subtilus, šventumo įkarščiu pulsuojantis filmas pasakoja apie žmogų, kuriam tarnystė artimui buvo gyvenimo aistra. Ši labai tikrai krikščioniškosios misijos svarbą liudijanti ir ją kviečianti juosta atskleidžia, kaip vieno žmogaus pastangos pakeitė valstybės ir visuomenės požiūrį į skurdą ir skurstančius. Įdomu, kad šis pokaryje sukurtas filmas padarė socialinę įtaką ir padėjo ugdyti smukusią prancūzų dorovę.

Kinematografiniu požiūriu – tai įrodymas, jog įmanoma sukurti gerą filmą tikėjimo tema. Juostoje žavi be galo įtikinama Pierre'o Fresnay vaidyba – už ją aktorius pelnė didįjį tarptautinį apdovanojimą Venecijos kino festivalyje, taip pat tikslia, akimirka jaučiančia ir ją fiksuojančia operatoriaus Claude'o Renoiro kamera. Jo ir jį mokiusios prancūzų poetinio realizmo mokyklos dėka filme išlaikoma pusiausvyra vaizduojant skurdą ir jį vargančius: skurdo vaizdai nedailinami, bet jais ir nepiktinaudžiaujama. Filmui sėkmę atnešė ir išmintingas scenarijus; ypač paminėtinas puikius dialogus parašęs Jeanas Anouilh'as (pagal jo pjesę buvo pastatytas kitas plačiai žinomas filmas apie šventąjį „Beketą“ (*Becket*, 1964). Tai leido sukurti ne standartinį biografinį šventojo gyvenimo atpasakojimą, bet filmą apie šventumą – ne teorinę sąvoką, bet žmogaus kelią. Juo ir ėjo šv. Vincentas Paulietis nuo teorinio krikščioniškojo *caritas* supratimo į socialinio teisingumo įgyvendinimą, o galiausiai – į Dievo gailestingumo liudijimą.

Kunigai – „normalūs“ žmonės?

Algirdo Kazlos nuotrauka

Sigita PURYTĖ

„Visą gyvenimą norėjau būti normaliu žmogumi“, – sėdėdamas šalia kitų dviejų Vilniaus Šv. Juozapo kunigų seminarijos studentų – Edgardo ir Mindaugo, pasakojo būsimas kunigas Mozė MITKEVIČIUS. Vaikinui – trisdešimt metų, šeši pastarieji – praleisti kunigų seminarijoje.

„Labai daug spardžiausi, visaip bandžiau įsivaizduoti, kad mano kelias yra kitur. Ir vis tiek per įvairiausius įvykius atėjo supratimas, kad mano vieta čia, – sakė vilnietis, dar paauglystėje gavęs Mozės pravardę, kurią vėliau įteisino kaip savo vardą. – Nuo vaikystės man atrodė, kad tai yra nenormalus kelias ir visi kunigai yra kažkuria prasme nenormalūs žmonės. O pats visada norėjau būti normalus, dėl to vengiau seminarijos.“

Kodėl manei, kad visi kunigai – nenormalūs?

Todėl, kad jie eina prieš srovę. Neįprasta aukotis dėl kitų, negalvoti apie savo ateitį – įprasta daryti verslą, gyventi saugų gyvenimą. Kunigu būti nepelninga, bent jau finansiškai. Bet pelninga dvasiškai. Kunigas gauna labai daug to, ko negauna pasauliečiai. Paradoksalu, kad būtent dabar jaučiuosi normalus. Iki seminarijos bandžiau save apgaudinėti. Taip pat manau, kad kunigystė yra vienas iš tų dalykų, kuriuos išmeldžia tinkintieji. Visi ragina, kad reikia daug melstis, prašyti Dievą pašaukimų. Manau, kad mano pašaukimas yra išmelstas.

Kokie buvo tavo ieškojimai iki seminarijos? Bandedi būti normalus...

Baigiau teisės studijas, dirbau mokesčių inspekcijoje, pradėjau ieškoti būsto, ketinau imti paskolą.

Turėjai merginą?..

Taip, jau galvojau šeimą kurti, bet ačiū Dievui, nesukūriau (juokiasi). Ėjau visuomenės padiktuotu keliu: turi tu-

rėti normalų būstą, darbą, šeimą, bent du vaikus, šunį, automobilį, geras atostogas – tai, ką vadiname normaliu, gražiu, idilišku gyvenimu. Bet tai nėra mano kelias.

Kas nutiko, kad nepaėmė paskolos, neveidei, netapai mokesčių inspekcijos „vadu“ ir t. t.?

Dievas apsuko galvą. Aišku, pašaukimas – ne balsas iš dangaus, kuris nusileidžia ir sako: „Moze, nusiauk batus ir eik į seminariją...“ Buvo daug įvykių. Įsimintiniausi – du. Mokyklos laikais, vienuoliktaj klasėj su draugais automobiliu laktėm be teisių, padarėm avariją. Sprukom iš įvykio vietos ir man kilo klausimas: kur bėgu, kodėl, kaip toli nubėgsiu ir ką apskritai veikiu gyvenime. Kitas įvykis – jau dirbant inspekcijoje, kai mus premijavo už gerą darbą. Buvo surinkta trimis ar keturiais procentais daugiau mokesčių nei

ankstesniais metais. Pamaniau: „Nejaugi aš visą gyvenimą sėdėsiu čia, kad lentelėje duomenys augtų ir kažkuria prasme būtų gražesni negu pernai?“ Patyriau darbo beprasmybę. Tai buvo esminiai lūžiai. Pasidarė aišku, kad esu ne ten, kur turėčiau būti.

Ar šeima turėjo įtakos pasirinkimui?

Mano šeima – tradiciniai katalikai, į mišias nueina du kartus per metus, per Velykas ir Kalėdas, ir tai ne visada. Buvo me privesti pirmos Komunijos ir sutvirtinti. Močiutė mūsų šeimoje atlikdavo

Kunigu būti nepelninga, bent jau finansiškai. Bet pelninga dvasiškai. Kunigas gauna labai daug to, ko negauna pasauliečiai.

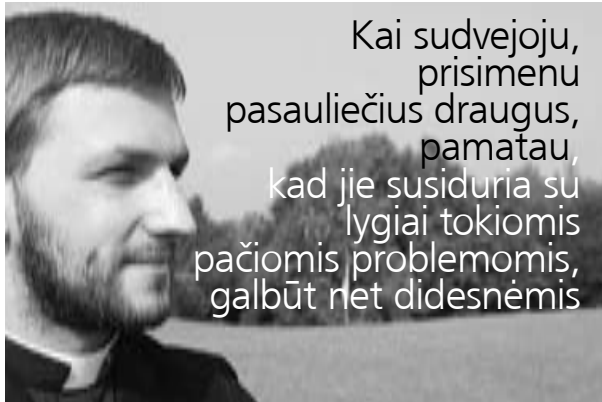

visas religines „apeigas“. Šeima neturėjo įtakos mano kunigystės pasirinkimui. Ji ir neprieštarauja, dėl to labai džiaugiuosi.

* * *

Edgaras VEGIO, 24 metų seminaristo istorija – kitokia. Jis į kunigų seminariją stojo iškart po vidurinės mokyklos. „Besimokydamas mokykloje intensyviai ruošiausi stoti į Vilniaus dailės akademiją, kur ir stojau prieš ateidamas į kunigų seminariją. Paskui persigalvojau ir

dokumentus atnešiau čia, – pasakoja iš Jašiūnų miestelio šalia Vilniaus kilęs klierikas. – Atsipeikėjau po kelių mėnesių. Tada pagalvojau, kaip čia patekau, bandžiau prisiminti įvykius – ne viskas man pačiam aišku. Žinau, kad vežiau dokumentus, išlaikiau egzaminus, atėjau, bet kas tam turėjo įtakos konkrečiai – negaliu pasakyti.“

Kai sudvejoju,
prisimenu
pasauliečius draugus,
pamatau,
kad jie susiduria su
lygiai tokiomis
pačiomis problemomis,
galbūt net didesnėmis

Žmogus pats renkasi kunigystę, ar Dievas ją kažkaip jam nuleidžia iš dangaus?

Pats žmogus renkasi. Aš baigęs mokyklą galėjau daug ką rinktis ir rinkausi. Atėjau čia. Bet tikrasis pasirinkimas vyko, kai jau buvau seminarijoje, kai pradėjau suvokti, kur link einu, pažinti bažnytinę, kunigų gyvenimą, labiau įsivaizduoti kunigystę, jos kasdienybę. Supratau, kad kartais reikės daryti tai, ko nenorėsiu, daryti tada, kada nenorėsiu, paklusti aplinkybėms, kurios atrodo beprasmiškos...

Ar po tokių „atradimų“ negalvoji bėgti iš seminarijos, rinktis kitą kelią?

Noras bėgti nuolat yra. Dvejonių, kad galbūt mano vieta ne čia, kartais iškyla. Bet posakis „visur gerai, kur mūsų nėra“ yra labai teisingas. Kai sudvejoju, prisimenu paauglišką gyvenimą, pasauliečius draugus, pasižiūriu, kaip jie gyvena, pamatau, kad susiduria su lygiai tokiomis pačiomis problemomis, galbūt net didesnėmis, jų kasdienybė nėra tokia tobula, kad darytų tik tai, ką nori. Ir tie, kurie turi gerus darbus, daug pinigų, irgi nedaro vien to, kas jiems patinka.

Ar paauglystėje dalyvavai Bažnyčios gyvenime?

Taip, nuo keturiolikos metų mane su Bažnyčia siejo dvi organizacijos – Lietuvos Kolpingo draugija ir Vilniaus

arkivyskupijos jaunimo centras. Ko gero, tos jaunimo organizacijos, jų veikla parodė gražiąją tikėjimo pusę, kuri sužavėjo. Supratau, kad tikėjimas nėra tik nuėjimas į bažnyčią kartą per savaitę ir mišių išklausa, kad tai kur kas daugiau. Kai atvažiuoju į Jaunimo dienas, kurios bus jau ši mėnesį Panevėžyje, ir pamatau penkis tūkstančius

jaunų žmonių, kurie sako: „Aš tikiu Kristų“, tai labai sukrečia – žinau, kad nesu vienas toks. Juk, pavyzdžiui, klasėje buvome 27 moksleiviai, iš jų į bažnyčią ateidavo trys, tai truputį nedrąsu buvo kalbėti, kad esi tikintis ar kad nori stoti į kunigų seminariją.

Ar kada nors jautei dvasininko ar kito žmogaus spaudimą rinktis kunigo kelią?

Įsiterpia Možė: „Didesnis spaudimas bažnyčioje, kai pamaldžios merginos ieško tikinčių vaikinių: tik pamato vyruką ir stengias griebti. Didesnis spaudimas kurti šeimą, negu stoti į kunigų seminariją.“

* * *

Šešto seminarijos kurso studentas, diakono šventimus neseniai gavęs druskininkietis Mindaugas BERNOTAVIČIUS seminarijoje skaičiuoja paskutines dienas. „Jau esu apsisprendęs, neseniai gavau diakono šventimus. Beliko paskutinių egzaminų sulaukti. Kunigystės šventimų data dar neaiški, tikriausiai po metų, – pasakoja Mindaugas. – Tada mane paskirs į kokią nors parapiją, galėsiu panaudoti visa tai, ko išmokau seminarijoje.“

Koks yra tapimo kunigu „procesas“?

Įstojus į seminariją, pirmieji metai – paruošiamieji, kai mąstom, ar tikrai kunigystė yra mūsų kelias. Tie metai yra laisvesni, daugiau kelionių po parapijas, rekolekcijų. Jei tikrai nori tęsti ir vadovybė mano, kad gali eiti

toliau, tada prasideda du „filosofiniai“ ir ketveri „teologiniai“ (studijų) metai. Besimokydamas tebesvarstai, ar esi savo kelyje. Trečiame kurse būna įvilktuvės (į sutanas). Bažnyčia paskiria tave kandidatą į kunigus ir tarsi pripažįsta, kad tikrai turi kunigo pašaukimą. Tada ir buvimas seminarijoje keičiasi, nes iki tol dvejoji, o įvilktuvės sako, kad pašaukimas yra, dabar tik pats stenkis. Paskui seminariją baigiant ateina kitas apsisprendimo etapas, toks pat baisus, kaip ir prieš stojant į seminariją.

Būna, kad vaikinai persigalvoja paskutinę akimirką?

Kartais pasitaiko, kad likus nedaug laiko iki šventimų žmonės pasitraukia. Jei mokosi septynerius metus ir pajunta, kad yra nelaimingas, gal tikrai geriau įžadų neduoti. Kiekvienas žmogus nori būti laimingas. Bet problema, kai žmonės apsigauja – išeina, o paskui gailisi, kad neteisingai pasirinko. Septyneri metai yra pakankamai ilgas laikas, nes juk negali pusę gyvenimo galvoti – paskui belieka pensija (juokiasi).

Turi sūnėną ir dukterėčią. Ar aplančius sesers vaikus nesuspaudžia širdies, kad neturėsi savų?

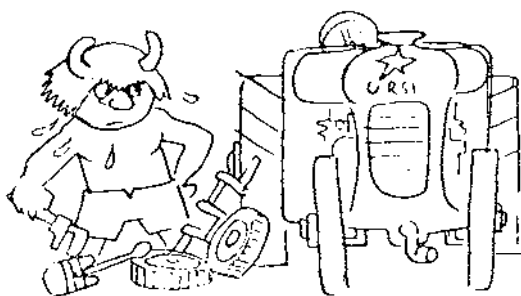
Anksčiau ar vėliau visiems šitas klausimas kyla. Ypač kai draugai su-

Septyneri metai
yra pakankamai
ilgas laikas,
nes juk negali
pusę gyvenimo
galvoti –
paskui belieka
pensija

kuria šeimas, susilaukia vaikų. Kai susirenkam, tu ateini vienas, o jie ateina su žmona ar vyru, su vaikais. Pasižiūri, pagalvoji. Bet vėliau, ilgiau pabuvus su vaikais, praeina (juokiasi).

O Možė vėl priduria: „Dažniau, žiūrint į vaikus, kyla mintis ne apie tai, ar turėsiu savo, bet ar tas vaikas pakrikštytas, ar ne (juokiasi).“

Don Kamilio mažasis pasaulis (II dalis)

Kolūkis

Giovannino GUARESCHI

Kai Pūsčius skaičiavo pajamas už pieną, pranešta, kad liaudis užėmė jo Žvyrlaukius. Tai buvo rimtas dalykas. Viską metė, liepė kinkyti arklių ir nuvažiuoti pasižiūrėti.

Pakeliui sutiko policijos viršininką, skubantį į kaimą.

– Važiuoju patefonuoti, kad atsiųstų pagalbą, – paaiškino viršininkas. – Esame tik keturiese ir niekaip nesusidorosime su tais padaužomis.

Pūsčius nusijuokė.

– O kurių galų užsispyrėte juos tvarkyti? Kai pagaliau atsirado pakvaišėliai, kurie domisi Žvyrlaukiais, jūs norite juos išbaityti. Palikite juos ramybėje, viršininke!

Šimto margų žemės sklypas nėra mažas dalykas, o Žvyrlaukiai buvo didesni net už šimtą. Tik dirva ten buvo menka: pasėjus kviečius, augo akmenys. Daug nuomininkų jau pasikeitė, ir galiausiai tie laukai buvo visų palikti ir apleisti. Jau dešimtį metų jie dirvonavo. Tik dabar darbo žmonės jais susidomėjo: nešdami raudoną vėliavą ir plakatus su šurpiais šūkais, jie užėmė Žvyrlaukius.

Pamatę ateinantį Pūsčių, visi subėgo ir pastojo jam kelią.

Peponis išėjo į priekį ir niūriai tarė:

– Gerai įsikalk į galvą, kad mes čia šeimininkaujame ir čia pasiliksim. Tamstai tie laukai neturi jokios reikšmės, o alkana liaudis jais susidomėjo.

– Labai gerai, – atsakė Pūsčius. – Tačiau čia atsiduriame dviejų galimybių akivaizdoje, nes įstatymus ne aš išleida: arba jūs palikite mano nuosavybę, arba ją išsinuomokite.

– Nejau tamsta spekuliuotum išalkusių žmonių skurdu? – paklausė Peponis.

– Taip neatrodytų, jei atsižvelgtume į norimą pasiūlyti nuomos kainą, – atšovė Pūsčius. – Galime sudaryti sutartę,

ir aš jums perleisiu žemę už vieną lirą metuose. Man sumokėsite penkias liras ir šeimininkausite penkerius metus.

Peponis įtariai dėbelėjo:

– Koks velnias bus čia koją pakišęs?

– Joks velnias čia nesimaišė: pasirašykimė pas notarą, ir viskas baigta, – paaiškino Pūsčius. – Noriu pasijuokti neatsisakydamas nuosavybės. Taipgi man įdomu, ką jūs tuose akmenų prisėtuose laukuose pešite.

Sutartis pas notarą buvo pasirašyta, ir Peponis, pernuomojė Žvyrlaukius penkeriems metams, iškart sumokėjo nuomą. Visa buvo padaryta Liaudies ūkio kooperatyvo vardu.

Iškilmingame atsišaukime, neminant visų sutarties smulkmenų, buvo paskelbta, kad *italų Volgos pakrantėse buvo įkurtas pirmasis respublikos kolūkis, įsigytas liaudies pasišventimu ir ryžtu*.

Ne taip lengva suorganizuoti kolūkį, nes pirma reikia sužinoti, kokiais pagrindais veikia kolektyviniai ūkiai demokratiniuose kraštuose, parašyti nuostatus, paskirstyti darbo pamainas, atrinkti norinčius į jį stoti ir panašiai.

Pūsčius tris mėnesius nesirodė Žvyrlaukiuose. Vėliau nuvykęs ir pamatęs, kad niekas nė vieno akmens nepajudino (išskyrus vietą, kur ant ilgo, į žemę įsmeigto pagaikščio plevėsavo raudona vėliava), nuėjo pas Peponį ir tarė:

– Jei gailitės sudarę sutartį, galime ją nutraukti: aš jums grąžinsiu tas penkias liras.

Peponis linksmiai nusijuokė.

– Mes atėjome iš toli ir taip greit nepasitrauksime, – pareiškė. – Mums nėra reikalo skubėti: pirmasis penkmečio planas puikiai vykdomas. Pagyvensite, pamatysite.

Žvyrlaukių kolūkis buvo linksmiai visos apylinkės reakcininkų linksniu-

jama tema, o įvairaus plauko žmonės nuolatos sukinėjosi apie jo laukus ir visko pripasakojo. O laukai vis tebedirvonavo.

Pagaliau išmušė lemtinga valanda: liaudis buvo sušaukta išklausyti nepaprastos reikšmės pranešimo.

Viskas buvo kruopščiai parengta. Žmonių prisirinko net iš kaimyninių valsčių. Kai aikštė buvo sklidina kaip akis, raudona medžiaga papuoštoje tribūnoje pasirodė Peponis.

– Draugai, – prabilo. – Ši valanda yra iškilminga. Garbingoji sovietų tauta tiesia mums brolišką ranką ir siunčia mūsų Liaudies ūkio kooperatyvui paramą!

Pasitelkdamas panašius posakius, Peponis toliau aiškino, kuo skiriasi taikos pionieriai ir karo kurstytojai, ir nušvietė kitus esminius dalykus. Baigdamas priminė parodysiąs liaudžiai apčiuopiamų duomenų, nes žodžiai ateiną iš Vakarų, o darbai – iš Rytų.

– Duokite kelią pirmyn žygiuojančiai civilizacijai! – baigęs kalbą sušuko Peponis.

Kai žmonės pasitraukė į šalis, motociklininkų lydimas iškilmingai įriėdėjo vikšrinis rusų gamybos traktorius, skirtas Liaudies ūkio kooperatyvo kolūkiui.

– Duokite kelią civilizacijai ir taikai! – dar kartą riktelėjo Peponis, ir dūdų orkestras užgrojo „Internacionalą“.

Tikrai, tai buvo iškilminga valanda, ir kaip tik tada traktorius sustojo. Gaila, kad taip įvyko, nes raudonai aprengti bei išrikiuoti berniukai ir mergaitės norėjo numesti gėlių puokščių ant nepaprastos dovanos.

Sėdėjęs prie vairo Liesius nušoko ir ėmė apžiūrinėti variklį. Paskui jis atsuko į tribūną ir beviltiškai ištiesė rankas. Jis nieko negalėjo suprasti.

Peponis nulipo nuo tribūnos ir, nebetverdamas pykčiu, patraukė prie traktoriaus.

– Prakeiktas sabotažininke, – riktelėjo Liesiui. – Vėliau su tavimi suvesiu sąskaitas!

Nebuvo variklio, kurio paslaptinčiausių gedimo priežasčių Peponis nebūtų atradęs. Nusisiautęs švarką, ėmė darbuotis anglišku raktu, bet po kelių minučių vienas varžtas nulūžo ir liko jo rankoje. Toliau nebuvo kas daryti.

– Puiki mašina, – garsiai tarė. – Tobula mašina, bet šiame bjauriame pasaulyje knibžda sabotažininkų!

Kad ir ką sakytum, traktoriaus nebuvo galima palikti aikštės viduryje: žūtbut reikėjo su juo pražygiuoti pro tribūną, kur, be kitų, buvo ir apskrities atstovas. Biliutis paskolino amerikietišką „Fordson“, kuriuo karo kurstytojai Vakarai traukė Rytus pro tribūną, ir staiga pasipylė gėlės.

Nors įvykio būta nemalonaus, traktorius vis dėlto buvo, ir jį jautė visi, nes užė kaip pragaro padaras. Be to, prie traktoriaus buvo ir didelis arklas, o tai reiškė, kad Peponis tiesą sakė, jog penkmečio planas vykdomas visu tempu.

Nenorėdamas taip pigiai pasiduoti, Peponis prie traktoriaus dirbo ne tik visą naktį, bet ir ištisą kitą dieną, nes atrado daugybę įvairių kitų netikslų dalykelių.

Pagaliau galėjo iškabinti istorinį skelbimą:

Žvyrlaukių kolūkio Liaudies ūkio kooperatyvas

S K E L B I M A S Nr. 1

Šeštadienį prieš pietus, dalyvaujant visiems valsčiaus pareigūnams, trumpomis, bet įspūdingomis apeigomis pradėsime arti liaudies pastangomis įsigytus laukus.

Žemė žemdirbiams!

Tegyvuoja taika! Tegyvuoja darbas!

Išaušus minėto šeštadienio rytui, Žvyrlaukius apgulė gausiai susirinkę žmonės. Peponis trumpai paaiškino įvykio reikšmę, o seniausias kolūkio darbininkas priekyje esančia rankena turėjo užvesti variklį. Prie vairo sėdėjo jauniausias kolūketis, ir visa atrodė pakilu ir prasminga.

Dūdų orkestras užgrojo proletarų himną. Senis, pasukęs rankeną, parpuolė ant žemės. Tai pastebėjo tik arčiau stovėję, nes Peponis vienu šuoliu prišoko artyn. Stoją senio vieton ir užvedė variklį.

Miniai triukšmingai džiūgaujant, traktorius šaudydamas pajudėjo. Iškilmingai paslinko šešis metrus ir... sustojo. Peponis vėl prišoko ir, pusvalandį apsukriai pakrapštęs, pataisė variklį, nes traktorius iš naujo pajudėjo.

Trisdešimt metrų pakrypavus, nutiko nuostabus dalykas: staiga traktorius pasisuko į vieną šoną, nutraukė priabinamuosius arklo vąšus ir, toliau besisukdamas, pervažiavo arklus ir nulaužė jų rodyklę.

Nutrūko dešinysis traktoriaus vikšras. Traktorininkas buvo nusviestas žemėn, o pats traktorius sukosi kaip karuselė.

Kai kurie reacininkai tą dieną iš džiaugsmo pasigėrė, o kitiems iš didelio juoko net vidurius paleido.

Peponiui kepenys iš pykčio sutino, nes traktoriui ne juokais sugedus jis dirbo keturias dienas, kad turėtų tikrai veikiantį traktorių ir gerus arklus.

Šį kartą kolūkio orė pradėta slapta. Nors niekas nieko nepaskelbė, tačiau visi žinojo, ir kai traktorius pasijudino tęsti pradėtą vagą, visos Žvyrlaukių gyvatvės ir krūmai knibždėjo stebinčių akių.

Visi buvo įsitempę. Ir nenusivylė: vos pradėjęs vagą, traktorius vėl sustojo, o Peponis, burnodamas ir skėtriodamasis, lyg patrakęs nušoko žemyn.

Dabar Peponis dirbo vien prie traktoriaus, o arimo nebuvo galima tęsti tik dėl to, kad rusiškas traktorius, pavažiavęs dešimt metrų, užsispirdavo kaip mulas.

Tai jau buvo tarsi pasaka be galo.

* * *

Vieną vakarą, kai Don Kamilis klebonijoje ramiai skaitė knygą, įgriuvo Peponis.

– Kunige, – sušuko, – atėjau ne politiniu reikalu! Man rūpi žemės arimas, dirvos pagerinimas, išalkusių žmonių papenėjimas!

– Sakyk, kas yra? – ramiai paklausė Don Kamilis.

– Aš jau neišmanau, kas to traktoriaus variklį apsėdo. Žodžiu, neveikia!

Kai baigiu taisyti dešinę pusę, sugenda kairioji. Kai baigiu tvarkyti apačioje, žiūrėk, kokia nors viršutinė dalis išgvėra.

– Ne ten pataikei: čia klebonija, o ne kokia nors dirbtuvė, – atkirto Don Kamilis.

– Prie durų stovi mano motociklas, – tęsė Peponis, – tuoj nudumsime ten. Prašau pašventinti tą bjaurybę traktorių, nes tikriausiai į jį susimetė viso pasaulio prakeikimas.

Don Kamilis papurtė galvą ir atsakė:

– Dėl bolševikų traktoriaus nė iš vietos nesijudinsiu, nors jis būtų mirties akivaizdoje!

Peponis išėjo kumščius sugniaužęs. Po kelių minučių Don Kamilis jau spaudė dviračiu kolūkio link.

Žvyrlaukiuose buvo visai tamsu. Tik tai aikštelėje spingsėjo mažas žiburėlis. Geležgaliais apsikrovęs Peponis sėdėjo su anglišku raktu rankoje ir nusiiminęs žvelgė į traktorių, prie kurio buvo dirbęs ištisas aštuonias valandas.

– Kas gero? – paklausė Don Kamilis.

– Nieko nesuprantu, – galvą rankomis susiimdamas atsiduso Peponis. – Viską peržiūrėjau, viską patikrinau, viską sutvarkiau, viską išmėginau. Neina! Neina, ir tiek!

Peponio nusiminimas buvo bekrastis kaip plikos žemės liūdesys, kaip nakties tyla. Plačiosios upės paviršiumi dvelkė pavasario vėjelis.

Don Kamilis priėjo prie traktoriaus ir pakėlė šlakstytuvą, kalbėdamas maldos žodžius.

Kai pašventino, Peponis pasuko rankeną, ir variklis, šaudydamas bei svaidydamas tamsių dūmų kamuolius, taip veikė, tarsi per išmetamąjį vamzdį varytų patį velnią.

Peponis sėdo prie vairo ir įjungė pavarą.

Traktorius nuslinko prie nebaigtos vagos.

Daugiau jis jau nebesustojo.

Vertė kun. Antanas SABALIAUSKAS

Autoriaus iliustracijos

Vitaminai B

Gydytojo Petro paskaitėlė

Tolimuosiuose Rytuose ilgus šimtmečius žmones galabijo liga, vadinama beriberiu („beri-beri“). XIX a. pabaigoje atrastą substanciją „antiberi-beri“ lenkų mokslininkas K. Funkas pavadino vitaminu. Tačiau tik 1928 m. ji buvo sukskaidyta į dėmenis. Pirmasis savyje turėjo amino grupę; tai buvo tikrasis „antiberi-beri“, kurį pavadino aneurinu, nes jis gydo nervų uždegimą, pagrindinį beriberio požymį. Antrasis jo pavadinimas – tiaminas, nes savo struktūroje turi sieros. Kitas komponentas vadinamas laktoflavinu arba riboflavinu. Tai ir yra vitaminai B₁ ir B₂. Jų gausu mielėse, kepenyse, piene, sūriuose, kiaušiniuose. Atlikus daug tyrimų nustatyta, kad kiekvieno iš šių vitaminų žmogui reikia po 2 mg per parą.

Tiaminas – vitaminas B₁

Kai jo stinga, ištinka nervų uždegimai, raumenų suglebimas ir kiti nemalonumai. Jis sąveikauja su kvėpavimo enzimaми ir kai kuriais hormonais – skydliaukės, kasos ir lytiniais. Kuo toliau, tuo daugiau surandama šio vitamino privalumų. Be jo jau seniai neišsivaizduojamas lumbago (strėnų gėlos), išijo (sėdmens nervo uždegimo), cukraligės, kepenų ir kitų ligų gydymas. Vartojamas tablečių ir injekcijų pavidalu.

Vytauto Salinio nuotrauka

Riboflavinas – B₂

B₁ žūva esant aukštai temperatūrai, o B₂ jai atsparus. Chemine sudėtimi šiedu vitaminai skirtingi. B₂ aktyviai dalyvauja medžiagų apykaitoje. Jo stingant burnos ertmėje atsiranda uždegiminių židinių, taip pat regėjimo sutrikimų, oda tampa riebi. Juo gydomos virškinimo, nervų ir kt. ligos.

Aderminas – B₆

Jo gausu kepenyse, mielėse, kiaušiniuose, kai kuriose mėsos bei augalų rūšyse. Jis reikalingas imuninei sistemai, odai, raumenims, nervams, nėščioms moterims ir kt. Tai ypač plataus spektro ir itin mums reikalingas vitaminas.

Niacinas – vitaminas PP

Jis taip pat priklauso B grupei, o jo cheminė formulė panaši į B₆. Kitaip dar vadinamas nikotino rūgštimi. Jis svarbus ląsteles aprūpinant deguonimi, odos medžiagų apykaitai, skatina skrandžio sulčių išsiskyrimą, veikia raumenis ir nervų sistemą. Ypatingą vaidmenį atlieka gydant odos ligas.

Pantoteino rūgštis – B₅ ir folinė rūgštis – B₁₁

Be jų neįmanoma gera medžiagų apykaita, derama odos, plaukų, nagų būklė ir žaizdų gijimas. Būtini gydant pūlingas odos ligas, nudegimus, šunvotes. B₁₁ prireikia gydant alkoholizmą, kaulų čiulpų ligas, mažakraujystę. Vartojami esant išsekimui ir senatvei.

Biotinas – vitaminas H

Irgi priklauso B grupei. Daug jo yra kiaušinių tryniuose, mielėse, daržovėse, kepenyse, smegenyse, inkstuose, pieno produktuose. Be jo neįmanoma turėti sveiką odą. Kai pristinga vitamino H, oda pleiskanoja, atsiranda riebių plotai, skauda raumenis, išnyksta apetitas.

Cianokobalaminas – vitaminas B₁₂

Tai kelių tarpusavyje panašių komponentų junginys su kobaltu. Jo vaidmuo kraujo gamyboje tiesiog neišmatuojamas. Už šio vitamino veikimo išaiškinimą trys JAV mokslininkai 1934 m. gavo Nobelio premiją. Jo injekcijomis gydomos kraujo, kepenų ir, žinoma, nervų ligos.

Pangamo rūgštis – vitaminas B₁₅

Šis vitaminas dalyvauja medžiagų apykaitoje, reikalingas širdžiai, smegenims, raumenims. Be to, valo organizmą. Plačiai naudojamas gydant senyvus žmones. Gydoma ilgai, kelis mėnesius. Yra veiksmingas kaip pagalbinė priemonė gelbstinti nuo sklerozės, vainikinių kraujagyslių ligų. Taip pat senatvėje gerina atmintį ir kai kuriais atvejais detoksikuoja.

Štai kokių puikių savybių turi B grupės vitaminai! Tai tikrai rimtos medžiagos, be kurių mūsų organizmas negalėtų funkcionuoti. Taigi, nenumokime ranka, kai gydytojas jų skiria.

Kunigai

Vanda IBIANSKA

Galop eina Kunigų metai, tad iš čia ir ši tema. Kai Redaktorius paprašė parašyti apie kunigus, sutrikau. Pažįstu jų nemažai ir labai įvairių, tad būtų labai neetiška aprašinėti atskirus asmenis. Vertindami kunigus, ne visada vadovaujamės vien tik jų darbais ar poelgiais, godotinais, garbingais, o kartais ir nelabai, bet daug ką lemia ir mūsų asmeninis subjektyvus nusiteikimas. Juk taip jau yra, kad vienas žmogus mums nežinia dėl ko patinka ir giriame jį išsijuose, o kitas, žiūrėk, geras, doras, malonus, bet, nesuprasi kodėl, nepatinka ir gana! Taip nutinka ir su kunigais. Pažįstu daug itin pasišventusių savo pašaukimui, tačiau žmonės apie juos nedaug nežino ir yra jiems abejingi. Manau, kad energinga ir viešinama veikla čia niekuo dėta. Todėl pasirinkau rašyti apie kasdienes kunigų darbus ir gyvenimą. Apie tai, kas lydi kunigą nuo jo įšventinimo iki pat iškeliavimo į Tėvo namus.

Kalėdojimas – sena ir graži tradicija. Gaila, kad ji šiuo metu kai kuriose, ypač miestų, parapijose apnykusi. Ganytojas, apsilankydamas savo ganomojo namuose, jį pagerbia, artimiau susipažįsta, prie daikto ir namus pašventina. Tai gera ir skatintina. Žinoma, sunku apeiti 100 000 ir daugiau parapijai priklausančių butų, bet juk ne visi to ir nori. Vienas ne katalikas, kitas laisvamanis, trečias drungnas, ketvirtas tiesiog drovisi savo apsilaidymo, nešvaros ar neturto. Ir vis tik kalėdojimas yra puiku. Mano galva, jį reikia skatinti, jei tik parapijoje netrūksta gyvybingų kunigų, ne vien altaristai.

* * *

Su tikinčiųjų lankymu susijusi viena nemaloni kunigams problema, ypač provincijoje. Lankomuose namuose dažnai jau laukia gausiai nukrautas stalas ir būtinai butelis ar keli geresnio alkoholio. Pabandyk, žmogau, pasivašinti prie 10 ar 15 stalų ir, kad neįžeistum šeiminių, išgerti bent po 50 gramų. Padariniai liūdni. Kunigai suserga nuo priverstinio persivalgymo, net jei yra jauni ir sveiki. Apie alkoholį nekalbu, nes kiekvienas vairuoja automobilį, kitaip nespėtų. Arba išgerk 10–15 puodelių kavos su tortu... Ką daro taip prievartaujami kunigai, nesakysiu...

* * *

Iš kunigų reikalaujame, kad jie būtų idealūs. Be dėmelės, be klaidos. Ak, tobuli tik Kristus ir Dievo Motina. Kunigai viso labo žmonės –

kad ir kaip stengtųsi, suklysti jiems pasitaiko. O mes stebime dvasininkų gyvenimą tarsi pro didinamąjį stiklą ir, ignoruodami jų sunkias pareigas bei gerus darbus, nuolat ieškome klaidų. Tas dėmesys kunigams kažkoks nesveikas, perdėtas. Jie gardus kąsnelis bulvarinei žiniasklaidai ir bjaurioms paskaloms. Ieškome idealų? Bet kodėl gi nepradėjus kontroliuoti savęs pačių ir bandyti artėti (bent!) prie idealo? Tada taptume gal ne tik tolerantiškesni, bet ir doresni, išmintingesni...

* * *

Dabar akmenėlis į kunigų daržą. Pamokslai... Jų galima milžiniška, žodžiais neapsakoma, jeigu jie skelbiami geri, apgalvoti ir ne per ilgi. Deja, deja. Iškalba apdovanojamas ne kiekvienas, aiškiu, stipriu balsu – irgi. Tai kas gi

Kristinos Šmukštytės nuotrauka

išeina? Vienas iš sakyklos murmeles murmena, ir jų jau penktoje eilėje nesigirdi, nors ir per mikrofoną, kitas pusvalandį šūkalioja nei ši, nei tą. Kadaisė ėmiau interviu iš Popiežiaus namų pamokslininko kun. Raniero Cantalamessos. Gerai prisimenu, kaip jis sakė, kad geras pamokslas neturi būti ilgesnis kaip 10 minučių. Seni kunigai sako, kad pirmas 5 minutes kalbi žmonėms, antras – sienoms, o trečias – velniui. Turbūt tai tiesa.

Pasigendu pamoksluose praktinių dalykų. Štai Eucharistiją priima visi, o kiek jų Sutaikinimo sakramentą gauna syki per metus, prieš šv. Velykas? Juk per tą laiką prisidirba visko. Ar galima eiti

Gyvenimas kaip senas vynas

prie Dievo stalo nešvaria dūšele? Daug naudingų žinių išplauktų iš tos dienos Evangelijos ištraukos, bet retas tai daro.

Kaip išspręsti pamokslų klausimą – nežinau. Seminaruose dėstoma homiletika, tik kas iš to, jei ne kiekvienas ją įsisavina. Tai kaip griežti smuiku: iš vieno išeina virtuosas, o iš kito – tik orkestrantas. Tai didelė problema. Ją bando spręsti *Bažnyčios žinios*, bet irgi ne itin padeda.

* * *

Tenka girdėti žmonių nusiskundimų, kad kunigas buvo nedėmesingas, lakoniškas, net šurkštoka. Bet kodėl pamirštame, kad jis irgi tik žmogus? Gal jam tuo metu beprotiškai skaudėjo dantį, stuburą, sutriko širdies ritmas ar tiesiog buvo gavęs garo nuo klebono ar vyskupo! Juk būna, kad blogai jaučiamės, esame ko nors išskaudinti, bėda ištiko mūsų artimuosius. Tada sunku tikėtis iš žmogaus empatijos, švelnumo, suokimo. Tai kodėl reikalaujame iš kunigų to, kas viršija žmogaus galimybes?

* * *

Dažniausiai manoma, kad Bažnyčia labai turtinga. Tai netiesa. Kadaise, gerokai prieš krizę, vienas didelės parapijos klebonas besišnekant pasakė, kad pinigai – nuolatinis jo rūpestis. Pats gyvena labai jau asketiškai. Ir paaiškino. Parapijoje dirba 5 kunigai, 2 vargonininkai, chorvedys, 2 zakristijonai, 2 valytojos, skalbėja, kiemsargis, buhalterė, elektrikas ir t. t. Žodžiu, 20 žmonių. Visiems reikia mokėti algas, *Sodros* mokestį, už elektrą, vandenį, šiukšlių išvežimą ir pan. Klebonijos dvi, nes mažos, kunigai nesutelpa. Taigi, vėl komunaliniai mokesčiai. Aha, dar

dvi pagyvenusios šeimininkės! Be viso to kasmet reikia skirti tam tikrą sumą Kunigų seminarijai išlaikyti, surinkti vadinamąjį šv. Petro skatiką Vatikanui, lėšas kurijai. O kur dar socialinis darbas? Tuo metu toji parapija maitino 150 vaikų iš nepasiturinčių ir asocialių šeimų. Be šio dirbamas ir kitas socialinis darbas. Turint tiek išlaidų, ar galima tikėtis kleboną turint didelius turtus? Juk aukojame tik progomis (per krikštynas, vestuves, laidotuves), o į *tacelę* per šv. Mišias šimtinių nemetame. Kai buvau vyr. redaktorė, nesyk kurijoje mačiau mažų kaimo bažnytelių varganų klebonų, atvažiavusių pas vyskupą piniginės pagalbos. Taip ir remia per kuriją didžiosios parapijos skurstančias provincijos bažnyčias.

* * *

Kad negalvotume apie kunigus nepalankiai, perrašau jums tekstą, atspausdintą paveikslėlyje vieno iš puikiausių kunigų, kuriuos pažįstu, sidabriniam kunigystės jubiliejui prisiminti. Pamąstykite, ar kiekvienas iš mūsų pajėgtų pakelti tokią naštą ir darytų tai laisva valia, pasirinkimu, apsisprendimu – šitai vadinama pašaukimu.

Tu esi kunigas per amžius.

Gyventi pasaulyje, bet nesinaudoti jo malonumais; būti kiekvienoje šeimoje, bet nė vienai nepriklausyti; dalytis kančia; pažinti paslaptis; gydyti žaizdas; žmonių maldas perduoti Dievui; iš Dievo dalyti žmonėms pasigailėjimą ir viltį; degti artimo meilės ugnimi, o skaistybėje plienu būti; mokyti ir atleisti, guosti ir laiminti. Tai tavo, o Kristaus kunige, gyvenimo kelias (t. Lacordaire).

Šypsenos be raukšlių

Vaikas klausia:

– Ar teisybė, mamyte, kad aš gimiau Lietuvoje?

– Taip, sūneli.

– O kur tu, mama, gimei?

– Aš gimiau Lenkijoje.

– O tėvelis kur gimė?

– Tėvelis gimė Vokietijoje.

Vaikutis pasikrapšto pakaušį:

– Nuostabu, kad mes suėjome į vieną vietą.

* * *

– Dabar aš rašau memuarus, – pasakojo rašytojas.

– Ar nepriėjai vietos, kur aš tau paskolinau 100 litų? – paklausė jo draugas.

* * *

– Kodėl jūs ištisas dvi valandas stovit prie degalinės?

– Matote, čia draudžiama rūkyti, o aš kaip tik mėginu mest.

* * *

Į gėlių parduotuvę atėjo vyras. Buvo matyti, kad kažko susirūpinęs.

– Ar jūs turite pelargonijų vazonėliuose? – paklausė vyras.

– Gaila, neturime. – atsako pardavėja. – Gal jums tiktų tulpės?

Vyriškiai atsiduso:

– Aš pažadėjau žmonai laistyti pelargonijas, kol ji atostogaus.